

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 25481-05-13 ח.א נ' ח.ב.

בפני כב' השופט יחזקאל אליהו

תובעת: ח.א.
ע"י ב"כ עוה"ד אורית מור סיניבר ממשרד עוה"ד א. טירר

נגד

נתבע: ח.ב.
ע"י ב"כ עוה"ד רות דיין- וולפנר ועוה"ד ורד רוס מרוז

פסק דין

לפני תובענה מיום 15/3/13 לביטול הסכם הגירושין שנחתם בין הצדדים ביום 1/3/10 ואשר אושר וקבל תוקף של פס"ד ע"י כב' השופט פאול שטרק ביום 16/3/10 תמ"ש 25410-01-10 (להלן: "הסכם הגירושין" או "ההסכם" או "פסה"ד").

הצדדים, התובענה וההליך

1. התובעת הגב' ח.א. (להלן: "הנתבעת") ומר ח.ב. (להלן: "הנתבע") נישאו ז"ל כדמו"י בשנת 1989. מנישואיהם נולדו להם שלושה ילדים: ילד [REDACTED], ילד [REDACTED], ילד [REDACTED]. ילידת [REDACTED].

2. ביום 1/3/10 חתמו הצדדים על הסכם הגירושין אשר אושר וקבל תוקף של פס"ד ע"י כב' השופט פאול שטרק ביום 16/3/10.

3. עפ"י הוראות הסכם הגירושין שבין הצדדים נקבע כדלקמן:
א. החל ממועד חתימת ההסכם ועד חלוף 20 שנים ממועד אישור ההסכם ישלם הנתבע לתובעת תשלומים עיתיים: הן כתשלומי איזון והן כמזונות משקמים בסך של 25,000 ₪ לחודש. מתום התקופה הנ"ל ולמשך תקופה של 5 שנים נוספות ישלם סך חודשי של 10,000 ₪ לחודש ומתום מועד זה ועד אחרית ימיה של התובעת ישלם סך של 5,000 ₪. התשלומים העיתיים שנקבעו הינם צמודים למדד ויעודכנו אחת לשלושה חודשים ללא הפרשים למפרע.

בנוסף התחייב הנתבע לשאת במלוא עלות ביטוח בריאות פרטי וביטוח סיעודי עבור התובעת והילדים, כולל ביטוח ניתוחים ומחלות קשות למשך כל ימי חייהם. כן

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

- 1 התחייב לשאת במלוא העלות בגין ביטוח דירה מקיף, תכולה וכיסוי צד ג' עבור בית
2 מגורי התובעת וזאת עד הגיעה לגיל 60 (ס' 5 להסכם על סעיפיו הקטנים).
3 ב. הנתבע יישא בכל הוצאות הילדים עד הגיעם לגיל 25 (ס' 6 להסכם).
4 ג. בגין חלקה של האשה בבית המגורים בXXXX ברח' XXXXXX הידוע כגוש [REDACTED]
5 חלקות [REDACTED] (להלן: "בית המגורים") ישלם הנתבע סך כולל של \$ 1,950,000
6 (לפי שער של יפחת מ3.8 ₪ ל-). מתוך הסך הנ"ל סך של \$ 1,500,000 יועבר במעמד
7 סידור הגט תוך שנקבע כי חלק מהסכום יכול שישולם ישירות לרכישת דירה שתשמש
8 עבור האשה והיתרה תועבר לאשה. סך נוסף של \$ 250,000 בתום חמש שנים ממועד
9 אישור ההסכם והיתרה בסך של \$ 200,000 תשולם בחלוף 10 שנים ממועד אישור
10 ההסכם (ס' 7 להסכם על סעיפיו הקטנים).
11 ד. בסעיף 8(ד) להסכם נקבע כי הנתבע ירכוש עבור התובעת פריטי רהוט ו/או ישפץ את
12 הדירה שתירכש על ידה בסך כולל של \$ 50,000 (ס' 8(ב)).
13 ה. הרכב מסוג [REDACTED] נותר בבעלות התובעת (ס' 12(ב) להסכם).
14
15 כנגד האמור נקבע בהסכם כי הבעלות בבית המגורים תועבר לנתבע אגב גירושין, כל צד יישאר
16 הבעלים של חשבונות הבנק המתנהלים על שמו, שמה של התובעת ייגרע מהחשבון המשותף,
17 הנתבע יישאר הבעלים של הזכויות הצבורות ונכסי העתודה הכלכלית וכן של עסקיו בתחום
18 היהלומים כולל זכויות במשרד בבורסה ליהלומים ב"ר"ג ושל הרכב מסוג [REDACTED].
19
20 4. כאמור לעיל ביום 13/5/13 הגישה התובעת תובענה זו בה עתרה לביטול ההסכם. כתב התביעה
21 משתרע על פני 26 עמודים, 196 סעיפים ונספחים בהיקף כולל של 183 עמודים. עפ"י הנתען
22 בכתב התביעה התובעת הייתה נתונה להשפעה בלתי הוגנת ועושה בעת חתימת ההסכם. כך
23 למשל בסעיף 132 לכתב התביעה טענה: "באותה העת כבר היתה ממוטטת לגמרי, מטופלת
24 בכדורים לקחה הרבה יותר מהמינון שרשם לה הרופא לקחה כדורים ללא בקרה לפי איך
25 שהרגישה. יש ימים שלא יכלה להרים את עצמה מהמיטה הכדורים עזרו להוציא אותה
26 מהמיטה לתפקוד בסיסי אבל לא יותר מזה. ההטבה היתה רק כדי שתתרום מהמיטה
27 לצחצח שיניים וכאלה". "התובעת הייתה במצוקה נפשית קשה ומחשבות אובדניות, שקעה
28 בדיכאון וימים שלמים לא יכלה להקים עצמה מהמיטה. התובעת היתה כ"תינוק שנשבה"
29 עפ"י אבחנת הפסיכיאטר שטיפל בה באותה התקופה של סכסוך הגירושין, ד"ר מ"מ" (ס'
30 107 לכתב התביעה). לטענתה הייתה נתונה במרוצת השנים לאלימות מילולית הטלת אימה
31 תוך כדי התקפות זעם וצעקות בלתי נשלטות ולמעשה היתה ככל אשה מוכה. התובעת בססה
32 תביעתה על עילות של "עושה, כפי, טעות, הטעייה, מרמה, מצג שווא, חוזה למראית עין כמו
33 גם נימוקי צדק. עוד לטענתה ההסכם בטל בשל הפרת התנאים הממוניים ע"י הנתבע תוך

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

- 1 מעשים העולים לטענת התובעת כדי מרמה. טענה מרכזית בתביעה ובהליך שהעלתה התובעת
2 היא כי הנתבע "עקץ" את התובעת בסך של 1,100,000 ₪ ורכש עבורה דירה בשווי של
3 2,700,000 ₪ במקום דירה בסך של 3,800,000 ₪ (לפי ס' 7(ד) (1) להסכם).
4
5 .5 ביום 30/6/13 הגיש הנתבע באמצעות ב"כ דאז עוה"ד ריפל כתב הגנה.
6
7 .6 תקצר היריעה מלפרט את שלל הבקשות, התגובות וההחלטות הרבות שנתנו בתיק לרבות
8 בקשות לעיון חוזר ואשר די בעיון בתיק הנייר ע"מ לעמוד על כך. בשל היקפו החריג של ההליך
9 וריבוי ההחלטות אדרש להחלטות המהותיות שנתנו אגב הכרעה בתובענה לגופה.
10 לשם ברור התובענה הוקצה זמן שיפוטי רב חריג בהיקפו 8 ישיבות: קדם משפט ראשון ביום
11 11/7/13 ו-7 מועדי הוכחות כמפורט להלן:
12 ביום 16/2/14 נחקרה התובעת.
13 בדיון מיום 17/2/14 נשמעה עדות המגשרת עוה"ד ס' זאת לאחר ששמעתי את טענות המגשרת
14 והצדדים בעניין עדותה, כן נמשכה עדותה של התובעת.
15 ביום 22/10/14 נשמעו עדים מטעם התובעת: הגב' ר' והגב' א'.
16 ביום 28/10/14 נחקרה העדה ק', עו"ד ע', נ', אחיה של התובעת, צ' אביה של התובעת.
17 ביום 4/3/15 נשמעה העדה ס', הגב' ע' אחותה של התובעת, הגב' ט', הגב' כ' ומר מ' אחיו של
18 הנתבע.
19 בדיון מיום 5/3/15 נחקר ד"ר מ', מר אורי סבר חוקר פרטי, הגב' מ' ו- הגב' ש'.
20 ביום 8/3/15 נשמעה עדותו של הנתבע.
21
22 .7 בתום הדיון מיום 08/03/15 ניתן על ידי צו לסיכומים בכתב, כך שסיכומי התובעת יוגשו בתוך
23 60 ימים ממועד קבלת תמלול הדיון, אשר התקיים בהקלטה, ואילו סיכומי המשיב (הנתבע)
24 יוגשו 60 ימים לאחר מכן.
25 אף לאחר שניתן הצו לסיכומים לא פסק זרם הבקשות. בעוד בית המשפט ממתיך לסיכומי
26 התובעת הגישה זו ביום 26/5/15 בקשה לפסילת המותב ולאחריה ובסמוך לה תלונה לנציב
27 התלונות על שופטים. בקשת התובעת לפסילה נדחתה ע"י כב' מרים נאור נשיאת בית העליון
28 עא 4815/15 פלונית נ' פלוני [פורסם בנבו, 23/7/15] תוך חיוב התובעת בהוצאות משפט בסך
29 של 15,000 ₪.
30
31 .8 ביום 20/7/15 הוגשו סיכומי התובעת אשר השתרעו על פני 20 עמ'. סיכומי הנתבע הוגשו ביום
32 4/11/15 והשתרעו על פני 79 עמ'. ביום 14/12/15 הגישה התובעת סיכומי תשובה המשתרעים
33 על פני 35 עמודים ותצהיר אימות זאת לאחר שביום 8/12/15 הגישה בקשה לצרוף מסמכים
34 (חוות דעת של שמאי). בהחלטתי מיום 16/12/15 קבעתי כי פסק הדין יינתן לאחר הכרעה

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

בבקשה לצרוף מסמכים. ביום 12/1/15 לאחר קבלת תגובה ותשובה לבקשה –דחיתי בהחלטה מפורטת את בקשת התובעת לצרוף "מסמכים". משכך ניתן פסק הדין.

המתווה הנורמטיבי ביטול הסכם גירושין (וממון) שקיבל תוקף של פס"ד בעילות של פגם ברצון

9. בעניינו בין הצדדים הסכם גירושין אשר אושר וקבל תוקף של פס"ד, והתובעת עותרת לביטולו בשל פגמים בכריתתו והפרתו ע"י הנתבע (טענת מרמה).

10. פסק דין המאשר הסכם או פשרה אליה הגיעו צדדים כולל שני רכיבים: הרכיב ההסכמי / חוזי – ההסכם שבין בעלי הדין, והרכיב השיפוטי – פסק הדין של בית המשפט אשר נתן להסכם תוקף של פסק דין, (ראו לעניין זה זוסמן, סדר הדין האזרחי, מהדורה שביעית 1995 בעמוד 787 רע"א 4976/00 בית הפסנתר נ' דליה מור ואח', פ"ד נו(1), 577).

11. הסכם גירושין וממון אשר אושר על ידי בית המשפט הינו בעל מעמד מיוחד המקנה לו עדיפות על פני הסכם "רגיל" אשר קיבל תוקף של פסק-דין.
סעיף 1 לחוק יחסי ממון קובע כי "הסכם בין בני זוג המסדיר יחסי הממון שביניהם (להלן – הסכם ממון), ושינוי של הסכם כזה יהיו בכתב". סעיף 2(א) לחוק יחסי ממון קובע כי: "הסכם ממון טעון אישור בית המשפט לענייני משפחה או בית הדין הדתי, וכן טעון שינוי של הסכם כזה אישור כאמור". ס"ק ב' קובע כי "האישור לא יינתן אלא לאחר שנוכח בית המשפט או בית הדין הדתי שבני הזוג עשו את ההסכם או השינוי בהסכמה חופשית ובהבינם את משמעותו ואת תוצאותיו".

בע"א 4/80 מונק נ' מונק פ"ד לו(3) 421 נקבע:

"...בפנינו חוק מיוחד, שיש בו משום תוספת על דיני החוזים הכלליים בנקודה הרלוונטית לערעור זה. בגלל היחסים המיוחדים, העדינים והמורכבים הקיימים בין בעל ואישה, קבע המחוקק כי אין תוקף להסכם ביניהם אלא אם כן משתכנעת ערכאה שיפוטית שההסכם נעשה מתוך רצון חופשי, ללא לחץ, וששני הצדדים הבינו בדיוק במה המדובר, ומהן התוצאות האפשריות של חתימתם על אותו הסכם".

לפיכך הסכמי גירושין וממון בשל מעמדם המיוחד מובאים לאישור בית המשפט המוודא טרם מתן תוקף של פס"ד להוראותיו כי הצדדים חתמו על ההסכם בהסכמה חופשית ובהבינם את משמעותו ותוצאותיו.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

בעניינו ההסכם שלבטלותו טוענת התובעת אושר ע"י בית המשפט כב' השופט פאול שטרק
ביום 16/3/10 ולאחר שבית המשפט בדק ווידא כי הצדדים חתמו על ההסכם בהסכמה
חופשית ולאחר שהבינו את משמעותו ותוצאותיו לרבות ההשלכות האישיות והכלכליות של
סעיפיו (ראו עמ' 2 לפרוטוקול הדיון מיום 16/3/10).

לעניין זה אציין כי טענותיה של התובעת אינן כנגד פגם שנפל בהליך האישור אלא לבטלות
בשל פגמים שנפלו בכריתתו.

12. עפ"י הפסיקה בהעדר טעם מיוחד לא תתקבלנה טענות כנגד פסק דין המעניק לו תוקף של
פשרה ועל הטוען לבטלות ההסכם לעמוד בנטל ראיה גבוה. על הרציונל העומד בבסיס פסיקה
זו ניתן ללמוד מדבריו של כב' השופט אור בע"א 2495/95 הדס בן לולו נ' אטראש אליאס
ואח', פ"ד נא(1), 577 בעמ' 594-595 :

"... יש ליחס משקל ניכר לערך בדבר סופיותן של פשרות ... יש להביא
בחשבון את מרכזיותו של ערך זה מבחינת הצדדים לפשרה. ההגנה על
ערך זה חיונית, כדי להגשים את הציפיות הסבירות של הצדדים להסכמי
פשרה. תכונה מרכזית של הסכמי פשרה ... היא הסופיות שלהם. בשל כך
נקבע בהסכמי פשרה ... כי יש בהם הסדר סופי ומוחלט של הסכסוך בין
הצדדים. קביעה כזו משקפת את ציפיותיהם של הצדדים להסכמי
פשרה ... יש בכך כדי להצביע על הצורך בקיומם של טעמים כבדי משקל
אשר יצדיקו את המסקנה כי דין ההסכם להתבטל".

עוד ראו לעניין זה: גם: ע"א 601/88 עיזבון המנוח מיכאל רודה נ' שרייבר, פ"ד מז(2), 441 ;
ע"א 690/88 רובין נ' רובין, פ"ד מד(3), 459 ו- רע"א 4976/00 בית הפסנתר נ' דליה מור ואח',
פ"ד נו(1), 577.

היטיב לבטא זאת כב' השופט י. שנלר בעמ"ש (ת"א) 11337-06-10 פלוני נ' פלונית [פורסם
בנבו, 29/4/12] סעיפים 8 ו-9 לפסה"ד (להלן: "עמ"ש 11337-06-10):

"הלכה היא שהמבקש לבטל הסכם גירושין שאושר ושניתן לו תוקף של
פסק דין בשל פגם ברצון, נידרש לעמוד בנטל ראיה גבוה, זאת בשל אופיו
הסופי וההסכמי של הסכם הגירושין בין הצדדים שקיבל תוקף של פסק
דין, הצורך בהגנה על הציפיות הסבירות של בני הזוג, והקושי להשיב
את המצב לקדמותו (ראו א' גריידי הסכם ממון וגירושין, אישור וביטול

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481-ח.א נ' ח.ב.

(תשס"ט-2009) עמודים 139-142 וההפניות שם) (להלן: גריידי, הסכם ממון).

בהתאם להלכה, לא בנקל תתקבלנה טענות שעניינן "פגם ברצון" כנגד פסק הדין המעניק תוקף של פסק דין להסכם גירושין, לאחר שבית המשפט התרשם ש"שני הצדדים הבינו בדיוק במה המדובר" (כב' השופט בד' בע"א 4/80 מונק נ' מונק, פ"ד לו(3) 421, 428), ושוכנע כי הסכם הגירושין נעשה מתוך רצון חופשי, תוך שכל צד מבין את ההשלכות של אישור הסכם הממון [ראו כב' השופט ארבל בבג"ץ 7947/06 קהלני נ' בית הדין הרבני הגדול (לא פורסם), [פורסם בנבו], 24.12.2006) פסקה 4]. וככלל, הפסיקה רואה בהסכם גירושין אשר כורך סוגיות ממוניות במקרה דנן, כהסכם שאינו ניתן להפרדה לחלקים, שכן הסכם זה כולל התחייבויות שלובות זו בזו (ע"א 105/83 מנשה נ' מנשה, פ"ד לח(4) 635, 639-640).

13. יחד עם זאת, הסכמים אשר קיבלו תוקף של פסק דין ע"י בית המשפט אינם חסינים באופן מוחלט וגורף מפני ביטולם, שכן הם ניתנים לביטול אם יוכח ע"י בעל הדין כי נפל פגם מהותי בכריתתם בהתאם לעילות המנויות בחוק החוזים כגון: טעות, הטעיה, עושק, כפייה, הפרה סיכול וכו' (ראו לעניין זה עמ"ש 11337-06-10 הנ"ל בסעיף 11 לפסה"ד ובע"מ (ת"א) פלונית נ' פלוני [פורסם בנבו 18/8/09] בעמ' 20 לפסה"ד).

דיון והכרעה בטענות התובעת לביטול ההסכם בשל פגמים שנפלו בכריתתו

14. לאחר שעמדתי על המתווה הנורמטיבי – הפסיקה המנחה בסוגיה של ביטול הסכם גירושין (וממון) שקיבל תוקף של פס"ד בעילות של פגם ברצון יש לעבור לדיון בשאלה האם התובעת הוכיחה עילה לביטול ההסכם.

15. בטרם הכרעה לגופו של עניין אציין כי סיכומיה של התובעת, לרבות סיכומי התשובה מטעמה מתרכזים בעיקר בטענה של מרמה בכל הנוגע לדירה שנרכשה ע"ש התובעת בשכונת תל ברוך (טענה לה אייחד פרק ארוך ונפרד בהמשך פסק הדין) וטענה נוספת כי "הנתבע בהחתמתה על ההסכם הרכושי המקפח פעל בהשפעה בלתי הוגנת תוך ניצול מצבה הנפשי הרגשי הקשה באותה עת" (ס' 91 לסיכומים). טענות התובעת בעניין זה חוסות תחת עילת העושק הקבועה בסעיף 18 לחוק החוזים. עוד אדגיש כי עיקר הסיכומים מבחינת היקף ונפח מתרכזים בטענת המרמה.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

עילת העושק – מתווה נורמטיבי

16. סעיף 18 לחוק החוזים קובע:

"מי שהתקשר בחוזה עקב ניצול שניצל הצד השני או אחר מטעמו את מצוקת המתקשר, חולשתו השכלית או הגופנית או חוסר נסיונו, ותנאי החוזה גרועים במידה בלתי סבירה מן המקובל, רשאי לבטל את החוזה".

17. יסוד מרכזי של עילת העושק הינו, אם כן, מצבו הירוד של הנעשק – מצוקה, חולשה שכלית או גופנית, או חוסר ניסיון. יסודות נוספים הם התנהגות העושק – המנצל את מצבו של העשוק, והיות תנאי החוזה גרועים במידה בלתי סבירה מהמקובל. יודגש כי עפ"י הפסיקה שלושת התנאים/היסודות הנ"ל הינם מצטברים ונדרש להוכיח קשר סיבתי ביניהם.

18. על התנאים והיסודות אותם נדרש בעל הדין הטוען לעילת עושק עמד בהרחבה כב' השופט י. שנלר בעמ"ש 11337-06-10 הנ"ל סעיפים 12-15 לפסק הדין כמפורט להלן:

"12. על הטוען לעושק להוכיח את התקיימות היסודות בדבר מצבו הקוגניטיבי הירוד; קשר סיבתי בין התנהגות העושק להתקשרותו של העשוק בהסכם וניצולו של העשוק, והיותו של ההסכם בלתי סביר וחורג מן המקובל. בהקשר לכך נקבע כי מוטל על הטוען להתקיימות תנאים אלה נטל משמעותי.

13. ודוק: הוכחת היות תנאי החוזה גרועים מן המקובל, אינה נדרשת כפונקציה ראייתית בלבד, אלא כנסיבה נדרשת לצד דרישת הפגם ברצון, ורכיבי העילה שלובים זה בזה עד כדי "תלות הדדית המתבטאת בכך שכל שמתקיים אחד היסודות באופן מובהק יותר כן תטה הכף לכיוון המסקנה שמתקיימים היסודות האחרים" [דברי כב' השופטת ברלינר בע"א 2041/05 מחקשווילי נ' מיכקשווילי (לא פורסם), [פורסם בנבו], 19.11.2007 (פסקה 12)]. בתי המשפט בחנו ביתר שאת את היסוד של הפגם ברצון בעילת העושק, במקרים בהם לא נראו תנאי ההסכם בין הצדדים כבלתי סבירים בצורה בולטת, במיוחד במקרים בהם תנאי ההסכם הינם תוצאה אפשרית של פשרות וויתורים הדדיים בין בני זוג החפצים לסיים את נישואיהם, שתנאיו נראים אומנם על פניהם כגרועים מבחינה אובייקטיבית, אך אלה מושפעים משאר ההסכמות והוויתורים בין הצדדים, וכן מהרצון להחיש את הגירושין [ראו דברי כב' השופטת

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

נאור בבג"ץ 2609/05 פלונית נ' בית הדין הרבני הגדול לערעורים (לא פורסם, [פורסם בנבו], 31.5.2011) פסקה 13 וההפניות שם].

14. רכיב נוסף הנדרש לשם הוכחת עילת העושה, הוכחת מצבו הירוד של העשוק עליו ניתן ללמוד באמצעות חוות דעת או תעודה רפואית שערוכה כדין, כאמור בתקנות סדר הדין האזרחי תשמ"ד-1984 (תקנה 127 או תקנה 258יב(ז)). כאשר כבר נקבע כי דרישה זו יש למלא בדווקנות ויש להצביע ספציפית על מצב העשוק בעת כריתת ההסכם, כזוה שלא היה כשיר להתקשר בהסכם הגירושין בעת שזה נכרת ואושר, אם בשל מצוקה נפשית או קוגניטיבית (למשל: אי ידיעת קרוא וכתוב).

15. לעניין הוכחת "ניצול" מצוקת הזולת על ידי הצד שכנגד, יש לבחון אם הצד שכנגד לא רק שידע על הפגם אצל הצד הטוען לעושה, אלא הפיק מהמצוקה טובת הנאה לעצמו שמתבטאת בכריתת חוזה שתנאיו משופרים מאוד עבורו, ואינם מקובלים על פי מבחן אובייקטיבי. בהקשר לכך נקבע כי אין להשוות בין הסכמי גירושין "מקובלים" אלא שלכל הסכם יש שיקולים המיוחדים לו [למשל נאמר "... וכי ניתן לומר שיש מקובל בהסכמי גירושין? כל הסכם ונתוניו, כל הסכם ושיקוליו" – ראו בספרו של גריידי, הסכם ממון בעמודים 255-256]; ראו גם ש' ליפשיץ "הסדרת החוזה הזוגי במשפט הישראלי: מתווה ראשוני" שנתון הקריה האקדמית (כרך ד') 271, 299-300].

19. משכך יש לעבור ולדון בשאלה האם התובעת הוכיחה במקרה דנן את התקיימות יסודות עילת העושה.

היסוד הראשון: מצוקה, חולשה שכלית או גופנית, או חוסר ניסיון

20. כאמור לעיל טענה מרכזית ועיקרית אשר עברה כחוט השני בכתב התביעה הינה מצבה הנפשי הקשה של התובעת עובר לחתימת ההסכם. כתב התביעה כמו גם תצהיר העדות הראשית מטעם התובעת והעדים מטעמה היו עמוסים ורוויים בתיאורים קשים אודות מצבה הנפשי של התובעת עובר לחתימת ההסכם.

21. כך למשל בסעיף 99 לכתב התביעה נטען: "הלכה למעשה היתה ככל אישה מוכה בצורה הגרועה ביותר. האלימות כלפיה לא הייתה במכות יבשות אלא בצורה קשה יותר- הרס

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 25481-05-13 ח.א נ' ח.ב.

נפשה ללא יכולת להרים ראש". בסעיף 101 "במהלך הסכסוך נקלעה התובעת למשבר נפשי קשה שהביא אותה למחשבות ומעשים אובדניים". "התובעת נקלעה למצוקה נפשית קשה ומחשבות אובדניות, שקעה בדיכאון וימים שלמים לא יכלה להקים עצמה מהמיטה. התובעת היתה כ"תינוק שנשבה" עפ"י אבחנת הפסיכיאטר שטיפל בה באותה התקופה של סכסוך הגירושין, ד"ר מ" (ס' 107 לכתב התביעה). "נכנסה לחרדות קשות ימים שלמים לא יכלה לקום מהמיטה והרגישה שדעתה נטרפת עליה ממש כך" (ס' 109). "קפצה בייאוש לתוך הבריכה בחצר הבית כשהיא בלי בגדים, כשהיא רוצה לאבד נפשה". דוגמה נוספת לניסיון אובדני מתוארת בסעיף 121 לכתב התביעה: "עמדה לקפוץ מהמרפסת להתרסק ולגמור כבר את הכל.... התובעת איבדה רצון לחיות וחיה על הקצה עד כדי עשיית מעשים אובדניים ומחשבות אובדניות כי כוחותיה לא עמדו לה עוד להתמודד" "באותה העת כבר היתה ממוטטת לגמרי, מטופלת בכדורים לקחה הרבה יותר מהמינון שרשם לה הרופא לקחה כדורים ללא בקרה לפי איך שהרגישה. יש ימים שלא יכלה להרים את עצמה מהמיטה הכדורים עזרו להוציא אותה מהמיטה לתפקוד בסיסי אבל לא יותר מזה. ההטבה היתה רק כדי שתתרומם מהמיטה לצחצח שיניים וכאלה" (ס' 132). עוד ראו לעניין זה סעיפים 158-167 לתביעה.

הנה כי כן בכתב התביעה טענה התובעת למצב נפשי ומצוקה קשים ביותר, דיכאון, מחשבות וניסיונות אובדניים, חוסר תפקוד, שינה לימים שלמים ואי ביצוע פעולות פשוטות ובסיסיות העולים כדי אובדן שליטה וכושל אבחנה – אי אבחנה בין טוב לרע (ס' 160) "מחשבות אובדניות ומעשים העולים כדי סיכון חיה ואובדן שליטה ואבחנה בין טוב לרע" וכן "מבחינה קוגניטיבית לא הבחינה מה טוב".

עוד ראו לעניין זה תצהיר עדותה הראשית של התובעת וכן סעיף 7 לבקשתה למינוי מומחה רפואי מיום 14/10/13 (בקשה מס' 8):

"המבקשת חוזרת וטוענת כי זהו מקרה מובהק בו בעלה ניצל את מצוקתה הרגשית והנפשית כשהיא במעקב פסיכיאטרי ותרופתי נמצאת בדיכאון קשה עד כדי רצון לסיום חייה והכל בצל האיום כי אם לא תיכנע לתכתיביו ישאיר אותה ללא קורת גג. כל אלו גרמו לפגיעה ביכולת השיפוט שלה ולתגובות בלתי שקולות כאשר ההסכם מקנה למשיב זכויות מפליגות וקיפוח המבקשת בסכומי עתק".

הנה כי כן טענותיה של התובעת הינן לחוסר כשירות לחתום על ההסכם במועד חתימתו וזאת בשל מצב נפשי ביותר.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

22.

מאידך בסעיף 118 לסיכומיה טענה התובעת:

"הנתבע גם ניסה לטעון בדיונים כי התובעת טענה כי היתה בדיכאון קליני באף מקום בתביעה זה לא כתוב !!! התובעת תיארה ימים ארוכים של דיכאון קשה להבנתה – ימים בהם לא הצליחה להקים עצמה מהמיטה במהלך הסכסוך גירושין - הרגישה בור שחור ומחשבות קשות ואז החלה לקחת כדורים נוגדי דיכאון חרף התנגדות אמא שלה שחששה קשות מהתופעות לוואי. יוזכר ויובהר טענה זו לא נסתרה ומעולם לא היתה עילה נטענת לביטול ההסכם בשל מצב של דיכאון קליני ממש לא !! אין עסקינן בתביעה של התנגדות לצוואה ואין טענה ולא צריכה להיות טענה לאי כשירות מנטלית או דיכאון קליני כפי שסבור הנתבע! הנתבע כתב בכתבי בית דין כי התובעת טופלה בכדורים פסיכיאטרים אך לא היתה מאושפזת !!!!! מאימתי צריך אשפוז פסיכיאטרי או דיכאון קליני בתביעה לביטול הסכם ממון האם לא די לו במצבה של אשתו כפי שהיה שהצליח לנצל למעשה מרמה מחפיר לאחר שכבר כפה עליה הסכם בלתי מאוזן ומקפח !!!!! גם את המעט שהתחייב לתת לה החליט מראש שלא תקבל תוך מרמה ומצג שווא מתוכנן בקפידה כשידע את מצבה הנפשי הקשה !!!!!".

23.

פרט לעובדה כי בסיכומיה "רככה" התובעת את טענותיה באשר למצבה הנפשי עובר לחתימת ההסכם, אציין כאמור לעיל כי עיון בסיכומי התובעת לרבות סיכומי התשובה מגלה כי עיקר טענותיה בכתב התביעה באשר למצב נפשי קשה פינו מקומן לטענת המרמה בקשר עם הדירה וזו הפכה לעילה העיקרית והמרכזית לביטול ההסכם. התנהלות זו של התובעת מדברת בעד עצמה ויש בה ללמד על הבנתה את חולשת טענותיה בעניין מצבה הנפשי נוכח שלל העדויות והראיות שהוצגו לפניי ועליהם אעמוד בהרחבה בהמשך.

24.

עפ"י הפסיקה על התובעת להוכיח כי מצבה הנפשי היה קשה, כזה אשר הסיט את שיקול דעתה סטייה של ממש, "מצב של חומרה ושקיעה ולא אך קושי ארעי או חולף". [בע"א 9207/04 יוסף כמיסה נ' דן גרטלר](#) [פוסם בנבו] (14/8/08) שניתן ע"י כב' השופט ס' גיבוראן (ס' 9 לפסה"ד) נקבע:

"יש לציין, כי המצוקה, החולשה השכלית או הגופנית של המתקשר, כמו גם חוסר ניסיונו, חייבים להיות כבדי משקל "ועל בית המשפט להשתכנע שפעלו את פעולתם על העשוק והסיטו את שיקול-דעתו סטייה של ממש מנתיבו הנכון" (ראו דברי השופט י' טירקל [בע"א 403/80 סאסי ואח' נ' קיקאון](#), פ"ד לו (1) 762) "מצוקה משמעה מצב של חומרה ושקיעה ולא אך

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

קושי ארעי או חולף" (ראו דברי המשנה לנשיא (כתוארו אז) מ' אלון בע"א
719/78 איליט בע"מ נ' אלקו בע"מ, פ"ד לב (4) 673 בעמ' 685). אין די
בעובדה, שהמתקשר נתון ללחץ חברתי-משפחתי וללחץ אישי-פנימי,
המעמידים אותו במצב רגשי ונפשי לא קל (ראו דברי השופט י' קדמי
בע"א 4839/92 גנז נ' כץ, פ"ד (4) 749, בעמ' 756)".

25. כפי שיובהר בהרחבה התובעת כשלה בהוכחת מצב נפשי קשה וחמור לו טענה בכתב התביעה
ובתצהיר העדות הראשית. גרסתה בעניין מצבה הנפשי כמו גם האמור ב"תעודה הרפואית"
של ד"ר מ' עליה נשענה התביעה קרסו לחלוטין.

26. לכתב תביעתה צרפה התובעת תעודה רפואית שנתנה לה ע"י ד"ר מ' מומחה בפסיכיאטריה
ושכותרתו "תעודה רפואית" מיום 27/2/13 מפאת חשיבותו של מסמך זה אביא ציטוט מלא
שלו.

"ח.א מוכרת לי מלפני 3.5 שנים אז הגיעה לייעוץ במסגרת משבר נישואין
אשר גרר תגובה דיכאונית. לאחר ניסיונות שיקום הנישואין קרסו. בזמנו
טופלה ב- T.CEPRALEX10MG בהטבה ניכרת. אולם לא נוטלת את
הטיפול באופן מסודר. להערכת זקוקה לטיפול תרופתי קבוע ולמעקב.
בשנים האחרונות אינה מצויה בקשר עימי".

27. תעודה רפואית זו שמשה כר נרחב לשלל בקשות, עדויות וחקירות והינה מרכזית להליך
שלפניי. התובעת נסמכה עליה בכתב תביעתה כמו גם בבקשתה למינוי מומחה רפואי.
בסיכומיה (ס' 103) ובסיכומי התשובה (ס' 181-187) עותרת התובעת כי בית המשפט יראה
בתעודה הרפואית כראייה לכל דבר ועניין, הכול תוך שהתובעת מתעלמת לחלוטין בסיכומיה
מעדותו של ד"ר מ' ותוך התעלמות מוחלטת מכל התייחסות לתמליל שהוגש אודות הנסיבות
בהן נתנה חוות הדעת והעולה ממנו באשר למצבה הנפשי של התובעת.

28. כאמור לעיל ביום 14/10/13 הגישה התובעת בקשה למינוי מומחה רפואי. ביום 4/11/13 נתנה
על ידי החלטה מפורטת בבקשה ובסעיף 15 לה קבעתי:

"לאחר עיון בבקשה, בתגובה ובתשובה ובחומר שצורף עולה כי
התובעת אכן הייתה מטופלת בכדורים וקיבלה טיפול פסיכיאטרי במהלך
סכסוך הגירושין.

בשלב זה בו התיק מצוי בראשיתו ובטרם נשמעו הוכחות בתיק לא מצאתי
לנכון למנוע מהתובעת להוכיח טענותיה אף באמצעות חוות דעת של

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 05-13-25481 ח.א נ' ח.ב.

מומחה רפואי- בפרט כשהמדובר בשאלה שבמומחיות ואשר מטבע
הדברים דינה להתברר בין היתר ע"י מינוי מומחה. למותר לציין ולהדגיש
כי אין במינוי המומחה ע"י בית המשפט כדי לחוות דעה ו/או להביע עמדה
לגבי סיכויי התביעה ו/או טענות מי מהצדדים.

משכך מורה על מינויו של הפסיכיאטר ד"ר אילן טל טלפון 03-6413483
כמומחה מטעם בית המשפט.

המומחה יגיש חוות דעת באשר למצבה הנפשי של התובעת עובר לחתימת
ההסכם הגירושין מיום 1.3.2010 ובשנה שקדמה לחתימה על ההסכם.
בחוות דעתו מתבקש המומחה להתייחס לשאלת כשירותה של התובעת
לחתום על ההסכם והאם היתה נתונה תחת השפעה אשר פגעה ו/או פגמה
ביכולתה ובכשירותה לחתום על ההסכם.
חוות הדעת תוגש בתוך 30 ימים מהמסירה.
שכ"ט המומחה ישולם בשלב זה על ידי התובעת מראש וישירות למומחה.
הנטל הסופי ייקבע במסגרת פסק הדין הסופי ובהתאם לתוצאתו.
הצדדים יפנו במשותף למומחה ובתוך 7 ימים מהמסירה ויצונו בפניו את
כל המסמכים הרלוונטיים הנדרשים לצורך מתן חוות דעת".

29. לאחר מינויו של ד"ר טל כמומחה מטעם בית המשפט עתר הנתבע בבקשה לפסילת המומחה.
עפ"י הנטען בבקשה ובניגוד להחלטת בית המשפט מיום 4/11/13 פנתה ב"כ התובעת בפנייה
חד צדדית למומחה, המציאה לו כתבי בי-דין וחוות דעת מטעמה. כן נטען כי המומחה חרג
מסמכותו ומהמינוי שהוגבל לבחינת מצבה הנפשי של התובעת ודרש כי אף הנתבע יעבור
אבחון פסיכיאטרי.

30. לאחר קבלת תגובה ותשובה לבקשה לפסילת מומחה נתנה על ידי ביום 2/12/13 החלטה בה
הוריתי על החלפת המומחה. בסעיפים 6-9 להחלטה קבעתי:

6. יצוין כי החלטתי זו נובעת בין היתר ובעיקר כי למבקש טענות קשות
בדבר הטיית חוות הדעת על ידי המשיבה, העברת חומרים וכתבי בי-דין
אשר לא ניתנה הרשות להגשתם על ידי, ומטעם זה ועל מנת למנוע טענות
בדבר פסלות חוות הדעת בעתיד ועל מנת שהצדק יראה ויעשה יש להורות
על החלפת המומחה שמונה. חזקה על המומחה שהינו אובייקטיבי וכי
ידע להתעלם מכתבי בי-דין שהועברו לעיונו לרבות חוות הדעת מטעם
המשיבה. כן חזקה כי חוות הדעת שהייתה ניתנת על ידו הייתה מקצועית
ואובייקטיבית.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

עם זאת וכאמור לעיל, לאור חוסר האמון שנוצר, מטעמים של יעילות דיונית ומראית פני הצדק ועל מנת למנוע סרבול והארכה מיותרים של ההליכים בשל טענות המבקש כמפורט בבקשתו ובתגובה מטעמו ומשחוות הדעת מצויה בשלבים ראשוניים ולא יהא בהחלפת המומחה בשלב זה לעכב ברור התובענה בצורה מהותית יהא זה אך נכון וצודק להורות על החלפת המומחה.

7. משכך מורה על מינויו של ד"ר שי גרינשטיין כמומחה במקומו של ד"ר טל אילן.

פרטי המומחה: רחוב השופטים 7 הרצליה. נייד 052-3692263.
8. המומחה יגיש חוות דעת באשר למצבה הנפשי של התובעת עובר לחתימת ההסכם הגירושין מיום 1.3.2010 ובשנה שקדמה לחתימה על ההסכם. בחוות דעתו מתבקש המומחה להתייחס לשאלת כשירותה של התובעת לחתום על ההסכם והאם היתה נתונה תחת השפעה אשר פגעה ו/או פגמה ביכולתה ובכשירותה לחתום על ההסכם.
9. חוות הדעת תוגש בתוך 30 ימים מהמסירה. באשר לבקשה למתן הוראות למומחה, אין לשנות מהחלטתי הקודמת מיום 4.11.13 אולם על מנת למנוע כל תקלות ו/או אי הבנות הוסיף ואפרט כדלקמן:

9.1 ב"כ הצדדים יפנו במשותף למומחה ובתוך 7 ימים מהמסירה ויציגו בפניו את כל המסמכים הרלוונטיים הנדרשים לצורך מתן חוות דעת. יודגש כי המסמכים שיועברו למומחה הינם מסמכים רפואיים בלבד של המשיבה הרלוונטי לתקופה נשוא חוות הדעת בלבד, ב"כ הצדדים לא יעבירו מלבד מסמכים רפואיים אף מסמך שלא נדרש על ידי המומחה ביוזמתו.
עוד יודגש כי אין להעביר למומחה במסגרת המסמכים הרפואיים כל חוות דעת רפואית / מקצועית שניתנה לגבי המשיבה ע"י מומחה מטעמה.

9.2 שכ"ט המומחה ישולם בשלב זה על ידי התובעת (המשיבה) מראש וישירות למומחה. הנטל הסופי ייקבע במסגרת פסק הדין הסופי ובהתאם לתוצאתו.

31. לעניין זה אדגיש כי מושכלות יסוד הן כי על מינוי מומחים בבית המשפט לענייני משפחה חולשים תקנה 258יב(ז) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 ו-סעיף 8(ג) לחוק בתי המשפט לענייני משפחה. מדברי החקיקה הנ"ל וכפי שפורשו בפסיקה, אין בעל דין יכול להגיש

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

חוות דעת מטעמו, אלא אם בקשתו נדחתה ע"י בית המשפט, ראו [בע"מ 8457/11 פלוני נ' פלונית](#) [פורסם בנבו] (3.1.2012), השופט י' דנציגר [ת"ע 103080/05 עזבון המנוח מ.י. ז"ל נ' ד.י.](#) [פורסם בנבו] (15.4.2007) השופט ש' שוחט).

בבע"מ 8412/12 [פלוני נ' פלונית](#) [פורסם בנבו] (18/1/15) נקבע:

"נראה לי כי את הביטוי "מסמכים" בתקנה 258 יב(ב) יש לפרש כחומר רפואי גולמי או שוטף שלא הוכן לצורך הליכים משפטיים, וזאת כדי שלא להטות בשלב הכנת חוות הדעת את עמדת המומחה שמונה. כמובן, הואיל והמציאות האנושית מורכבת קשה לצפות מראש כל אפשרות ולסווגה, וזהו תפקידו של בית המשפט, כפי שראוה המחוקק ומחוקק המשנה בהוראות הדין שהובאו מעלה (וראו [תמ"ש \(מרכז\) 49931/08 פלוני נ' פלונית](#) [פורסם בנבו] (2010), סגן הנשיאה שילה)".

32. חרף הוראות הדין והפסיקה לא אמרה התובעת נואש והגישה שלל בקשות לבית המשפט, לרבות בקשות לעיון חוזר ע"מ שיועברו למומחה מסמכים המהווים ועולים כדי חוות דעת פרטית- בקשות אשר נדחו על ידי (ראו החלטות מיום 3/1/14, מיום 13/1/14 ומיום 23/1/14) יודגש כי בהחלטה מיום 13/1/14 (ס' 3 להחלטה) הוריתי:

"בטרם מתן החלטה סופית ימציאו באות כוח הצדדים בפנייה משותפת החלטתי זו לד"ר מ' אשר יודיע לבית המשפט תוך 7 ימים האם ישנו תיעוד ו/או תרשומות ו/או כל מסמך אחר שנעשו בזמן אמת ובמהלך הטיפול בתובעת", (ההדגשה במקור י.א.).

רק ביום 30/9/14 ובשיהוי ניכר של מס' חודשים הואילה התובעת להגיש בקשה למתן החלטה בבקשה למתן החלטה בבקשת המומחה למתן הוראות. בו ביום נתנה החלטתי ולפיה:

"חבל כי בטרם הגשת בקשה זו לא טרחה המבקשת לעיין בתיק. בעניין זה אכן נתנה החלטת ביניים ביום 13/13/14 (צ.ל 13/1/14 י.א.). עם זאת על החלטה זו מיום 13/1/14 הגישה ב"כ המבקשת בקשה לעיון חוזר. הבקשה לעיון חוזר לאחר תגובה ותשובה נדחתה בהחלטה מיום 23/1/14 ואשר לפני משורת הדין לא עשיתי במסגרתה צו להוצאות. בנסיבות העניין משלא נדרשה תגובת המשיב לבקשה זו אינני עושה הוצאת לטובת המשיב אולם הנני

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

מחייב את המבקשת בהוצאות משפט לטובת אוצר המדינה בסך

של 500 ₪".

33.

התובעת נכשלה לחלוטין בהוכחת טענתה למצב נפשי קשה וחמור, כזה השולל כשירות לחתום על הסכם הגירושין כפי שנקבע בפסיקה. כל החומר הגולמי שהמציאה התובעת הסתכם בדף בודד של "רישום ביקורים" אצל רופאת המשפחה של התובעת ד"ר ד'. מסמך זה נושא את התאריך 17/11/08 "סיבת הפנייה : התקשרה טלפונית הפסיכולוגית שלה המליצה לה על רמטיב". לפיכך ניתן מרשם של רמטיב של 60 כדורים, תוך שמצויין "המשך מעקב- מעקב ע"פ צורך קליני". פרט למסמך זה אשר הינו קודם בהרבה (17/11/08) למועד עריכת ההסכם ואישורו (16/3/10) לא המציאה התובעת כל חומר רפואי גולמי ו/או נוסף אודות מצבה הנפשי ואין כל תיעוד להמשך מעקב.

34.

בנסיבות אלה נראה כי לא בכדי זנחה התובעת מינוי של מומחה רפואי והסתפקה בזימונו של ד"ר מ' לעדות שכן אין בנמצא כל חומר רפואי גולמי מזמן אמת, אשר על פיו יוכלו המומחים שמונו ליתן חוות דעת. לא בכדי הגישה התובעת שלל בקשות וניסתה בכל דרך להציג למומחים שמונו את חוות הדעת של ד"ר מ' שכן זהו המסמך הרפואי היחיד, פרט למסמך הבודד מרופאת המשפחה.

35.

עם זאת אף "התעודה הרפואית" של ד"ר מ' אין בה כדי לסייע בידי התובעת בהוכחת טענותיה. פרט לעובדה כי תעודה רפואית זו עולה כדי חוות דעת פרטית אשר כאמור לעיל לא ניתן להגישה במסגרת הליכים המתנהלים בבית המשפט לענייני משפחה – הרי שגם אם אקל עם התובעת ואעשה עמה חסד ואתיר צרופה הרי שלא ניתן לעשות כן ללא התייחסות לעדותו הארוכה של ד"ר מ' מיום 5/3/15 ובפרט העולה מהתמלול של השיחה עמו שנערך בזמן אמת, עת נתן לתובעת את התעודה הרפואית.

עתירת התובעת בסיכומיה (ס' 103) ובסיכומי התשובה (ס' 181-187) כי בית המשפט יראה בתעודה הרפואית כראייה לכל דבר ועניין, הכול תוך שהתובעת מתעלמת לחלוטין מעדותו של ד"ר מ' ותוך התעלמות מוחלטת מכל התייחסות לתמליל שהוגש אודות הנסיבות בהן נתנה חוות הדעת והעולה ממנו באשר למצבה הנפשי של התובעת - עולה כדי חוסר תום לב של ממש.

לעניין זה אציין ואדגיש תחילה כי התובעת נמנעה מכל מאודה מגילוי תמלול זה ודבר קיומו של תמלול זה נודע רק בעת חקירתו של ד"ר מ' ע"י באת כוחה עת הבחין בית המשפט כי זו מחזיקה בידה במהלך החקירה את התמלול (ראו לעניין זה פרו' הדיון מיום 5/3/15 עמ' 277 שורות 7-8, עמ' 293-294 וכן מתן הוראה לב"כ התובעת לסרוק התמלול לתיק עמ' 295 שורה

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

8). כאשר בית המשפט העמיד את ב"כ התובעת על ההתנהלות בעניין זה ואי גילוי דבר ההקלטה והתמלול פטרה זו עצמה בתשובה: "אז לא הבאתי" (עמ' 301 לפרו' הדיון מיום 5/3/15 שורה 17) משל היה זה עניין פעוט ושולי.

36. בסעיף 5 לבקשתה למינוי מומחה רפואי מיום 14/10/13 (בקשה מס' 8) טענה התובעת:

"יזכר כי הפסיכיאטר ד"ר מ' שטיפל בתובעת והיה חברו הטוב של הבעל- טען שהיתה בסיטואציה של "תינוק שנישבה"- על פי ההלכה תינוק כזה אינו אחראי למעשיו מבחינה משפטית. יובהר כי התובעת היתה בטיפול פסיכולוגי ובמהלך סכסוך הגירושין התדרדר מצבה עד כדי כך שנצרכה למעקב פסיכיאטרי וטיפול תרופתי".

מהבקשה שהוגשה והחלטה שנתנה בסופו של יום עולה כי זו נתנה על רקע הטענה כי התובעת טופלה ע"י ד"ר מ'. מעדותו של ד"ר מ' התברר כי זה כלל לא טיפל בתובעת בניגוד לנטען על ידה ולפיכך אף לא הייתה בידו כל תרשומת להמציא בעניין הטיפול בתובעת. בסיכומי התשובה מטעמה טוענת התובעת בס' 182:

"יזכר כי בית המשפט הנכבד היה מודע לניגוד העניינים בו היה מצוי ד"ר מ' –זו הסיבה בגינה נעתר לבקשה למנות מומחה ניטראלי לבדוק מצבה הנפשי של האישה בתקופה שקדמה לחתימה על הסכם הממון. למרבה הצער יצא מצב בגין התנהלות ד"ר מ' כי בית המשפט הנכבד ביד אחת מינה מומחה אך בפועל ביד השנייה למעשה איין המינוי ולא אפשר למומחה לעשות מלאכתו כל זאת חרף בקשה למתן הוראות שהגיש המומחה בשל חוסר שיתוף פעולה של ד"ר מ'. ד"ר מ' סרב כזכור לדרישת המומחה להמציא לו רשומות רפואיות ואחר כך טען שבכלל לא תיעד המפגשים שבכלל היה טוען רבני בתיק וכהנה וכהנה תשובות העולות כדי ביזוי כבוד בית משפט. בדרך זו צלחה דרכו לסכל מתן חוות דעת שהרי בית משפט סרב לאפשר למומחה לעשות שימוש באותה תעודה רפואית מן הטעם כי התעודה הרפואית נכתבה לצורך ההליך".

דומה כי נדרשת יותר מאשר עזות מצח וזאת בניסוח עדין על מנת להעלות טענה זו וזאת בפרט נוכח העולה מחקירת ד"ר מ' באשר לנסיבות הוצאת חוות הדעת ממנו בתואנת שווא כי זו מיועדת לביטוח לאומי, ובפרט נוכח העולה מהתמליל אותו טרחה התובעת להסתיר מעיני בית המשפט והצד שכנגד ואשר חרף החלטה בדיון מיום 5/3/15 טרם נסרק לתיק אלא עפ"י החלטה נוספת מיום 1/3/15 באשר למצבה הנפשי של התובעת.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 25481-05-13 ח.א נ' ח.ב.

מינוי המומחה הנוסף לאחר שהמומחה הראשון נפסל לא הניב בסופו של יום חוות דעת
בהעדר כל תשתית ראייתית לאחר שלא היה בנמצא כל חומר גולמי מכוחו יכול היה המומחה
ליתן חוות דעת. למותר לציין כי לו היה בפניי בית המשפט המידע שעלה מהחקירה של ד"ר
מ' אף לא היה ניתנת החלטה על מינוי מומחה רפואי שכן מינוי מומחה רפואי מצריך ראשית
ראייה וזו כאמור לא הייתה בנמצא ואיננה בנמצא וההחלטה על המינוי שנתנה בזמנו נתנה
על בסיס אותה תעודה רפואית אשר חקירת המומחה עליה הביאה לקריסה מוחלטת של
גרסת התובעת באשר למצבה ולטיפול ע"י ד"ר מ'. לעניין זה אוסיף ואדגיש כי תביעת
התובעת אשר הוגשה ביום 13/5/13 נשענה על חוות הדעת של ד"ר מ' מיום 27/2/13 והצהרתה
של התובעת כי טיפל בה בתקופה הרלוונטית (ס' 15 לכתב התביעה). כמו כן ובניגוד לטענותיה
של התובעת בסיכומיה בס' 182 בית המשפט מינה מומחה רפואי לא כטענתה בשל העובדה
כי בית המשפט היה מודע לניגוד העניינים בו מצוי ד"ר מ' שכן הנוהג הוא מינוי מומחה
אובייקטיבי ולא מי שנטען כי טיפל בבעל הדין- טענה אשר אף היא נסתרה מעדותו של ד"ר
מ' כאמור בהמשך.

37. כעולה מהתמלול אשר נסרק ביום 3/3/16 (עמ' 2 שורות 22-23) ועדותו של ד"ר מ' עולה כי
התעודה הרפואית הוצאה מד"ר מ' בכחש ובתואנות שווא לפיה היא נדרשת לחוות הדעת
לשם טיפול בחוב פיגורים של התובעת לביטוח לאומי (ראו עדות ד"ר מ' בדיון מיום 5/3/15
עמ' 257 שורות 16-19 "נתתי לה מכתב לביטוח לאומי על פי בקשתה ובה נגמר העניין", עמ'
258 שורות 1-3, עמ' 270 שורות 20-21, כך ראו עדות אחות התובעת הגב' ע' עמ' 283 שורות
12-21, ועמ' 284 בהם העידה כי התובעת התייעצה עמה לגבי הדרך לביטול החוב מול ביטוח
לאומי).

38. ד"ר מ' העיד בצורה עקבית וסדורה כי לא טיפל בתובעת בתקופה הרלוונטית ולפיכך אין בידו
חומר רפואי ו/או תרשומת לגבי הטיפול בה. ד"ר מ' חזר והדגיש כי: **"מרבית האינטראקציות
שהיו לי עם ח.א. נגעו לקשר שבניה לבין בעלה. ח.א יזמה איתי בהתחלה את הקשר בעניין,
כדי לעזור לבעלה"** (פרו' הדיון מיום 5/3/15 עמ' 260 שורות 16-22).
עוד ראה לעניין זה עמ' 261 שורות שורות 1-5: **"אחרי שזה יסתיים היה בינם משבר זוגי.
מרבית האינטראקציה שלי עם ח.א. נגעו לעניין המשבר הזוגי. ניסיונות לפשר בינם, הם
לא הגיעו במסגרת טיפול פסיכיאטרי לח.א. ההתערבות שלי היא מול ח.א. במישור
הפסיכיאטרי הייתה של מספר דקות בשתי פגישות נפרדות. אם יש לי תרשומת מאותה עת
אני לא מוצא אותה"**.

בעמ' 268 שורות 5-15 העיד כי ניסה לפשר בין הצדדים וכי הטיפול בתובעת היה **"באופן מאד
מזערי באחת או שתיים מהפגישות, ח.א הייתה מטופלת באותו זמן"** (שורות 13-14). עדותו
אף מתיישבת עם האמור בתעודה הרפואית ולפיה: **"ח.א. מוכרת לי מלפני 3.5 שנים אז הגיעה**

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

- 1 **לייעוץ במסגרת משבר נישואין אשרר גרר תגובה דיכאונית. לאחר ניסיונות שיקום**
2 **הנישואין קרסו** – בתעודה הרפאית מצויין במפורש ייעוץ ולא טיפול. ב"כ התובעת בהמשך
3 החקירה מסרה כי התובעת הייתה מטופלת אצל הפסיכולוגית ל' (עמ' 269) בנסיבות אלה לא
4 ברור מדוע לא זומנה זו לעדות ע"י התובעת ומדוע לא נתבקש ממנה ע"י התובעת להמציא
5 חומר רפואי- עובדה זו פועלת לחובתה של התובעת.
6
7 ד"ר מ' העיד כי באחת מהפגישות הבודדות עם התובעת שסיפרה לו על המתח שיש בבית
8 התובעת והנתבע העלה בפניה את "האפשרות שאולי זה יכול להקל עליה בעזרת ציפרלקס ואז
9 נתתי לה ציפרלקס" (עמ' 271 שורות 17-19). כן העיד ד"ר מ' כי המינון שניתן היה מינון
10 סטנדרטי (עמ' 282 שורה 10).
11 כן ראה עדותו בעמ' 280 שורות 11-הסוף ובהמשך בעמ' 281 שורות 1-19:
12 **ש: כתוב פה, רק חומר רשומות רפואיות בזמן אמת. אין לך אז אתה עושה**
13 **מה שאתה רוצה.**
14 **ת: הסברתי למה. אין לי רפואיות יותר, הסברתי לך למה אין לי רשומות**
15 **רפואיות. הסברתי, לא הניח את דעתך, זה המצב.**
16 **ש: אז בוא תגיד לי, אז כמה זמן אתה נתת לה ציפרלקס?**
17 **ת: אני נתתי לה מרשם אחד או שניים, אם היא המשיכה, היא לא המשיכה**
18 **במעקב אצלי, אם היא המשיכה בציפרלקס, או שהיא לא המשיכה**
19 **בציפרלקס אני באמת לא יודע. אם היא המשיכה, אז זה לא ממני, אם**
20 **היא המשיכה אז היא קיבלה מרופא המשפחה. הרבה מאוד פעמים**
21 **אנשים עוצרים איש מקצוע בנסיבות מסוימות, מבקשים ממנו עצה**
22 **והולכים הלאה, זה לא דבר נדיר זה דבר שכיח זה קורה גם לעורכי דין**
23 **וזה קורה גם לרופאים ולא תמיד, בן אדם מבקש משהו שיקל עליו,**
24 **מקבל משהו שמקל עליו, אם הוא ממשיך להגיע לטיפול ולמעקב אז הוא**
25 **ממשיך לקבל את זה. אם הוא לא ממשיך, הוא מחליט מה הוא עושה.**
26 **אם הוא ממשיך עם הציפרלקס, הוא לוקח מרופא משפחה, אם הוא לא**
27 **ממשיך בציפרלקס אז הוא לא לוקח אותו מרופא משפחה וזה זכותו של**
28 **בן אדם.**
29 **ש: אז אני רוצה עכשיו להבין, אתה אומר בעצם שנתת לה פעם אחת או**
30 **פעמיים מרשם לציפרלקס, זה הכל?**
31 **ת: נכון.**
32 **ש: ואתה לא יודע מה היה עם זה? היא לא המשיכה לבוא אליך, זה מה**
33 **שאתה אומר?**

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 25481-05-13 ח.א נ' ח.ב.

- 1 ת: אני לא חוקר, זה לא גישה. בן אדם מבקש ממני עצה, אני נותן לו עצה ,
2 בן אדם מבקש ממני מרשם אני נותן לו מרשם,
3 ש: אז אתה רושם מרשמים כמו ממתקים?
4 ת: ממתקים לא. אבל כשצריך אני רושם מרשמים. אם הגיע שכן ואומר לי
5 שנגמר לו הציפרלקס, הוא יקבל מרשם, זה קורה כל יום.
6 ש: אבל אצלה, זה לא היה קודם התרופות, נכון? היא לא ביקשה ממך
7 תרופות שהיא נטלה קודם? אתה אומר שאתה אבחנת ונתת נכון?
8 ת: אני לא זכור לי שהיא קיבלה קודם תרופות. אני התרשמתי שזאת
9 תרופה שיכולה להקל עליה, ואני הצעתי לה את זה.
10 ש: על הדיכאון נכון?
11 ת: לא, על הפרעות ההסתגלות.
12
13 כן ראה עמ' 286 שורה 10: "לא סירבתי, אין לי רשומות רפואיות מעבר למה שצירפתי".
14
15 39. ד"ר מ' העיד בצורה ברורה ומפורשת כי התובעת לא סבלה מדיכאון מז'ורי אלא ממתחים
16 וחרדות סבירים לאדם העובר הליך גירושין וכן משאלות ותקוות לא ריאליות (עמ' 275 שורות
17 2-7).
18 בעמ' 311 שורות 10-17 העיד ד"ר מ':
19 ש: אוקי. תאשר לי בבקשה שבשום שלב לא ראית ולא שמעת שח.א לקחה
20 בבוחן מציאות לקוי.
21 ת: נכון.
22 ש: פגיעה ביכולת השיפוט שלה?
23 ת: לא.
24 ש: בשיקולה דעת ובכושר המנטלי?
25 ת: לא במובן המשפטי, אבל אין ספק שהיו תקופות שהיא תפקדה פחות
26 טוב, התרכזת פחות בילדים, שהיא חיפשה,
27
28 ובהמשך בעמ' 312 שורות 14-15: "בגדול היא הייתה במצוקה שהיא סבירה לנסיבות
29 העניין". במענה לשאלות בית המשפט עמ' 315 שורות 22-הסוף ובהמשך עמ' 316 שורות 1-3
30 העיד:
31 כב' השופט אליהו: איזה רמות? חרדה שמשתקת? חרדה ששוללת ממישהו לתפקד, לצאת
32 מהמיטה כמו שנטען?
33 ש: חרדה סבירה שמתאימה להליך או,

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

ת: חרדה סבירה, מה ששולל בן אדם לצאת מהמיטה, הוא בגדר כבר
הפרעה קלינית. זה אני נכנס לגדר של דיכאון מז'ורי, מלנכולי, לא היה
כאן.

עדותו של ד"ר מ' מתיישבת היטב עם האמור בתמלול החלקי הקלטה אשר נערכה בזמן אמת,
טרם ידע העד כי יוזמן לעדות ומהי מטרת חוות הדעת ועדותו הייתה אמינה מהימנה
וקוהרנטית. בעמ' 4 לתמלול שורות 18-25 אומר ד"ר מ' בצורה ברורה ומפורשת כי התובעת
לא סבלה מדיכאון קליני וכי זו לא הייתה התרשמותו וכך באו לידי ביטוי הדברים בתמלול:
"ד"ר מ': לא, לא אומר שזה נורא, שמפסיקים ומתחילים. אה, בדרך כלל כשאת אה, חוזרת
לקחת, זה עובד באותה צורה שזה עבד קודם. אבל אממ, אני לא יודע, אני לא חושב שמ,
היה לך דיכאון קליני ממש, אני לא,
ח.א : לא. (צ.ל.ח.א.י.א.)

מ': לא התרשמתי ככה, אבל שיש אה, תקופה ממושכת של עצב וכאב, זה אני, מתיישב לנו,
זה מתיישב לנו בתוך הראש ו, אה, וזה נועד לאלה ש, שאנחנו צריכים תרופה", (ההדגשות
אינן במקור י.א.).

האמור בתמלול באשר למצבה הנפשי של התובעת מקבל משנה חשיבות ותוקף נוכח העובדה
כי המדובר בדברי אשר נאמרו בזמן אמת, בשיחה חופשית בינו לבין התובעת כשהוא ובניגוד
לתובעת אינו יודע שהוא מוקלט ו/או כי דבריו ישמשו לצורך ההליך המשפטי.

חבל כי התובעת אשר בחרה להסתיר מבית המשפט ומהצד שכנגד את ההקלטה והתמלול
אינה מתמודדת עם העולה ממנה ותחת זאת בוחרת לייחס לעד קנוניה ועשיית יד אחת עם
הנתבע (טענה החוזרת לגבי עדים נוספים). האמור לעיל בתמלול החלקי יש בו להסביר מדוע
ראייה מהותית זו לא גולתה ע"י התובעת לבית המשפט ולצד שכנגד. גילוייה של ראייה זו
היה משמיט את הבסיס לכל כתב התביעה וההליך בעניין מינוי מומחים אשר נשענה על אותה
תעודה רפואית אשר הוצאה מד"ר מ' בכחש ולטובת טיפול מול ביטוח לאומי.
ראו לעניין זה הערותיי בפרוטוקול הדיון מיום 5/3/15 עמ' 293-297 לרבות ובפרט עמ' 297
שורות 5-7 בהם הקראתי בקול במהלך הדיון את הדברים הנ"ל העולים מהתמלול.
"עו"ד סיניבר: הכל יש. האמת מדברת.

כב' השופט אליהו: גם לביטוח לאומי.

עו"ד סיניבר: (המשך הקלטה מושמעת) אני צריכה את זה גם לביטוח לאומי, וואי
איזה חמוד הוא, אני מכירה את זה באמבטיה שיש, אבל כזה עוד לא
ראיתי.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

1 כב' השופט אליהו: אני לא יודע, אני לא חושב שהיה לך דיכאון קליני ממש, אני לא
2 התרשמתי ככה.

3 עו"ד סיניבר: אדוני זה ב-2013, זה בהגשת התביעה.

4 כב' השופט אליהו: לא אני לא מתרשם עכשיו, לא התרשמתי.

5 עו"ד וולפנר: בגלל זה לא הציגו את זה.

6 עו"ד סיניבר: סליחה? אומר נכנס למהות שלך זה עזר לתפקד, אדוני יקשיב להכל.

7 כב' השופט אליהו: תצטרך להסביר לי בסיכומים הרבה מאד דברים כולל, אני באמת אומר

8 למה מקליטים רופא, זה לא נשמע איזה הקלטה פתאומית או איזשהו

9 ניסיון,

10 עו"ד סיניבר: כי היה לה ברור שברגע שידע,

11 כב' השופט אליהו: איך היה לה ברור?

12 עו"ד סיניבר: הוא הרופא שלו, הוא חבר שלו,

13 עו"ד וולפנר: לא היה לה כלום.

14 עו"ד סיניבר: לא היה לה כלום?" (ההדגשות אינן במקור י.א.)

15
16 זהו המקום אף להדגיש כי חקירת העד אשר הייתה ארוכה התנהלה בצורה קשה החורגת
17 מהמקובל תוך הטחת איומים על העד בפנייה לוועדת האתיקה, עד כי בית המשפט נדרש
18 לעניין זה (ראו עמ' 277 שורות 17-11).

19
20 עדותו של ד"ר מ' אף שפכה אור על טענות התובעת באשר להיותה "תינוק שנשבה" בכתבי
21 בי-דין מטעמה ולפיו כוונתו בביטוי זה מתאר את מערכת הנישואין של התובעת עם הנתבע
22 ומאפייניה (עמ' 287 שורות 20- הסוף ובהמשך עמ' 288 שורות 19-1) ולא ביטוי המתייחס כלל
23 לכשירותה של התובעת לחתום על ההסכם.

24
25 **41.** נוכח העובדה כי כתב התביעה, כמו הבקשה למינוי מומחה נשענו על התעודה הרפואית שנתנה
26 ע"י ד"ר מ' ומשזו קרסה כאמור לעיל די היה בכך כדי לדחות את טענות התובעת ביחס למצבה
27 הנפשי עובר לחתימת ההסכם. עם זאת אוסיף ואדון במצבה הנפשי של התובעת עובר לחתימת
28 ההסכם נוכח שלל העדויות והראיות הנוספות שהוצגו לפניי ואשר מהן בחרה התובעת
29 להתעלם בסיכומיה.

30
31 **42.** אדגיש כי סיכומי התובעת אשר כוללים מלל רב וארוך אינם מתמודדים כלל עם העדויות
32 והראיות אשר הוצגו. לא בכדי סיכומי התובעת אינם כוללים הפניות וציטוטים של העדויות
33 וניתוח שלהם. התובעת בסיכומיה מרבה להשתמש ולחזור על טענותיה באשר למצב נפשי
34 קשה ולעושק בלא כל תימוכין עד כי דומה כי המדובר בכתובה חופשית וכי היא פטורה

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

מביסוס טענותיה בעדויות והראיות שנשמעו, משל חזרה מרובה על הדברים נותן להם ביסוס.
כך גם לא בכדי נמנעת התובעת מכל ניתוח משפטי ועובדתי מקיף של עילת העושה והתנאים
הנדרשים לביסוס עפ"י הדין והפסיקה- עובדה אשר יש בה ללמד על חולשת טענותיה.

43. כאמור לעיל עדותו של ד"ר מ' מתיישבת היטב עם שאר העדויות והראיות שהוצגו בפניי ומהם
עולה תמונה ברורה כי גרסת התובעת באשר למצבה הנפשי עובר לחתימת ההסכם לרבות
טענות כי במשך ימים שלמים לא קמה מהמיטה, נמצאה כגרסת בדים והכל כמפורט להלן
בהרחבה.

44. התובעת צרפה לכתבי בי-דין מטעמה (תשובה לבקשה מס' 8 בקשה למינוי מומחה רפואי
שהגישה נספת ד' לבקשה) את מכתבה/חווי"ד של הגב' עו"ס פ' (להלן: "הגב' פ'"),
פסיכותרפסטית מיום 26/10/13. עפ"י האמור במכתב:

"ח.א. פנתה לטיפול בפסיכותרפיה בחודש פברואר בשנת 2007.

הטיפול התקיים במפגשים שבועיים.

סיבת הפניה לטיפול הייתה תחושה של דיכדוך, חוסר אונים ומצוקה
קשה אשר נבעו לדבריה בעיקר בשל קשיים ביחסיה עם בעלה לשעבר.
בתקופת הטיפול הבשילה בה ההבנה כי הסיכוי לשקם את היחסים עם
בעלה לשעבר קלוש והיא החלה תהליך של פרידה. החלטה זו השפיעה
עמוקות על מצבה הנפשי והיא חוותה מצוקה קשה, תחושות של אבל,
בלבול, דכדוך, כאב וחרדה משתקת.

בשל מצבה זה נראה היה כי טיפול רק בפסיכותרפיה אינו מספק והיא
החלה (בשנת 2007) ליטול רמוטיב כשנה, ללא הטבה. בשנת 2009 עד
אמצע 2010 נטלה ציפרלקס, גם כן, ללא הטבה משמעותית.

ח.א. חוותה בתקופה זו שבר עמוק. היא חשה שכל עולמה, הבטוח
והמוכר, משתנה. היא התקשתה לתפקד באופן תקין.

נראה כי מצבה הרגשי המעורער בתקופה זו והעדר הפניות בשל הפניית
המשאבים הרגשיים להתמודדות עם הדיכדוך העמוק, השבר והחרדה,
השפיעו על יכולתה לקבל החלטות תקינות הנוגעות לפירוק הנישואין
וההיבטים הכלכליים הקשורים לכך".

45. פרט לכך מכתב זה המתיימר להיות חוות דעת פרטית מטעמה של התובעת הוגש בניגוד
לתקנות בעניין מומחים בבית המשפט לענייני משפחה ובניגוד [לתקנה 127 לתקנות סדר הדין](#)
[האזרחי, התשמ"ד 1984](#)- המחייבת עריכת חוות דעת בעניין רפואי, לפי [סעיף 24 לפקודת](#)

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 – האמור בו קרס לחלוטין בחקירתה הנגדית של הגב' פ'.

46. מחקירתה נגדית של הגב' פ' עולה כי זו לא טיפלה כלל בתובעת במועד הרלוונטי – עובר לחתימת ההסכם וכי טיפלה בה עד שנת 2008 וחמור וחשוב מכך כי האמור במכתבה אינו מדיעה אישית וכי כל האמור הוא על פי דיווחים שמסרה לה התובעת וכי היא אינה מומחית ליתן עדות אודות מצבה הנפשי של התובעת.

לעניין זה די בהפנייה לאמור בחקירתה ובתשובותיה לשאלות בית המשפט וב"כ הנתבע בדיון מיום 22/10/14 עמ' 87 שורות 1-14 המדברים בעד עצמם ואשר מפאת חשיבותם אביא ציטוט מלא שלהם:

ש. ביהמ"ש: תציגי טווחי זמנים מדויקים לגבי שבר וכדודך, מבקש ממך להתמקד בתקופה הרלוונטית לשנת 2010 – מועד חתימת ההסכם?

ת. באותו יום לא ידעתי על חתימת ההסכם. ח.א. התקשרה אליי לספר על חתימת ההסכם, אולי שבוע-שבוע וחצי לאחר מכן.

ש. ביהמ"ש: מה היה מצבה הרגשי בעת חתימת ההסכם?
ת. לפי דעתי, אני טיפלתי בה עד שנת 2008, בשנת 2010 כשההסכם נחתם אני ראיתי אותה באופן שהוא לא רציף. ממה שאני ראיתי ושוב

ש. ביהמ"ש: איך גבירתי נותנת מסמך לביהמ"ש והרי אין חולק שהמסמך הזה ישמש לביטול ההסכם ויוגש לביהמ"ש כשלמעשה לתקופה הרלוונטית לביטול ההסכם לא ממש טיפלת בח.א אלא פגשת בה מפעם לפעם?

ת. אני ידעתי שמה שאני כותבת הוא חלק ולא מה שיביא לביטול ההסכם. ביקשו ממני לכתוב על מצבה הנפשי כפי שראיתי. יכול להיות שבתוך החדר היא הרגישה יותר פגיעה, זה מה שראיתי.

ש. ביהמ"ש: בעצם המסמך שלך הוא כללי לגבי מצבה של ח.א. כשלמעשה את לא יכולה להגיד שהפסקה המרכזית את יכולה לייחס ליום חתימת ההסכם – מרץ 2010?
ת. נכון.

ש. תאשרי שלא את המלצת לח.א. לקחת ציפרלקס?
ת. לא, אבל אמרתי שכדאי לה לשקול טיפול תרופתי. אני לא פסיכיאטרית.

ש. זה לא דר' מ' המליץ?
ת. אמרתי שאם את לא ישנה ולא מתפקדת נסי לראות עם הפסיכיאטר מה הוא ממליץ. אני לא אדבר על ציפרלקס, זה לא תחום המומחיות שלי.

ש. את התקשרת לרופאת משפחה של ח.א והמלצת לה על טיפול תרופתי עבורה - רימוטיב?

ת. לא.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481-ח.א נ' ח.ב.

- ש. מציגה לך ?
ב"כ התובעת:
 זה מסמך שצירפנו לביהמ"ש.
המשך החקירה:
 ת. אני לא מומחית. אני מעולם לא דיברתי עם הרופאה.
 ש. התאריך הוא 17/11/08 וכתוב שהתקשרה הפסיכולוגית שלה והמליצה על רימוטיב?
 ת. לא. אולי פסיכולוגית אחרת.
 ש. אבל זו היתה התקופה שטיפלת בה?
 ת. אני קודם כל פסיכותרפיסטית. אני לא דיברתי איתה.
ב"כ התובעת:
 אני יכולה להסביר את המסמך?
המשך החקירה:
 ש. את אמרת שלציפרלקס לא היתה הטבה?
 ת. שוב, לפי דיווחים של ח.א.
 ש. אבל לא היה לך ממצאים לבדוק את אמיתות דבריה?
 ת. כל המקצוע שלי שאני חיה מהדברים שלה.
 ש. דר' מ' כתב לה גם איזשהו מסמך והוא כתב עבורה מסמך ותיאר הטבה ניכרת בעקבות הטיפול התרופתי. אז יש אפשרות שח.א. העבירה מסר מוטעה?
 ת. יכול להיות.
47. כמו כן, מחקירתה הנגדית של הגב' פ' אשר במכתבה מציינת כי מצבה הרגשי המעורער של התובעת השפיעו על יכולתה של התובעת לקבל החלטות תקינות הנוגעות לפירוק הנישואין וההיבטים הכלכליים הקשורים בכך, ובהתעלם מהאמור לעיל באשר לידיעתה ו/או יכולתה ליתן חוות דעת באשר למצבה הנפשי של התובעת עובר לחימת ההסכם – עולה כי זו לא ידעה מתי אושר ההסכם ומה היו תוצאותיו הכלכליות עובר התובעת וכי לא נכנסה להיבטים כלכליים (ראו פרו' הדיון מיום 22/10/14 עמ' 78 שורה 24, עמ' 83 שורות 5-7, עמ' 81 שורות 31-32 ועמ' 82 כולו).
48. כך או כך, הודתה הגב' ד' כי "ח.א לא הייתה במצב של בוחן מציאות לקוי" (פרו' הדיון מיום 22/10/14 עמ' 79 שורה 15 ולא ב"דיכאון קליני" (פרו' הדיון מיום 22/10/14 עמ' 95 שורה 4) , האמור בחוות דעתה אינו בתחום מומחיותה והנתונים לו נשענים על דברי התובעת אשר ייתכן שהעבירה מסר מוטעה (פרו' הדיון מיום 22/10/14 עמ' 88 שורה 14) - מכל האמור אין

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

ליתן כל משקל לחוות דעתה ולעדויותה ואלה אינם תומכים כלל בטענות התובעת באשר למצבה הנפשי והרגשי עובר לחתימת ההסכם.

49. כמו כן התובעת צרפה לכתבי בי-דין מטעמה (תשובה לבקשה מס' 8 בקשה למינוי מומחה רפואי שהגישה נספח ג' לבקשה) את מכתבה של הגב' כ' (להלן: "הגב' כ'"), מנטורית ומאמנת בכירה לשינוי בחיים ובעסקים מיום 28/10/13. עפ"י האמור במכתב:

"הנ"ל התאמנה אצלי במשך כשנה במהלך תקופת הפרידה מבעלה לשעבר.

ליוויתי אותה בתהליך הפרידה ובקבלת ההחלטה לסיים את הקשר עם בעלה ואב ילדיה לאחר 20 שנות נישואין.

פגשתי אשה עצובה מבולבלת ומדוכדכת. בחוויית מצור.

במהלך כל הפגישות בכתה ללא הפסקה ולקח זמן רב עד שאזרה אומץ לסיים את הקשר, שבו חוותה צער רב, תסכול והשפלה.

היא חוותה חוסר אונים ובלבול במצב שבו היתה, כמו כן חוותה שהיא משותקת מפחד, רוצה לזה אבל לא יכולה.

במהלך התקופה אף נטלה ציפרלקס, על מנת לנסות לתפקד ביום יום.

עפ"י התרשמותי חוותה קושי רגשי עמוק ונזקקה לעזרה אינטנסיבית בתקווה לצאת מהמצב המשברי בו היתה".

50. הגב' כ' הינה מאמנת אישית ולא ברור כלל כיצד עיסוקה זה יש בו כדי להכשירה ליתן חוות דעת אודות מצבה הנפשי של התובעת עובר לחתימת ההסכם (ראו עמ' 337 לפרו' הדיון מיום 4/3/15 ועמ' 338) מהם עולה כי אין לה כל הכשרה אקדמית בתחום הרלוונטי למתן חוות דעת אודות מצבה הנפשי של התובעת עובר לחתימת ההסכם, אין הליך מסודר לרישוי למאמנים וכל שיש לה הינו תעודת הסמכה מבית הספר הפרטי בו למדה. העדה העידה מפורשות כי אינה פסיכיאטרית ואינה יכולה להעיד אם התובעת סבלה מפגיעה בכושר השיפוט עובר לחתימת ההסכם (עמ' 349 שורות 7-11) כן העידה כי מעולם לא הכינה חוות דעת או מכתב דומה (פרו' הדיון מיום 4/3/14 עמ' 344 שורות 19-20) וכי זו הפעם הראשונה שהיא מעידה בבית המשפט (עמ' 337 שורה 5). בנסיבות אלה אין בפנינו ולא יכולה להיות בפנינו עדות מומחה כמשמעותה המשפטית עפ"י [פקודת הראיות](#) והפסיקה.

51. כך או כך העידה הגב' כ', שהתובעת התאמנה אצלה תחילה במסגרת קורס קואוצ'רים ללא קשר להליך הפרידה מהנתבע אך לא ציינה זאת כי לא חשבה שהדבר רלוונטי (פרו' הדיון מיום 4/3/15 עמ' 347 שורות 12-15). התובעת הגיעה אליה למעשה ממקום של פוטנציאל, רצון להתקדם הלאה (עמ' 352 שורות 9-20).

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 25481-05-13 ח.א נ' ח.ב.

לעניין זה אציין כי מהאופן בו נוסח מכתבה עלול להיווצר הרושם כי הטיפול הינו על רקע הגירושין וקשור אליו – עובדה אשר התבררה כאמור כשגויה וכי הליך האימון של התובעת אצלה היה במסגרת חלק מהכשרתה של התובעת כמאמנת אישית (עמ' 347 שורות 11-1). העדה הודתה בחקירתה הנגדית שלא ידוע לה על "מעשים אובדניים" של התובעת או איום במעשים אובדניים (פרו' הדיון מיום 4/3/15 שורה 21 וכן עמ' 349 שורות 6-4). העדה אף הוסיפה שסביר להניח שלא הייתה ממשיכה לאמן את התובעת ומדווחת למנהלת ביה"ס למאמנים, לו הייתה "רואה אדם שנמצא באיזה דיכאון קליני קשה, עם בוחן מציאות לקוי", וכי לא תמשיך לאמן מישהו "שבאמת אני חושבת שהוא לא בסדר", כגון סובל מפגיעה בשיפוט, בשיקול הדעת ובכושר המנטאלי עמ' 348 שורות 19-הסוף ובהמשך עמ' 349 שורות 1-6 וכן עמ' 349 שורות 21-17).

עוד אדגיש בעניין זה כי האמור במכתב של הגב' כ' ותיאוריה אודות מצבה הנפשי של התובעת אינו מתיישב כלל עם השתתפות בקורס למאמנים אישיים ואינו מתיישב אם אי הדיווח למנהלת ביה"ס על מצבה של התובעת, ככל שהיה ממש בטענותיה של התובעת לגבי. לו הייתה הלימה בין האמור במכתב לגבי מצבה הנפשי של התובעת בעת לימודיה בקורס למאמנים אישיים לבין המצב בפועל מצופה היה מהגב' כ' לדווח על כך למנהלת בית הספר(ראו לעניין זה שאלות בית המשפט אל הגב' כ' בפרו' הדיון מיום 4/3/15 עמ' 351 שורות 12-הסוף ובהמשך עמ' 352 שורות 8-1 אשר לטעמי לא זכו לכל מענה ענייני והיו בבחינת תשובות מתחמקות). העדה העידה שהתובעת הייתה נתונה ב"פחד שמלווה כל הליך גירושין" (עמ' 353 שורה 6).

הנה כי כן אף עדותה של הגב' כ' אינה תומכת בטענות התובעת באשר למצב נפשי קשה עובר לחתימת ההסכם, אינה מתיישבת עמם ו/או אם האמור במכתבה מיום 28/10/13.

52. לאמור לעיל מצטרפת עדותה של המגשרת עו"ד ח' אשר במסגרת הליך הגישור אצלה חתמו הצדדים על ההסכם (להלן: "המגשרת" או "עו"ד ח'"). לעניין זה אציין כי בהחלטה חריגה ולאחר ששמעתי את טענות המגשרת אשר התנגדה להסרת החיסיון ולמתן עדות, טענות ב"כ הצדדים ומששני הצדדים/בעלי הדין ויתורו על החיסיון התרתי את עדותה עפ"י זימון של ב"כ התובעת בקשה 26 מיום 7/1/14 (ראו החלטה בפרו' הדיון מיום 17/2/14 עמ' 45 ו-46).

המגשרת העידה מפורשות שהתובעת לא התרשמה שהתובעת הייתה ב"מצב רגשי לא טוב" בתקופת הגישור, אלא מתרגשת וחוששת לעתידה כמו כל מתגרש אחר, לא התרשמה שבין הצדדים שרר חוסר אמון או פחד לספר שהיא מיוצגת ע"י עו"ד סמוכה, ראו עדותה מיום 17/2/14 עמ' 61 שורות 15-4:

ש. האם בפגישה הראשונה ח.א ציינה בגישור שהיא מיוצגת על ידי סמוכה, או פחדת

לספר זאת ליד ח.ב?

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

ת. ממש לא. אוסיף ואומר שכששלחתי את המייל עם התיקונים שלחתי להם את
המייל לח.ב, ח.א וסמוכה באותו מייל.
ש. האם היא אמרה שהיא מיוצגת על ידי סמוכה, היתה הפתעה?
ת. לא זוכרת שהיה משהו חריג, אחרת הייתי זוכרת.
ש. האם את זוכרת שח.א. היתה במצב נפשי כדלקמן: חרדה מאוד גדולה, דכאון
קליני עד כדי אי יכולת לצאת מהבית, בלבול מאוד גדול, אובדן עשתונות?
ת. ממש לא, לא התרשמתי כך. התרשמתי כמגשרת ח.א. כמו כל בני זוג, כמו רוב
הזוגות שמנהלים גישור קצת נסערת מכל ההתרחשות, קצת מתרגשת, אולי
חוששת לעתיד, לא חששתי שהיא חוששת מח.ב אלא נמצאת במצב של אישה
שעומדת להתגרש וזה לא מצב נעים בכלל.

ובהמשך שורות 23-24:

ש. האם בפגישה בין ח.ב לח.א, בניגוד לזוגות אחרים אצלך, היו יחסי אמון?
ת. היו יחסים נעימים, רגועים במהלך הפגישות. לא התרשמתי שהיה חוסר אמון.

53. טענותיה של התובעת בדבר מצב נפשי קשה עובר לחתימת הסכם הגירושין עד כי ימים שלמים
לא יצאה מהמיטה וניסיונות אובדניים נסתרו לחלוטין בחקירתה הנגדית כמו גם משאר
העדויות כמפורט לעיל. בחקירתה הנגדית ומשעומתה במהלכה עם מסמכי בנק ואשראי שלה
(מוצגים נ/1-4), עלה כי בילתה מידי יום בבתי קפה ומסעדות עם חברותיה מ' ושי', יצאה
למסעי קניות ומכוני יופי (ראו פרוטוקול הדיון מיום 16/2/14 עמ' 19-23). כן המשיכה
התובעת ללכת מידי יום לחדר הכושר (עמ' 20 שורה 26). התובעת הכינה עצמה היטב לקראת
הפרידה, קנתה בבגדים והכינה עצמה לפרידה לרבות תשלום מראש לשנתיים על טיפול
בוטוקס ורכישת כלי בית. כמו כן בניגוד לטענותיה לפחד משתק מפני הנתבע ניגשה למשרדו
של הנתבע לקחת חשבונות על החזקת הבית לשם הגשת תביעות לבית המשפט ואף שילמה
את האגרות לבית המשפט מהחשבון המשותף, כל אלה ובפרט הגשת התביעות על ידה
ושכירת שירותיו של עו"ד סמוכה להגיש עבורה תביעות (עליה אעמוד בהמשך בהרחבה) אינם
עולים בקנה אחד עם טענותיה בדבר מצבה הנפשי הקשה אלא את ההיפך כמי שהתכוונה
והכינה עצמה היטב לקראת הליך הגירושין.

עדות התובעת עצמה מחזקת ומשתלבת היטב עם עדויותיהן של חברותיה של התובעת
בזמנים הרלוונטיים הגב' מ' והגב' ש'. הגב' הצהירה בסעיף 8 לתצהיר עדותה הראשית
שבתקופת המו"מ לקראת חתימת הסכם הגירושין המשיכה לבלות כרגיל בבקרים עם
התובעת או חברות נוספת וכי התובעת נראתה יפה ומטופחת כתמיד וכן ראה ס' 10 לתצהיר
עדותה הראשית של הגב' ש' וחקירתה בדיון 5/3/15 עמ' 396 שורות 8- הסוף בו פרטה את

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

מסעי הקניות של התובעת אשר "אגרה" דברים לצורך שימושה האישי לאחר הגירושין, תוך שימוש בכרטיס האשראי של הנתבע.
כך גם העידו עדות אלה כי התובעת לא במצוקה בתקופת המו"מ (ס' 8-9 לתצהיר עדותה הראשית של הגב' מ' וחקירתה בדיון מיום 5/3/15 עמ' 355 שורות 8- הסוף ולפיה התובעת הייתה "מפוקחת, חדה, ידעה מה היא עושה ממש נהדרת" (שורה 8). כן ראה לעניין זה סעיפים 2,5,6, 8 לתצהיר עדותה הראשית של הגב' ש' ועדותה מיום 5/3/15 עמ' 382 שורות 4-5 :

"היא מאד חזקה, מאד יודעת מה היא רוצה, מאד ממוקדת מטרה, מאד, מאד חזקה".

טענותיה של התובעת וגרסתה לפיה נכפתה לאשר את ההסכם אשר תנאיו הוכתבו ללא שהיה לה כל חלק בגיבוש תנאיו, ללא כל ליווי משפטי וכשהיא נתונה תחת מכש לחצים ואיומים מצד הנתבע, תוך ניצול מצבה הנפשי הקשה, אשר כאמור לעיל נסתר מהעדויות והראיות שנשמעו לפניי – נסתרו אף הן לחלוטין.
מהעדויות והראיות עולה בצורה ברורה שהתובעת היא זו שבחרה להתגרש ופעלה להגיע להסכם עם הנתבע כשהיא מגובה ומלווה ביעוץ משפטי צמוד.

חרף הכחשותיה של התובעת הוכח לטעמי קיומו של רומן בין התובעת למאמן הכושר שלה מר א.ב. רומן אשר החל טרם גירושיי הצדדים. חרף הכחשותיה של התובעת בעניין זה העידה על כך העו"ס פ' (פרוטוקול הדיון מיום 22/10/1 עמ' 84 שורות 19-5). כן ראה לעניין זה עדות התובעת בפרו' הדיון מיום 16/2/14 שורות 4-11 :

ת. אין לי מושג במה מדובר. הגברת הזאת עקבה אחרי בעלה במשך שנה והיא מצאה אותי ואותו מדברים ליד האוטו ובסוף מתנשקים. זה מוחזר ומוחזר עשרות פעמים.

ש. איך את יודעת שהיא עקבה?

ת. ממנה.

ש. היא סיפרה לך?

ת. היא אמרה לו.

ש. זה בעצם עלה בהליכים משפטיים ביניהם?

ת. כן.

גירושיו של מר א.ב. במועדים הרלוונטיים, העלאת הטענות לקשר רומנטי עם התובעת במסגרת הליכים אלה כמו גם מעבר למגורים משותפים של מר א.ב. עם תובעת לאחר גירושיה מדברים בעד עצמם.

לעניין זה אציין כי בית המשפט ניסה להימנע מדיון בעניין זה במסגרת פסק הדין, אולם נוכח שלל טענותיה הקשות של התובעת לא היה מנוס מלהידרש אף לעניין זה.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481-ח.א נ' ח.ב.

56. כן הוכח מעדותה של התובעת כי היא זו שרצתה להתגרש ראו עדותה בפרו' הדיון מיום 16/2/14 עמ' 7 שורות 21-הסוף ובהמשך עמ' 8 שורות 1-6 :

ש. מציגה לך את תביעת המזונות שהגשת באמצעות עו"ד סמוכה לסעיף 36. שם כתבת שהריחוק בינך לבין ח.ב. חל בחודשים האחרונים וצינת את חודש אוג' 2009. אם כך, לפי מה שהצהרת בתביעתך למזונות, מתי התחלתם לדבר על גירושין?
ת. בערך ביולי-אוג' 2009. אני הצעתי לו, כשהרגשתי שממש קשה לו, שניפרד והוא אמר שאם אני רוצה אז נתגרש ואז הוא נסע לשבועיים וחצי ואז התברר לי שהוא, הוא לא רצה שלום בית אלא ישר אמר שנתגרש ונסע כדי להסתיר. כשהוא חזר הלכנו למטפלת זוגית.

ש. חודשים ספורים לפני שהשגת את התביעה שלך לא דובר על גירושין?
ת. דובר בעבר, כן, הייתי הרבה שנים לפני כן אצל עו"ד וגם הלכתי לנעמ"ת והוא לקח אותי למסעדה ואמר לי שחבל, זה היה 5-6 שנים קודם.

ש. זה לא היה באוג' ?
ת. נכון.
ש. על הפרק התחיל באוג' 2009 ?
ת. כן.

ובהמשך עמ' 8 שורות 24-26 :

"לא יודעת. אני הלכתי לסמוכה כי רציתי להתגרש והוא נסע לחו"ל, שאלתי אנשים מה עושים ואמרו לי להגיש קודם כל באזרחי ואז הלכתי לסמוכה והם שאלו אותי שאלות, זה מה ששאלו אותי, לא ידעתי מהחיים שלי, לא שאלו על המטפל כלום".

57. הנה כי כן לא זו בלבד כי הוכח כי התובעת היא זו שחפצה להתגרש, כי נקטה מהלכים לשם כך, לרבות התייעצות עם מס' עו"ד ושכירת שירותיו של עו"ד סמוכה שהגיש עבודה תביעת מזונות ותביעה רכושית ונתן הערותיו להסכם הגירושין אלא שהוכח שהתובעת אף הייתה מעוניינת להגיע להסכם עם הנתבע.

58. התובעת עצמה בתביעתה למזונות שהוגשה באמצעות עו"ד סמוכה טענה :
37. מאחר והצדדים רצו להסדיר יחסיהם בצורה יפה והוגנת הם פנו להליך גישור.
38. התובעת עדיין מקווה כי הצדדים ישכילו לפתור את הסכסוך בצורה מכובדת והוגנת ולשביעות רצון שני בניה"ז כדי לשמור על שלמות המשפחה והילדים.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 25481-05-13 ח.א נ' ח.ב.

לפיכך, טענותיה בכתב תביעתה הנוכחי ובהליך שלפניי סותרות את האמור בתביעותיה שהוגשו עובר לחתימת ההסכם.

התובעת אף העידה, שעוה"ד סמוכה, ייעץ לה שלא לנהל הליכים משפטיים אלא להגיע להסכם (ראו פרוטוקול הדיון מיום 16/2/14 עמ' 34 שורות 7-1 וכן עמ' 39 שורה 10).

59. פרט לכך שעפ"י עדותה של התובעת עוה"ד סמוכה ייעץ לה להגיע להסכם עם הנתבע, הרי שזו הייתה אף המלצת בני משפחה ראה תצהיר העדות הראשית של האחות ע', עדות האח נ' בפרוטוקול הדיון מיום 28/10/14 עמ' 193-194, הגם שלטענתו ייעץ לה לעשות כן כדי שלא תתמוטט. עם זאת האח לא ידע פרטים מהותיים כגון העובדה כי התובעת שכרה את שירותיו של עוה"ד וכי הגישה תביעות, מה שפוגם באמינות גרסתו.

60. עוד עלה מעדותה של התובעת כי הנתבע הסכים לפנות להליך גישור עמה אצל המגשר ■■■ שהביא את המגשר ■■■ עמו יושבה לשלוש פגישות לפחות וזאת בעקבות המלצת חברתה הגב' ש' וכשב"כ שוקד על הכנת התביעות (עדות התובעת בפרוטוקול הדיון מיום 16/2/14 עמ' 9 שורות 4-25). גישור זה הופסק כעולה מהעדויות בשל טענת התובעת כי מי מהמגשרים "התחיל אתה" (ראו תשובת הנתבע בפרוטוקול הדיון מיום 8/3/15 עמ' 576 שורות 1-21 לשאלת ב"כ התובעת "והיא אמרה שמישהו מהם, מישהו מהם מתחיל איתה? זה נכון?" ועדות הגב' ש' פרוטוקול הדיון מיום 5/3/15 שורות 16-20). היינו לתובעת הייתה אף שליטה על בחירת זהות המגשרים כמו גם שליטה על הפסקת הליך הגישור.

61. התובעת אשר כאמור לעיל רצתה להתגרש שכרה את שירותיו של עוה"ד ציון סמוכה. אף אביה של התובעת ידע כי שכרה את עוה"ד סמוכה ונפגש עמו פעם אחת (ראו חקירת אביה של התובעת מר צ' בפר' הדיון מיום 28/10/14 עמ' 232 שורה 9 עמ' 233 שורה 18).

62. טענתה החוזרת כחוט השני של התובעת בסיכומיה לרבות פתיחתם בטענה כי אין מחלוקת כי עוה"ד סמוכה לא ייצג את התובעת וכל תפקידו הסתכם במתן הערות לטיטת ההסכם שהעבירה אליו המגשרת עוה"ד ס' היה אם לא הייתה נטענת.

לעניין זה יודגש כי מהתיקים הקשורים עולה כי ביום 19/1/10 בעיצומם של הליכי הגישור הגיש עוה"ד סמוכה עבור התובעת שתי תביעות: תביעה רכושית תמ"ש 25410-01-10 ותביעה למזונות תמ"ש 25358-01-10. עיון בתביעות עצמן מלמד כי תצהירי האימות אשר צירופם לכתבי הטענות בהליכים בבית המשפט לענייני משפחה הינו חובה נחתמו ע"י התובעת עוד

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 25481-05-13 ח.א נ' ח.ב.

- ביום 23/11/09.** בנסיבות אלה לא יכול להיות חולק כי התובעת החלה להיות מיוצגת ומלווה ע"י עוה"ד סמוכה כבר ביום 23/11/09 ואולי אף קודם לכן.
- התובעת העידה כי הייתה מודעת היטב למרוץ הסמכויות ובחרה כאמור להגיש תביעותיה באמצעות עו"ד סמוכה בבית המשפט ובעיצומם של הליכי הגישור/ראה ס' 128 לתצהיר העדות הראשית של התובע ועדותה בפרוטוקול הדיון מיום 16/2/14 עמ' 34 שורות 16-18).
- התובעת אף עפ"י עדותה התייעצה עם כמה עו"ד נוספים ראו עדותה בפרוטוקול הדיון מיום 17/2/14 עמ' 67 שורות 21-27 :
- ש. את העניין שאי אפשר והוא מחליט היתה יכולה לעמוד פה ולהגיד אישה שלא הכינה את עצמה להליך הגירושין ושמה כסף בצד ולא שכרה את אחד מעו"ד הבכירים במדינה**
- ת. זה מה שייצע לי אנשים. מזל שהיו אנשים שתמכו בי, אחרת הייתי יוצאת עם 10,000 ₪ כפי שהציע לי זהו.**
- ש. מי ייעץ לך?**
- ת. חברות, כולל מ' ושי' ואמרו לי ללכת לזה ולזה, הייתי אצל פסח קניר. הייתי אצל כמה עורכי דין. התנהלתי כמו ילדה, אני מתביישת בזה אבל זה מה שהיה.**
- לעניין זה אף אדגיש כי האמור בעדותה של התובעת מחזק את עדויותיהן של הגב' ר' ושי' אשר ולפיהן בזמנים הרלוונטיים עמדו לצידה של התובעת וייעצו לה.
- 63.** כעולה מהעדויות שנשמעו לפניי כבר בפגישה הראשונה הודיעה התובעת גלויות למגשרת ולנתבע, שהיא מיוצגת על ידי עו"ד סמוכה, וביקשה מהמגשרת, על פי עדותה של האחרונה להעביר לו טיוטה מתוקנת של ההסכם (ראו עדות המגשרת בפרוטוקול הדיון בעמ' 48 שורות 25-27 במענה לשאלות ב"כ הנתבע בעמ' 61 שורות 4-9).
- 64.** כעולה מהמסמכים שהוצגו לפניי לרבות ובפרט המסמכים שסומנו כמוצגים ואשר הוגשו במהלך חקירתה של המגשרת עולה עו"ד סמוכה היה מעורב בהליך הגישור בפני המגשרת מתחילתו ועד לאחר אישור ההסכם והעביר את הערותיו להסכם. המגשרת העבירה ישירות לעו"ד סמוכה טיוטה מתוקנת לבקשת התובעת כאמור. המגשרת ערכה תיקונים בטיטה על פי הערותיו ששלח בחזרה למגשרת, והוסיפה כי "ח.א ביקשה שלא להגיש את ההסכם עד שתורה לי לעשות כן, כי יש לה פגישה עם עו"ד סמוכה" (פרו' הדיון מיום 17/2/14 עמ' 50 שורות 4-6).
- 65.** התובעת נשענת בגרסתה ובטענותיה על פקס ששלח עוה"ד סמוכה למגשרת והנושא את התאריך 5/3/10 (נספח ו' לכתב התביעה מוצג 2/ת) ולפיו :

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 25481-05-13 ח.א נ' ח.ב.

1. למה החתמת אותה בלעדי? בלי לשאול?

2. דברי איתי.

ראשית יובהר כי המסמך על אף שנושא את התאריך 5/3/10 הינו מיום 7/3/10 (ראו עדות המגשרת בפרוטוקול הדיון מיום 17/2/14 עמ' 50 שורות 11-13) הדבר אף מתיישב היטב עם המועד בו נחתם ההסכם הראשון והוגש לאישור בית המשפט ביום 7/3/10 (נסרק ביום 8/3/10).

אלא שמסמך זה אינו עומד כמסמך יחיד ובודד ומצטרפים אליו שלל מסמכים נוספים, עדות המגשרת כמו גם התנהלות התובעת וב"כ עוה"ד ציון סמוכה המלמדים כי ההסכם שאושר בסופו של יום ביום 16/3/10 היה על דעתם והסכמתם.

עפ"י עדות המגשרת והמסמכים שהוגשו כמו גם מעיון בתיק הנייר עולה כי ביום 7/3/10 חתמו הצדדים אצל המגשרת על הסכם שהוגש לאישור במועד זה. בעקבות הפקס שנשלח אל המגשרת ע"י עוה"ד סמוכה ביום 7/3/10 התקיימה שיחה בין עוה"ד סמוכה לבין המגשרת ובה הוסכם ביניהם שההסכם שהוגש לביהמ"ש ביום 7/3/10 לא יאושר בבית המשפט ללא אישורו מראש של עו"ד סמוכה ולאחר מתן הערותיו, כאשר יודגש כי עפ"י החלטת כב' השופט פאול שטרק מיום 10/3/10 ההסכם אשר הוגש ביום 7/3/10 נקבע לאישור ליום 16/3/10 בשעה 8:30.

ביום 11/3/10 שלח עו"ד סמוכה למגשרת שורת הערות בכתב ידו, על גבי עותק ההסכם שנחתם והוגש לביהמ"ש ביום 7/3/10 (טיוטת ההסכם כולל ההערות והמעטפה סומנו כמוצג ת/4 – פרוטוקול הדיון מיום 17/2/14 עמ' 50 שורות 28-30).

הוסיפה והעידה המגשרת כי בעקבות התיקונים מיום 11/3/10 שהעביר עוה"ד סמוכה נפגשה עם התובעת ביום 14/3/10 בשעה 10:00 ועם הנתבע בשעה 16:00 וכן נפגשה פעם נוספת עם התובעת ביום 15/3/10 בבוקר וערכה תיקונים להסכם בהתאם להערותיו של עוה"ד סמוכה. ביום 15/3/10 העבירה לעוה"ד סמוכה פקס מפורט ובו עובדתי מלא בדבר פניית הצדדים אליה לגישור, חתימת ההסכם מיום 7/3/10, הגשתו לאישור וגילוי דבר הגשת תביעות על ידו בשם התובעת, קבלת הערות ממנו להסכם, פרוט התיקונים שהוכנסו להסכם שהוגש לאישור ביום 7/3/10 וכן הודעה כי ההסכם קבוע לאישור למחרת 16/3/10 בשעה 8:30.

ראו לעניין זה עדות המגשרת בפרוטוקול הדיון מיום 17/2/14 עמ' 50 שורות 17-הסוף ובהמשך עמ' 51 שורות 1-15 המשתלב היטב עם מכתבה מיום 15/3/10:

"בעקבות הפקס, שהפתיע אותי מאוד, התקשרתי לאישה, לח.א, ובאותה

שיחת טלפון היא סיפרה לי שאכן הוגשו תביעות על ידי עו"ד סמוכה והוא

לא רק ייצג אותה לצורך מעבר על ההסכם כפי שהיא אמרה לי בהליך

הגישור. ב עקבות זאת, התקשרתי לעו"ד סמוכה וזאת היתה שיחת

הטלפון הראשונה שלי איתו בכל הגישור ואז הסברתי לו שלא ידעתי

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

1 שהוגשו תביעות, שהאשה ציינה בפניי שהוא מייצג אותה לצורך מעבר
2 על ההסכם, שאם היה ידוע לי שיש פה תיק פתוח ועורך דין סביר להניח
3 שהייתי מתקשרת ליידע אותו בעצמי, אבל סביר להניח שזו היתה בקשת
4 האשה להגיש את ההסכם לאישור לאחר הפגישה שהתקיימה בינה
5 לבינו.

6 בעקבות זאת סוכם, אני חייבת לציין שהשיחה לא היתה נעימה ולאחר
7 מכן התחלתי לנהל תרשומת, וסוכם שאעביר לו את ההסכם שאושר
8 ולביהמ"ש. היה ויהיו לו הערות הוא יעביר אליי וההסכם לא יאושר מבלי
9 שיעביר אותו אליי.

10 ביום חמישי, 11/03, היתה שיחת טלפון נוספת ביני לבין עו"ד סמוכה,
11 הוא אמר שהוא מעביר לתיבת הדואר שלי מסמך נוסף עם תיקונים
12 נוספים. מציגה את הטיוטה לביהמ"ש.

13 [טיוטת ההסכם כולל המעטפה מוגשת ומסומנת ת/4]
14 באותו יום, יום ה', עו"ד סמוכה ביקש ממני להודיע לו אילו סעיפים
15 התקבלו על ידי הצדדים.

16 ביום ראשון, 14/03, בשעה 10:00 נפגשתי עם ח.א ועברנו על התיקונים
17 של עו"ד סמוכה.

18 בשעה 16:00 נפגשתי עם ח.ב ובאותה שיחה סיפרתי לו שח.א הגישה
19 תביעות ושהיה דין ודברים עם עו"ד סמוכה, שהעביר תיקונים נוספים
20 ואני מבקשת ממנו להתייחס לזה לגופו של עניין.

21 בעקבות הפגישה הזו וההתייחסות של ח.ב נפגשתי ביום ב', 15/03,
22 בבוקר שוב עם ח.א, עברתי איתה על ההסכם ותיקנו את ההסכם בהתאם
23 להערות של סמוכה ושל ח.ב.

24 בשעה 14:05 העברתי פקס לסמוכה, בו פירטתי מה נתקבל. זה אותו פקס
25 שעוה"ד סינובר התייחסה אליו קודם, אותו פקס שבו אני מציינת שוב,
26 כמעין התנצלות, שלא ידעתי שהאשה היתה מיוצגת, אלא הבנתי שהוא
27 מלווה אותה בגישור בלבד וציינתי במכתב, שבהתאם לשיחתנו מיום
28 חמישי, אני מפרטת מה נתקבל ומה לא.

29 ההסכם היה קבוע מראש ליום המחרת – ה- 16/03. בשעה 21:00 בערך
30 התקשרתי לח.א ושאלתי אותה האם הכל בסדר ואם אנחנו יכולים לאשר
31 את ההסכם מחר. אמרתי לה: זה הסכם שילווה אותך כל ימייך, בואי
32 תאמרי, סיימתי הליך ארוך עם הבעל ולא דיברתי איתו לעניין הגישור
33 אלא רק הודעתי לו שהאשה חתמה. לא דיברתי איתו בערב. ביום
34 למחרת, ה- 16/03, אישרנו את ההסכם."

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

66. למותר לציין כי לאחר הפקס מיום 15/3/10, אושר ההסכם ללא כל מחאה ו/או טענה של התובעת ו/או ב"כ.

כן העידה המגשרת כי לאחר אישור ההסכם ביום 16/3/10 פגשו בעוה"ד סמוכה אשר חיבק את התובעת ולחץ את ידו של הנתבע, ראו לעניין זה עדות המגשרת בפרוטוקול הדיון מיום 17/2/14 עמ' 51 שורות 22-24: "כאשר סיימנו לשתות את הקפה פגשנו את עו"ד סמוכה שבירך אותנו על אישור ההסכם". ובהמשך עמ' 60 שורות 25-הסוף ובהמשך עמ' 61 שורות 1-3:

ש. בסעיף 11 לכתב התביעה נאמר שפרקליטה של התובעת, עו"ד סמוכה, סירב שתחתום על ההסכם ואף לא התייצב עמה לאישור, תאשרי?

ת. מעולם לא הובא לידיעתי שעו"ד סמוכה סירב שתחתום. אגב, כמגשרת, עורכי דין של צד אחד לא יבואו. בד"כ, כשיש ליווי של שני הצדדים עורכי דין לא מגיעים להסכם. נפגשנו איתו באותו בוקר לאחר הדיון על המדרכה ליד ביהמ"ש.

ש. האם כשנפגשתם איתו הוא התפלא, לא ידע מה אתם עושים פה, כעס?
ת. ממש לא. היה ידוע לו שנגיע, הואיל ושלחתי לו את המכתב יום קודם. הוא מאוד שמח, חיבק את האישה, לחץ את ידו של הבעל, סיפר שהוא מייצג עוד כמה יהלומנים. לחץ את ידי, יש בינינו יחסים טובים, אני מעריכה אותו מאוד וכל אחד פנה לדרכו.

עדות המגשרת בעניין זה משתלבת יפה עם האמור בסעיף 57 לתצהיר עדותו הראשית של הנתבע ולפיו:

"אחד הזיכרונות שלי הנו, שביום 16.03.2010, מיד לאחר אישור ההסכם, כשיצאנו ח.א ואני עם עו"ד ס' לרחוב, ניגשה ח.א לאדם שלא הכרתי, והציגה אותו בפני כעורך דינה ציון סמוכה. צחקנו והתבדחנו יחדיו, ובנוכחות ח.א ועו"ד ס', לחץ עו"ד סמוכה את ידי בחום והביע את רגשי הערכתו על הדרך המכובדת בה פעלתי, תוך שכינה אותי "ג'נטלמן".

לו היה ממש בטענות התובעת בעניין זה היה מצופה ממנה ומב"כ בזמנים הרלוונטיים – עוה"ד ציון סמוכה, להעלות הטענות בזמן אמת ומיד בסמוך לאחר אישור ההסכם ולא להמתין למעלה מ-3 שנים לאחר אישורו של ההסכם.

יתר על כן והיא הנותנת, התובעת חרף שלל טענותיה בעניין זה לרבות טענה כי הנתבע "נטרל" את עוה"ד סמוכה נמנעה מזימונו של זה למתן עדות ע"מ שיתמוך בטענותיה. הלכה ידועה ומושרשת היא כי הימנעותו של בעל דין מהבאת ראיה היכולה לתמוך בגרסתו תפעל לרעתו ואף תפגום במהימנות גרסתו. כך בע"א 8151/98 שטרנברג נ' צ'צ'יק פד"י נו(1) 539 בעמוד

: 549

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

"ככלל, הימנעות צד מהבאת ראיה או מהעדת עד כמוה כראיה נסיבתית העשויה להקים לחובתו של אותו צד חזקה עובדתית כי אילו הובאה אותה ראיה, היה בה כדי לפגוע בגירסתו (ראה י' קדמי על הראיות (כרך ג) [24], בעמ' 1391). לא כך הדבר מקום שהנסיבות מלמדות כי ההימנעות מהבאת אותה ראיה אינה מעידה על רצון להתחמק מגילוי עובדה המזיקה לעניינו של אותו צד".

כן ראה ע"א 795/99 פרנסואה נ' פודיס, פד"י נד(3) 107; ע"א 2275/90 לימה חב' ישראלית לתעשיות כימיות בע"מ נ' רוזנברג, פד"י מז(2) 605; ע"א 465/88 הבנק למימון וסחר בע"מ נ' מתתיהו פד"י מה(4) 651; י. קדמי "על הראיות", כרך ג' בעמוד 1391.

במספר פסקי דין ראו בתי המשפט לענייני משפחה בעובדה שבעל דין /תובע היה מיוצג ע"י עו"ד מומחה בדיני משפחה יסוד המשמיט את הקרקע מתחת לטענת העושה (ראה: תמ"ש 4934/03 פלוני נ' פלונית, (פורסם בנבו); תמ"ש 29433/02 - א. ו. נ' מ. ו. ת.ז. . (פורסם בנבו); תמ"ש 42576/98 ד.כ. נ' א.כ., מיום 6.2.2007, (פורסם בנבו), וכן: בע"מ 4977/07 - פלוני נ' פלונית . תק-על 2007(3), 2842).

בנסיבות אלה לא ברור כלל כיצד טוענת התובעת כי לא הייתה מיוצגת ע"י עוה"ד סמוכה? כלום הגשת תביעות ומתן הערות לטיוטת הסכם גירושין אינם עולים כדי ייצוג? פעולות אלה נוגעות לעיקרו של הייצוג ומהוות ייצוג מלא לכל דבר ועניין. לא בכדי מנסה התובעת למזער את ייצוגה ע"י עוה"ד סמוכה עד כדי טענה מופרכת להעדר ייצוג וזאת בהבינה את המשמעות שיש לייצוגה ע"י עוה"ד סמוכה בזמנים הרלוונטיים על טענותיה ותביעתה.

67. לכל האמור לעיל מצטרפת כמובן עובדת אישורו של ההסכם בפני בית המשפט - כב' השופט פאול שטרק מיום 16/3/10, אשר כעולה מפרוטוקול הדיון ממועד זה שאל את הצדדים "אם מבינים הם את משמעות ההסכם ואת תוצאותיו ואם הם עשו אותו בהסכמה חופשית", הצהרת הצדדים: "אנו חתמנו על ההסכם ברצון ובהסכמה חופשית ואנו מבינים את תוכנו, מהותו ואת התוצאות הנובעות ממנו. אנו מבקשים מביהמ"ש לאשר את ההסכם עפ"י חוק יחסי ממון התשל"ג-1973, ועפ"י כל דין. כמו כן אנו מבקשים ליתן לו תוקף של פס"ד" והאמור בפסק הדין המאשר את ההסכם.

68. לאור כל האמור לעיל דין טענות התובעת למצוקה, מצב נפשי קשה וירוד עובר לחתימת ההסכם לא זו בלבד שלא הוכחו על ידה אלא שהם נסתרו לחלוטין. כך גם לא יכולה להישמע טענתה בדבר "חוסר ניסיון" כלשון סעיף 18 לחוק החוזים שעניינו עילת העושה נוכח ייצוגה של התובעת ע"י עוה"ד סמוכה עובר למועד חתימת ההסכם ואישורו.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

69. חרף העובדה כי משהתובעת כשלה כישלון חרוץ בהוכחת "מצוקה", "מצב נפשי ירוד" או "חוסר ניסיון" נשפט הבסיס לטענת העושה אינני רואה עצמי פטור מדיון בשאר התנאים המצטברים להוכחת עילת העושה ניצול מצבו הירוד ו/או חוסר ניסיונו של הנעשק ע"י העושה. עם זאת נוכח הדיון נרחב כמפורט לעיל ונוכח העובדה כי גרסת התובעת בעניין זה בניסוח עדין נמצאה כגרסת בדים אתיחס לתנאים אלה בקצרה.

70. אף לעניין זה אשוב ואדגיש כי טענותיה של התובעת בסיכומיה אודות ניצול מצבה ע"י התובע והטענות החוזרות ונשנות על פחד ומורא מפני הנתבע והתקפי הזעם שלו לא הוכחו. התובעת אשר זמנה סוללה רבה של עדים אשר הצריכה קיומן של 7 ישיבות הוכחות לא ערכה כל ניתוח של עדויותיהם והסתפקה באמירה הכללית כי עדויותיהם תומכות בגרסתה. לעניין זה אדגיש כי יש להתייחס לעדות בני משפחתה של התובעת בעניין זה בזהירות בהיותם צד מעוניין ובעיקר בשל העובדה כי מהחקירות התברר כי בשל המרחק הפיזי הקשר והמפגשים שלהם עם התובעת היו מעטים וכי לא ממש היו בקיאים בפרטי ההליכים בין הצדדים. חברותיה והעדות האחרות מטעמה כלל אינן מכירות את הנתבע וכמעט לא פגשו בו.

כמו כן, התנהלותה של התובעת עובר לחתימת ההסכם עליהן עמדתי בהרחבה כמפורט לעיל אינן מצביעות על כך. כך למשל הוכח כי התובעת ניהלה רומן עם מר א.ב. עובר להליך הגירושין, שכרה את שירותיו של עוה"ד סמוכה לשם הגשת תביעות, שאת האגרות עבורן שלמה מהחשבון המשותף, נועצה עמו ודאגה כי תועבר אליו לשם מתן הערות טיוטת ההסכם הגירושין, נכנסה למשרדו של הנתבע ולקחה קבלות עבור הוצאות החזקת הבית לשם ביסוס ותמיכה בתביעתה למזונות, הגדילה והכפילה בצורה משמעותית את הוצאותיה החודשיות עובר לגירושין לרבות עריכת קניות בהיקפים משמעותיים לעתיד, דרשה להישאר ולגור עם הנתבע בבית המגורים המשותף עד שתועמד לה דירה משלה (ס' 7.ב להסכם שאושר) – כל אלה אינם פעולות המתיישבות עם טענה להיותה משותקת מפחד ומורא מהנתבע. יתר על כן וכמפורט לעיל בהרחבה ייצוגה ע"י עוה"ד סמוכה, הגשת התביעות על ידו ומתן הערות לטיוטת ההסכם מנתקים בכל מקרה כל קשר סיבתי בין ניצול מצוקה או חוסר ניסיון שממילא לא הוכחו לבין ניצול מצבה.

71. כך גם מעיון בהוראות ההסכם והתמורה שהתובעת קבלה ומקבלת על פיו לא ניתן לטעון כי תנאיו של ההסכם הם בלתי סבירים ומקפחים. כאמור לעיל החל ממועד חתימת ההסכם ועד חלוף 20 שנים ממועד אישור ההסכם ישלם הנתבע לתובעת תשלומים עיתיים: הן כתשלומי איזון והן כמזונות משקמים בסך של 25,000 ₪ לחודש. מתום התקופה הנ"ל ולמשך תקופה של 5 שנים נוספות ישלם סך חודשי של 10,000 ₪ לחודש ומתום מועד זה ועד אחרית ימיה

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

של התובעת ישלם סך של 5,000 ₪. התשלומים העיתיים שנקבעו הינם צמודים למדד ויעודכנו אחת לשלושה חודשים ללא הפרשים למפרע. בנוסף התחייב הנתבע לשאת במלוא עלות ביטוח בריאות פרטי וביטוח סיעודי עבור התובעת והילדים, כולל ביטוח ניתוחים ומחלות קשות למשך כל ימי חייהם. כן התחייב לשאת במלוא העלות בגין ביטוח דירה מקיף, תכולה וכיסוי צד ג' עבור בית מגורי התובעת וזאת עד הגיעה לגיל 60 (ס' 5 להסכם על סעיפיו הקטנים). כן נטל הנתבע על עצמו התחייבות לשאת בכל הוצאות הילדים עד הגיעם לגיל 25 (ס' 6 להסכם). בגין חלקה של האשה בבית המגורים ב [REDACTED] ברח' [REDACTED] הידוע כגוש [REDACTED] חלקות [REDACTED] (להלן: "בית המגורים") שילם הנתבע סך כולל של \$ 1,950,000 (לפי שער של יפחת מ-3.8 ₪ ל-\$). מתוך הסך הנ"ל סך של 1,500,000 ₪ יועבר במעמד סידור הגט תוך שנקבע כי חלק מהסכום יכול שישולם ישירות לרכישת דירה שתשמש עבור האשה והיתרה תועבר לתובעת. סך נוסף של \$ 250,000 בתום חמש שנים ממועד אישור ההסכם והיתרה בסך של \$ 200,000 תשולם בחלוף 10 שנים ממועד אישור ההסכם (ס' 7 להסכם על סעיפיו הקטנים). בסעיף 8(ד) להסכם נקבע כי הנתבע ירכוש עבור התובעת פריטי רהוט ו/או ישפץ את הדירה שתירכש על ידה בסך כולל של \$ 50,000 (ס' 8(ב)). עוד נקבע בהסכם כי הרכב מסוג [REDACTED] נותר בבעלות התובעת (ס' 12(ב) להסכם).

72. לעניין זה יודגש כי עפ"י הפסיקה עמ"ש (ת"א) 11337-06-10 פלוני נ' פלונית [פורסם בנבו, 29/4/12] אשר ניתן ע"י כב' השופט י. שנלר נקבע בסעיף 15 לפסה"ד:

"בהקשר לכך נקבע כי אין להשוות בין הסכמי גירושין "מקובלים" אלא שלכל הסכם יש שיקולים המיוחדים לו [למשל נאמר "... וכי ניתן לומר שיש מקובל בהסכמי גירושין? כל הסכם ונתוניו, כל הסכם ושיקוליו"] – ראו בספרו של גריידי, הסכם ממון בעמודים 255-256; ראו גם ש' ליפשיץ "הסדרת החוזה הזוגי במשפט הישראלי: מתווה ראשוני" שנתון הקריה האקדמית (כרך ד') 271, 299-300" (ההדגשות במקור י.א.).

73. בע"א 5490/92 רחל פגס נ' ישראל פגס [פורסם בנבו, 29/12/94] נקבע:

"הנטיה של בית המשפט תהיה בדרך כלל לכבד את הרצון המוצהר של הצדדים לחוזה, ודבר זה נכון לגבי חוזים מסחריים וגם לגבי הסכמי גירושין. באלה האחרונים, יש לא אחת תנאים המושפעים מן הרצון לקדם ולהקדים את הפרידה והניתוק בין בני הזוג. על כן, יתכן כי צד לחוזה יסכים לתנאים שהם מבחינה אובייקטיבית גרועים אך מחישים את הגירושין, עניין החשוב לו אותה שעה יותר מכל דבר אחר. ההעדפה של מגרעות יחסיות איננה יוצרת עדיין מצב של מצוקה, היינו הצורך לבחור לעתים בין שתי רעות אינו יוצר אותן נסיבות קיצוניות הצריכות להצדיק

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

מתן גושפנקא לביטולו בדיעבד של חוזה, שהרי יש גם אינטרס ציבורי בקיומם של חוזים וביציבותן של התקשרויות, וההתערבות של הערכאה השיפוטית צריכה להיות מופנית לאותם מקרים בהם מתווספות על שיקולי הכדאיות גם נסיבות אישיות קשות היוצרות מצב של היעדר ברירה, ואינן מותירות חלופה סבירה למי שנדחק לפינה שאין מוצא ממנה. המצב האמור של היעדר מוצא הוא שמהווה אחת מהמרכיבים המעניקים לניצול של העשוק את הסממן הבלתי מוסרי".

אדגיש כי בפס"ד פגס כלל ההסכם בין הצדדים סעיף רכושי ותנאי קיצוניים במיוחד ולפיהם האישה מעבירה את כל זכויותיה בדירה וברכוש המשותף לבעלה וחרף האמור נתן בית המשפט תוקף לרצון המוצהר של הצדדים ודחה תביעת האשה לביטול ההסכם. למותר לציין כי הדבר אינו דומה כלל לעניינו בו קבלה ומקבלת התובעת תמורה חוזית נאותה העולה כדי מיליונים רבים והמבטיחה לה חיי רווחה.

74. לאור כל האמור לעיל עתירת התובעת לביטול ההסכם בשל עושק דינה להידחות.

כפיה

75. למעלה מן הצורך ונוכח האמור לעיל אציין כי התובעת אף לא הוכיחה את התנאים להתקיימות העילה לביטול ההסכם מכוח כפיה.

סעיף 17(א) לחוק החוזים קובע כי :

"מי שהתקשר בחוזה עקב כפיה שכפה עליו הצד השני או אחר מטעמו,

בכוח או באיום, רשאי לבטל את החוזה."

76. אינני סבור כי עילה זו הולמת את נסיבות המקרה דנן, לאור העדויות והראיות הרבות שהובאו לפניי. הקשר הסיבתי בין הכפיה לבין ההתקשרות בחוזה הוא מיסודותיה המרכזיים של עילת הכפיה; השואף לבטל חוזה בעילה זו צריך להוכיח כי הכפייה השפיעה על רצונו בהטילה בו פחד, ואלמלא קיומה הוא לא היה מתקשר בחוזה (ג' שלו, דיני חוזים, בעמ' 329-328).

77. במקרה דנן וכמפורט לעיל לא הוכח "איום" או הפעלת "כוח" כנגד התובעת ולא הוכח כל קשר סיבתי בין אותה כפייה (שממילא לא הוכחה) לבין ההתקשרות בהסכם. חתימת התובעת על ההסכם כמפורט לעיל הייתה פרי רצונה החופשי ולאחר ייעוץ וליווי משפטי שקיבלה.

78. לאור כל האמור לעיל אף דין טענת התובעת לביטול ההסכם בעילה של כפיה דינה להידחות.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

העדר הודעת ביטול "תוך זמן סביר" לאחר שנודעה לתובעת "עילת" הביטול

79. למעלה מן הצורך, יודגש, כי בנסיבות העניין גם אם היתה מוכיחה התובעת התקיימותה של אחת עילה מעילות הביטול להן טענה עושק או כפיה – עדיין הייתה נדחית התביעה בשל אי משלוח הודעת ביטול תוך זמן סביר.

80. האם התובעת פעלה בתוך זמן סביר לביטול ההסכם בשל הפגם בכריתתו? התשובה לכך היא שלילית. חוזה שנפל פגם בכריתתו הוא חוזה תקף ואינו מתבטל מאליו. נדרשת פעולת ביטול כדי שהחוזה הפגום יתבטל. הכוח לבטל תלוי ברצונו של המתקשר ואם ויתר על הכוח לבטל את החוזה הפגום החוזה נותר שריר וקיים. גם את זכות הביטול יש להפעיל בדרך מקובלת ובתום לב (גבריאלה שלו דיני חוזים - החלק הכללי לקראת קודיפיקציה של המשפט האזרחי, 355-356 (2005) (להלן: "שלו"). הביטול טעון הודעת ביטול (סעיף 20 לחוק החוזים). הודעת הביטול היא קונסטיטוטית (שלו, שם, 362). ההודעה יכולה להינתן גם תוך הליך משפטי (שלו, שם, 364).

סעיף 20 לחוק החוזים קובע, כי על המתקשר לתת הודעה לצד השני בתוך זמן סביר לאחר שנודע למתקשר על עילת הביטול. הודעה מאוחרת, שניתנה מעבר לזמן הסביר היא חסרת תוקף. לאחר עבור הזמן הסביר נוצרת הנחה של ויתור על זכות הביטול והשלמה עם הפגם. מדובר במבחן אובייקטיבי שיופעל בהתחשב בנסיבות העניין וסבירות הזמן תיבחן בכל מקרה לאור מכלול נסיבותיו.

איחור מתמשך בנקיטת פעולה יזומה לביטול החוזה, בידיעה שנפל בו פגם, מוליך להשערה כי רצון המתקשר הינו להמשיך ולהיות קשור בחוזה (שלו, שם, 365; ע"א (ירושלים) 11304/07 בנק הפועלים בע"מ נ' נעימי יעקב (בפשיטת רגל), לא פורסם (4.11.2007). אובדן זכות הביטול היא "אישור" החוזה מכוח הדין (פרידמן וכהן, שם, 1099).

הדרישה למתן הודעת ביטול נועדה לקדם ערכים של וודאות וביטחון משפטי. מטרתה לידע את הצד השני אם החוזה תקף ראו לעניין זה ע"א 8972/00 שלזינגר נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ, פ"ד נז (4) 817, 838; שלו, שם, 362).

בע"א 6094/03 זאב שמעון בע"מ נ' בוקריץ, [פורסם בנבו] (22.3.05), פסקה כב' השופטת ע' ארבל:

"כידוע, סעיף 20 לחוק החוזים (חלק כללי) קובע כי הודעת הביטול צריכה להינתן תוך זמן סביר לאחר שנודע למתקשר על עילת הביטול. ברירת הביטול אינה עומדת למתקשר לנצח ועליו להחליט בתוך זמן סביר על עמדתו... סבירות הזמן תיבחן לפי מכלול נסיבותיו של כל

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

מקרה ומקרה (ע"א 395/83 שלום נ' יכין חק"ל, חברה חקלאית בע"מ
פ"ד לט (2) 740, 733. ראו גם את פסק דינו של חברי, השופט י' טירקל
ברע"א 7956/99 שיכון ופיתוח לישראל בע"מ נ' עירית מעלה אדומים
פ"ד נו (5) 792, 779 - 794). ההטעיה בדבר בלעדיות הסוכנויות, לה טענו
המערערים, נחשפה, לטענתם, כארבעה חודשים לאחר כריתת החוזה
עם המשיב, דהיינו בסוף שנת 1997 ... אף על פי כן, המערערים שלחו
את הודעת הביטול למשיב רק ביום 7.12.98, דהיינו כשנה לאחר
שהתגלתה ההטעיה לטענתם וזאת אף לאחר שהמשיב הגיש את
תביעתו (ביום 12.11.98)."

ראו דברי כב' הנשיא א' ברק בע"א 760/77 בן עמי נ' בנק לאומי לישראל בע"מ, פ"ד לג(3)
575, 567 (1979) בקובעו לאמור:

"סבירותה של הודעת הביטול, באשר למועד נתינתה, משתנה ממקרה
למקרה. יש ותקופה קצרה של מספר ימים תיראה כבלתי סבירה... ויש
ותקופה ארוכה של שבועות וחודשים תיראה כסבירה. הכל תלוי במהות
החוזה וטיבו, ובהתנהגותם של הצדדים".

עוד נאמר כי מפי כב' הנשיא מ' שמגר בע"א 395/83 שלום נ' יכין חק"ל, חברה חקלאית
בע"מ, פ"ד לט(2) 740, 737 (1985):

"סבירותו של הזמן לצורך מסירת הודעת הביטול איננה נמדדת על-פי
אמות מידה כלליות ומופשטות, המנותקות מההקשר העובדתי... אלא
נבחנת בכל מקרה לאור מכלול נסיבותיו אם כי יש, כמובן, תקופות, שהן
כה ארוכות עד שהן בלתי סבירות בכל הנסיבות".

(ראו גם, ע"א 5806/02 ארביב נ' קרני, פ"ד נח(5) 193, 201 (2004); 1912/93 שחם נ' מנס,
פ"ד נב(1) 119, 127-128 (1998)).

81. בנסיבות המקרה דנן, באתי, כאמור, לכלל מסקנה, כי התובעת השתתתה במתן ההודעה על
ביטול ההסכם, וזאת מבלי לגרוע מהאמור לעיל, ולפיו לא הייתה לה עילה לביטולו. ההסכם
כאמור אושר עוד ביום 16/3/10, התובענה הוגשה ביום 13/5/13. התובעת כהרגלה טענה
בסיכומיה כי לא השתתתה בהגשת התביעה אך פרט לטיעון כללי והבאת פסיקה ללא יישום
ההלכות על המקרה דנן לא טרחה לנמק ולהבהיר מדוע אין לראות בהגשת התביעה למעלה
מ- 3 שנים לאחר אישור ההסכם כשיהוי המצדיק את דחייתה. התובעת לא ערכה כל דיון
בשאלה מתי הפך מצבה הנפשי הקשה והירוד- טענה אשר כאמור לעיל נסתרה לחלוטין למצב
בו הבינה כי לכאורה נעשקה. אין כל דיון בסיכומיה ו/או הפנייה לעדות ו/או ראייה מתי

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 25481-05-13 ח.א נ' ח.ב.

1 "השתפר" מצבה של התובעת ומתי חזרה להיות כשירה להגיש את התביעה. לעניין זה למותר
2 לציין כי אף לשיטה של התובעת לאחר הגירושין והמעבר לדירתה החדשה חל שיפור במצבה.
3 בסעיף 30 לתצהיר עדותה הראשית ציינה באופן כללי וסתמי כי הגישה תביעה זו
4 "כשהרגשתי שאני במצב נפשי יותר מאושש ומאוזן" בסעיף 62 לסיכומיה טענה: "התובעת
5 הסבירה כבר בכתב תביעתה את כך שלקח לה זמן להתעשת ולעמוד מול מסכת האיומים
6 של בעלה שאם תגיש תביעה תאבד את כל חבריה ואת ילדיה אפילו חיכתה שהבת תצא
7 לטיול לדרום אמריקה כדי לחסוך מהבת את מסכת הלחצים...". הנה כי ועפ"י האמור
8 בסיכומים נראה כי לא מצב נפשי קשה וירוד מנעו מהתובעת להגיש תובענה לביטול ההסכם
9 שמשמעה מתן הודעת ביטול לפי [ס' 20 לחוק החוזים](#), אלא חשש להתעשת ולעמוד מול מסכת
10 איומים של הנתבע באם תגיש תביעה לביטול ההסכם. למותר לציין כי אין לקבל טענה זו
11 כנימוק לשיהוי והיא אף אינה סבירה שכן לא הוכח כלל כי הנתבע ידע על הכוונה להגיש
12 התובענה טרם הוגשה ולפיכך כיצד יכול היה להפעיל לחצים על התובעת למניעת הגשתה,
13 כאשר לא ידע על הדבר כלל.

14 לפיכך דין התביעה להידחות אף מהטעם של השיהוי בהגשתה ככל שהוא נוגעת לעילה של
15 עושק או כפיה.

טענת המרמה ביחס לרכישת הפנטהאוז

18

19 83. בפתח הדברים יודגש כי מעיון בכתב תביעתה של התובעת ותצהיר עדותה הראשית עולה כי
20 טענת המרמה ביחס לפנטהאוז ברח' [REDACTED] תל-אביב (להלן: "הפנטהאוז") מתמצת
21 בטענה כי הנתבע בלשונה של התובעת "עקץ" אותה ובמקום לרכוש עבורה בית בסכום של
22 1,000,000 דולר לפי שער של 3.8 ₪ לדולר 3,800,000 ₪ רכש עבורה בית בשווי של 2,700,000
23 ₪ בלבד כשאת ההפרש בסך של 1,100,000 ₪ שלשל לכיסו ובסך זה השתמש כמקדמה
24 לרכישת דירת יוקרה במנהטן ניו יורק.

25 לטענת התובעת הכנסת סעיף 1.ד.7 להסכם שאושר בסופו של יום ביום 16/3/10 במסגרת
26 התיקונים שהוספו לאחר שההסכם הראשוני בין הצדדים ואשר הוגש לאישור ביום 7/3/10
27 נועדה מלכתחילה לאפשר לנתבע לבצע תרגיל עוקץ זה.

28 סעיף 1.ד.7 להסכם קובע:

29 "ד. הבעל יעביר לידי האשה כתשלומי איזון בגין חלקה בבית
30 המגורים וכן בכל זכויותיו שנצברו במהלך הנישואין סך כמפורט
31 להלן במועדים ובתשלומים כדלקמן:

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

(1) סך של \$ 1,500,000 (מיליון וחמש מאות אלף דולרים של

ארה"ב) יועבר לאשה במועד סידור הגט בהעברה

בנקאית כערכו בש"ח עפ"י השער היציג שיהיה קיים

במועד אישור ההסכם ע"י ביהמ"ש או במועד העברת

הסכום בפועל, לפי הגבוה מביניהם, ברם לפי שער שלא

פחות מ\$ 3.8 לדולר(כלומר, במידה ושער הדולר לא

יפחת מ\$ 3.8 ישולם הסכום לפי שער זה).

חלק מן הסכום יכול שישולם ישירות לרכישת דירה שתרכש

עבור האשה, על פי בקשתה, ובמקרה כזה יתרת הסכום תועבר

לידי האישה עד מועד סידור הגט כאמור לעיל".

ראו לעניין זה סעיפים 3, 43-46, 50-70 לכתב התביעה מיום 13/5/13.

84.

טענת התובעת נסמכת על חוזה הרכישה מיום 3/7/11 אשר נחתם בינה לבין [REDACTED]

בעמ ח.פ. [REDACTED] (להלן: "המוכרת" או "החברה") אשר צורף כנספח ד' לכתב התביעה

וסומן כמוצג ת/9 ולפיו התמורה הקבועה בס' 7 (א) להסכם: "בתמורה לרכישת הדירה

והזכויות בה ישלם הרוכש לחברה את הסך של 2,700,000 (שני מיליון ושבע מאות אלף ₪)

(מע"מ כלול)".

85.

בכתב הגנתו סעיפים 20(ג) סעיף 60 ו-65 הכחיש את טענות התובעת תוך שטען כי מילא וביצע

את כל חיוביו על פי ההסכם שבין הצדדים.

בתצהיר עדותו הראשית שהוגש ביום 29/12/13 טען הנתבע בסעיפים 65-68 כדלקמן:

"65. מעולם לא חיסרתי מח.אדבר שהגיע לה על פי ההסכם בינינו, ובהתאם, במהלך כל

שנות ההתנהגות החברית הזו, לא נשמעה מח.א כל טרונגה כאילו "רימיתי" אותה

בעניין רכישת הדירה שלה. גם לא כשהואילה לבסוף לחתום על הסכם המכר, בשנת

2011. שוב מדובר בהמצאה שנולדה לצורך תביעה זו.

66.

לענין זה הייתי ממליץ לח.א, כמי שגרה בבית זכוכית, שלא תיידה אבנים. ח.א ביררה

את מחירי הדירות אצל "אופק נדל"ן" ששיווקו את הפרוייקט. ח.א. התייעצה עם

שמאים, ח.א ידעה שמחיר הדירה עמד על \$ 1,100,000, והיא אף ידעה שהצעה

לתשלום סך של 3,500,000 ש"ח, נדחתה ע"י אחי. ח.א היא הרוכשת, ח.א היא

המדווחת על העסקה לרשויות המס וח.א יודעת היטב את כל פרטי העסקה באשר

גובה מס הרכישה הטריד אותה מאוד, ודי לחכימא ברמיזה.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

67. חד-משמעית, ח.א יודעת שקיבלה באמצעותי נכס, שכבר לעת רכישתו היה שווה לפחות \$ 1,000,000 אם לא למעלה מזה. ומה שהיא עושה היום הנו ניסיון להתעשר במרמה על חשבוני כשהיא טוענת שהחסרתי ממנה \$ 300,000 לכאורה, בשעה שהיא מחזיקה נכס שכבר בשנת 2010 היה שווה ערך ל \$1,000,000 לפחות כאמור, והיא זו שלא היתה מעוניינת לשלם מס רכישה גבוה. קל וחומר כשהיא מבקשת לבטל את כל ההסכם מחמת נימוק זה. תוך כשהיא מנצלת בציניות את הסיטואציה בה אני מנוע מלפרט ומנסה לסחוט אותי לשלם יותר ממה שמגיע לה, באיום שתדרוש מכל המעורבים "ליתן הסברים באשר לעסקת רכישת הדירה" (סעי' 174 לתצהירה), תוך שכנראה לא הסבירו לה שהיא האחראית העיקרית לדירה.
68. כדי להוכיח את טענותיי ולסלק את הטיעונים שלה על ספם, במיוחד כשהיא מצהירה לפתע שאינה אוהבת את הפנטהאוז שלה - אני מציע שוב, בזה הרגע, לרכוש מח.א את הפנטהאוז שלה, בתמורה ל- \$ 1,000,000 צמודים למדד המחירים לצרכן או מדד תשומות הבניה, בשער שלא יפחת מ- 3.8 - ש"ח ל 1- דולר."
86. במסגרת דיוני ההוכחות שהתקיימו לפניי ובמהלך חקירת התובעת ביום 17/2/14 התברר כי בגין הפנטהאוז הועברו סכומים בסך כולל של 3,700,000 ₪ לפי הפרוט להלן (מוצגים נ/6 ו- נ/7):
- העברה מיום 8/2/10 בסך של 1,113,000 ₪ מחשבון [REDACTED] לחברה.
- העברה מיום 29/4/10 בסך של 1,587,000 ₪ מחשבון [REDACTED] לחברה.
- שתי העברות מיום 13/7/10 בסך כולל של 1,000,000 ₪ (העברות ע"ס של 600,000 ₪ ו- 400,000 ₪) מחשבון [REDACTED] לחשבון [REDACTED] והבעלים של החברה מר מ'. לפיכך ולאור העדויות עולה כי תשלום זה בוצע עבור רכישת הפנטהאוז.
- ראו פרוטוקול הדיון מיום 17/2/14 עמודים 65 ו-70.
87. משהוברר כי בגין הדירה שולם סך כולל של 3,700,000 ₪ התחלפו טענותיה של התובעת ובמקום טענה למרמה בסך של 1,100,000 ₪ או טענה להפרת ההסכם טענה זו, כי המדובר בחוזה הנגוע באי חוקיות ובשל כך יש לבטל את הסכם הגירושין, תוך שהיא טוענת טענות אלה לחילופין, ראה סיכומי התובעת סעיפים 64-87, סיכומי התשובה סעיפים 152-77 וסעיפים 201-207).
- התובעת עשתה כן בלא להגיש כל בקשה לתיקון כתב התביעה ויש ממש בטענת הנתבע בסיכומיו סעיפים 133-141 כי המדובר בהרחבת חזית. בעניין הכלל האוסר הרחבת חזית, ר' א' גורן, **סוגיות בסדר דין אזרחי** (מהדורה עשירית, 2009, סיגא הוצאה לאור בע"מ) עמ' 89:
- "האיסור להרחיב חזית" עיקרו בכך שבעל-דין אינו רשאי לחרוג מגדר המחלוקת כפי שהוצבה בכתבי הטענות, אלא אם כן נענה בית המשפט**

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481-ח.א נ' ח.ב.

לבקשתו לתקן את כתבי טענותיו, או אם הצד שכנגד נתן לכך את הסכמתו,
במפורש או מכללא" (רע"א 282/06 לילי ניקוי יבש בע"מ נ' עילית חברה
לביטוח (31.12.06)).

לאור האמור, בדין התנגדו ב"כ הנתבע להעלאת הטענה החדשה והיא אכן מהווה הרחבת
חזית אסורה ואין להידרש לה.

עם זאת ולמעלה מן הצורך, אציין כי גם לגופו של עניין אין לטעמי להורות על ביטול הסכם
הממון מכוח טענת התובעת כי הסכם המכר בינה לבין החברה נגוע באי חוקיות והכל כפי
שעוד יפורט להלן בהרחבה.

88. יודגש כי בניגוד לטענת התובעת הנתבע לא טען לגרסאות שונות וגרסתו לכל אורך ההליך
הייתה אחת ויחידה. הנתבע הכחיש את טענות התובעת כי לא שילם לה \$ 1,000,000 עפ"י
ההסכם בגין תשלום עבור הפנטהאוז תוך שבסעיף 67 לתצהיר עדותו הראשית ציין במפורש
את עניין התשלום העודף בגין הפנטהאוז בין הסכום הנקוב בהסכם לסכום ששולם בפועל:
"תוך כשהיא מנצלת בציניות את הסיטואציה בה אני מנוע מלפרט ומנסה לסחוט אותי
לשלם יותר ממה שמגיע לה, באיום שתדרוש מכל המעורבים "ליתן הסברים באשר לעסקת
רכישת הדירה" (סע' 174 לתצהירה), תוך שכנראה לא הסבירו לה שהיא האחראית
העיקרית לדירה". משכך טענת הנתבע נטענה בכתבי הטענות מטעמו ואינם מהווים הרחבת
חזית או שינוי חזית.

יתר על כן אף התובעת בסעיף 174 לתצהיר עדותה הראשית מכוונת לעניין זה ואף בס' 8 לכתב
התביעה שהגישה הינה מכוונת לכך באופן ברור וחד משמעי: "התובעת תשוב ותבהיר אין לה
כל כוונה לסבך את הנתבע עם הרשויות בגין נכסים שנרכשו בחו"ל ו/או בגין עניינים אחרים
שעלו בחקירה, כל שהיא דורשת זה חלוקה הוגנת של הכספים שהוצאו מהארץ והיו כספים
משותפים, הוכחנו ממנה עובר לאישור ההסכם ושימשו אח"כ את הנתבע לרכישת נכסי
נדל"ן מניבים..ודי לחכימא ברמיזא".

89. אין חולק כי עפ"י חוזה המכר, הדיווחים לשלטונות המס ומס הרכישה ששולם ע"י התובעת
בגין הדירה היה לפי סך של 2,700,000 ₪. עם זאת הוכח כאמור לעיל כי בפועל שולם סך של
3,700,000 ₪ בגין הפנטהאוז.

90. התובעת כאמור מבקשת לבטל את כל הסכם הממון בטענה כי בוצעה מרמה "עוקץ" בסך של
1,100,000 ₪ אותם שלשל הנתבע לכיסו ולחילופין לביטול הסכם הממון שכן הסכם המכר
נגוע באי חוקיות דיווח כוזב לשלטונות המס.
התובעת בדרכה אל הסעד הנכסף לו היא עותרת - ביטול הסכם הממון מתעלמת ממספר
עובדות מהותיות. ראשית מתעלמת התובעת מן העובדה כי הפנטהאוז שנרכש עבורה אינו

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 25481-05-13 ח.א נ' ח.ב.

1 חלק מהסכם הממון וההסכם לרכישתו לא אושר ע"י בית המשפט. פעולת הרכישה של
2 הפנטהאוז הינה פעולה מאוחרת להסכם שאושר עוד ביום 16/3/10 וכשהצדדים היחידים לו
3 הינם התובעת והחברה. הנתבע אינו חתום על ההסכם ואינו צד לו, הקשר של הנתבע להסכם
4 המכר אשר נחתם ביום 3/7/11 – שנה וארבעה חודשים כמעט לאחר אישור הסכם הממון הינו
5 בביצוע התשלומים עבור הרכישה - תשלומים אשר בוצעו על ידו עפ"י ס' 7.1(ד) להסכם
6 הממון. התובעת כלל אינה מתמודדת עם עניין זה בסיכומיה ולא מבהירה מהו הבסיס לביטול
7 הסכם הגירושין בינה לבין הנתבע בשל הסכם מכר בינה לבין צד ג'- החברה.
8 התובעת מתעלמת בעיקר מן העובדה כי היא זו שחתומה על הסכם המכר לרבות הסכום
9 הנקוב בו 2,700,000 ₪ ועל הדיווחים לשלטונות המס ולפיכך ידעה ו/או היה עליה לדעת מהו
10 הסכום הנקוב בהסכם.
11 לו זו אף זו, מהעדויות שנשמעו לפניי עולה בברור כי התובעת ידעה היטב כי הסכום הנקוב
12 בהסכם המכר הינו 2,700,000 ₪ ולא 3,800,000 ₪. כן עלה מהעדויות שלפניי כי הפנטהאוז
13 נרכש עפ"י רצונה של התובעת ובהסכמתה המלאה והכל כפי שיפורט להלן בהרחבה.

14
15 הפנטהאוז נרכש כאמור בהסכם מכר שנערך בין החברה לתובעת ביום 3/7/11. עם זאת
16 מהעדויות שנשמעו לפניי אין חולק כי התובעת עברה להתגורר בפנטהאוז עוד בחודש יוני 2010
17 (ראו לעניין זה דברי ב"כ התובעת בפרוטוקול הדיון מיום 17/2/14 עת נחקרה המגשרת עוה"ד
18 ס'עמ' 56 שורה 18 "אני מודיעה לך שמרשתי נכנסה לאותה הדירה ביוני 2010, אוקיי?" וכן
19 דברי ב"כ התובעת בדיון מיום 28/10/14 עת נחקר עוה"ד ע' במענה לשאלת בית המשפט בעמ'
20 148 שורה 6: "גרה כבר מיוני 2010, אדוני, כן").

21
22 התובעת מעלה טענותיה בעניין שווי הפנטהאוז תוך שהיא נשענת על חוזה המכר כ-3 שנים
23 לאחר שעברה להתגורר בפנטהאוז ביוני 2010 ולמעלה משנתיים לאחר שחתמה על ההסכם
24 ביום 3/7/11.

25
26 בכל הכבוד הראוי אין בידי לקבל גרסת התובעת בסעיפים 44 ו-45 לסיכומיה ולפיה במשך
27 שנה שלמה סירב הנתבע להציג חוזה מכר הדירה שרכש עבורה וכי רק בשל סירובו להציג
28 החוזה החלה לחשוד כי מדובר במצג שווא ובמרמה וכי "כל המו"מ היה תרגיל עוקץ מתוכנן
29 להפליא".

30 מהעדויות והראיות שהוצגו לפניי לרבות ובפרט עדותו של עוה"ד ע' אשר שמש כב"כ החברה
31 וכמי שטיפל מטעם החברה בחוזים עולה כי התובעת ידעה היטב מהו הסכום הנקוב בחוזה.
32 למותר לציין כי התמורה בחוזה בסך של 2,700,000 ₪ מופיעה ברחל בתך בסעיף 7(א) להסכם

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

המכר עליו חתמה התובעת. במסגרת חקירתו של עו"ד ע' בדיון מיום 28/10/14 הוגשו וסומנו
המסמכים/הראיות כמפורט להלן (ראו עמ' 193-194):
הסכם רכישה מיום 03.07.11 - מסומן ת/9.
סימולטור מס רכישה - ת/10.
המש"ח לשורה של מס שבח מסומן - ת/11.
מייל מעו"ד ע' לעו"ד ב' מיום 29.07.10 - מסומן ת/12.
תרשומת של עו"ד ע' מיום 22.08 על גבי מכתב של מס שבח שחתומה עליו הגברת אמ' מיום
22.08 - מסומן ת/13.
פקס לגברת ח.א מעו"ד ע' מיום 12.04.10 ואישור פקס עם אותו תאריך - מסומנים ת/14 ו-
ת/15 בהתאמה.
פקס של הגברת ח.א לעו"ד ע' מיום 29.07 - מסומן ת/16.

נוכח שלל המסמכים הנ"ל עליהם חתומה התובעת ואשר מהם גם עולה כי הייתה מיוצגת ע"י
עו"ד מטעמה לא ברור כלל כיצד טוענת היא כי למדה רק בדיעבד על העובדה כי התמורה
בהסכם המכר הינה בסך של 2,700,000 ₪ בלבד.

טענות התובעת בעניין זה תוך התכחשות והתעלמות מוחלטת מהסכום הנקוב בחוזה .93
והמסמכים הנלווים לו עליהם היא חתומה – משמעה טענת "לא נעשה דבר", טענת Non
est factum (טענת "האפסות") ולפיה "כאשר מונע אדם אחד, על ידי הצהרה כוזבת של
האחר, לחתום על מסמך המכיל חוזה שונה בתכלית מן החוזה שהחותם סבור שהוא מתקשר
בו ... החוזה בטל מעיקרו (void)" (פרופ' ג. שלו, טעות בחתימה – "האומנם לא נעשה
דבר?", משפטים י"א, תשמ"א, 501, בעמ' 503).
הטעם לאפסותו של מסמך אשר נחתם בנסיבות האמורות, נעוץ ברציונל לפיו "דעתו של החותם
צריכה להתלוות לחתימתו" (שם, עמ' 504).

הנסיבות המאפשרות שימוש בדוקטרינה זו נדונו בהרחבה בפסק-הדין המנחה בעניין [ע"א](#)
[8163/05 הדר חברה לביטוח בע"מ נ' פלונית ואח' \(פורסם בנבו 6/8/07\)](#), שאושר [בדנ"א](#)
[7595/07 הדר חברה לביטוח בע"מ נ' פלונית ואח' \(פורסם בנבו, 1/4/08\)](#). בפסק-דין זה קבעה
כב' השופטת ע' ארבל כי דוקטרינת "לא נעשה דבר" מבוססת על שני יסודות מצטברים:
האחד כי המסמך החתום שונה באופן מהותי מהמסמך שהחותם התכוון לחתום עליו, והשני
היעדר התרשלות מצד החותם. עוד נקבע בפסק-הדין הזה כי נטל ההוכחה של יסודות הטענה
מוטל על הצד המבקש להשתחרר מהחוזה והוא בעניין זה "כבד יותר מן נטל הרגיל במשפט
האזרחי, ונדרשות ראיות חזקות וברורות, עדות חד משמעית ופוזיטיבית והוכחות חותכות"
(סעיף 31) (ראו גם: [ע"א 1548/96 בנק איגוד לישראל בע"מ נ' זהבה לופו ואח' \(פורסם בנבו](#)

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 25481-05-13 ח.א נ' ח.ב.

12/6/00], סעיף 10 לפסה"ד וע"א 7370/06 דניאל שני נ' אנדריי ברדיצבסקי (28/01/09)
[פורסם בנבו, 28/1/09]. משמעות הטענה היא כי צד שחתם על חוזה מבלי שטרך לקראו לא
יוכל "להינצל" מחיוביו החוזיים בטענה שלא נעשה דבר.
בע"א 8510/09 בנק הפועלים נ' נויברג, [פורסם בנבו, 24/11/14] אשר ניתן ע"י כבוד השופט
הנדל) נקבע כי החזקה האמורה, אשר כונתה "חזקת ידיעת החותם", איננה חזקה עובדתית
בלבד אלא יש לה, לחזקה זו, אף מימד משפטי שמשמעותו כי "החותם נושא באחריות
לחתימתו ואינו יכול ליהנות מעצימת עיניים".
עוד יודגש כי עפ"י הפסיקה, אדם החותם על מסמך משפטי בהסתמכו על עצתו של אחר –
יהא זה עו"ד או יועץ מקצועי אחר – או אז לא תעמוד לו טענת "לא נעשה דבר", הגם שחתם
על המסמך מבלי דעת תוך הסתמכות עיוורת על דעת היועץ האמור (ראו פרופ' ג. שלו, עמ'
510-511, ע"א 413/79 ישראל חברה לבניין בע"מ נ' מנצור, פ"ד ל"ד (4) 29).

94. ומן הכלל אל הפרט. ב"כ התובעת הרבתה לחקור את עוה"ד ע' בשאלה האם הטיטה
שהועברה על ידו לתובעת ביום 12/4/10 ולב"כ של התובעת בעסקת המכר עוה"ד ב' ביום
29/7/10 כללה את הסכום/התמורה החוזית. עוה"ד ע' השיב מס' פעמים כי אינו זוכר ובכל
מקרה כל שהוצג לפניו הינו רק דף משלוח הפקס אל התובעת ודף העברת למייל לב"כ עוה"ד
ב' ללא הטיטה שצורפה להם- כך שלא ניתן לעמוד ולהכריע בטענה זו על סמך עדויות אלה.

עם זאת אין חולק ואף התובעת לא טוענת אחרת כי התמורה הנקובה בהסכם הינה 2,700,000 ₪.
התובעת לא טענה ולא יכולה לטעון כי הסכום הוסף או מולא לאחר מעמד החתימה וכי
לא הייתה מודעת לו. סכום המכר/התמורה 2,700,000 ₪ מודפס בהסכם וחתימתה של
התובעת מתנוססת על כל עמוד ועמוד מעמודי החוזה.

פרט לכך שחתימתה של התובעת מתנוססת על כל עמ' בחוזה אלא שחתימתה מופיעה אף על
הדיווח לשלטונות המס.

יתר על כן מהעדויות שנשמעו עולה כי בשל העובדה כי חוזה הרכישה נחתם טרם העבירה
התובעת את זכויותיה בבית המגורים לנתבע עפ"י הסכם הגירושין חויבה התובעת במס
רכישה לפי מדרגות המס של דירה שנייה, ראו לעניין זה מכתבה של הגב' אמ' אל עו"ד ע'
מיום 22/8/11 כאשר על גביו מופיעה תרשומת בכתב יד של עוה"ד ע' לפיה הודיע על כך
לתובעת וכי "סוכם שתיגש ביום רביעי למס שבח לאמ' לטפל בעניין ותעדכנני".

באשר לעובדת היותה של התובעת מיוצגת ע"י עוה"ד ב' ראו עדות עוה"ד ע' בפר' הדיון מיום
28/10/14 עמ' 137 שורות 1-20,

באשר לחתימת התובעת על החוזה בו נקוב במפורש וברור הסכום של 2,700,00 ₪ ראו עדות
עוה"ד ע' בפר' הדיון מיום 28/10/14 עמ' 145 שורות 18-23.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 05-13-25481 ח.א נ' ח.ב.

באשר לחתימת התובעת על הדיווח לשלטונות המס ראו עדות עוה"ד ע' בפרו' הדיון מיום 28/10/14 עמ' 152 שורות 15-22 ובאשר לטיפול של התובעת עצמה בשל חיובה במס רכישה בשל דירה שנייה ראו עדות עוה"ד ע' בפרו' הדיון מיום 28/10/14 עמ' 153 שורות 12-20, עמ' 154 שורות 9-16:

עו"ד סיניבר: אני רוצה לבדוק איתך מה נרשם אם בכלל, מה דווח.
ת: הנה הדיווח למס שבח, המחיר 2 מיליון 700. חתומה עליו גברת ח.א, חתום עליו מ' ואחר כך יש חישוב מס רכישה שחתומה עליו שוב ח.א והוא מדווח למס שבח.
ש: אני מבקשת לצרף את זה כראיה. אתה מסכים?
ת: בוודאי.
ש: ואני רוצה שוב שתאשר לי,
ת: ואחר כך גם אמרתי לך שהיא הלכה למס שבח וטיפול בנושא של החיוב כי החיוב היה לדירה שנייה.
 ובהמשך עמ' 156 שורות 7-17.

95. מעדותו של עוה"ד ע' עולה כי התובעת ידעה היטב על הסכום הנקוב בחוזה ולמותר לציין כי נוכח היות הסכום נקוב בהסכם ובמסמכי הדיווח לשלטונות המס עומד בפני התובעת קושי ומכשול ממשי בהעלאת הטענה כי לא ידעה שהסכום הנקוב בחוזה הינו 2,700,000 ₪ והדבר נודע לה רק בדיעבד.
 לעניין ידיעתה של התובעת על הסכום הנקוב בחוזה וחתימתה על החוזה ראה עדות עוה"ד ע' בדיון מיום 28/10/14 עמ' 159 שורות 12-23 ובהמשך עמ' 160 שורות 1-2 במענה לשאלות ב"כ התובעת:

ש: אז תכף תשמע. מעבר לזה אתה שאלת אותה מה תנאי התשלום?
ת: היא ישבה לחתום, ראתה את הסכום, ראתה את הסכום של המס רכישה, ידעה ממנו. אני לא ראיתי אקדח בחתימת חוזה. אף אחד לא בא עם אקדח בטח אני לא החתמתי אף אחד עם אקדח.
ש: חלילה.
ת: אז אני לא יודע אם יש דברים ביניהם מעבר לאופק זה לא עניין שלי.
ש: אז היא ראתה את המחיר 2.7, זה מה שהראיתם לה, נכון?
ת: זה מה שכתוב במס"ח. אני לא עשיתי שני מס"חים.
ש: אז זה מה שהיא, בעת חתימת ההסכם, ידעה שזה המחיר, 2.7?
ת: היא גם קיבלה את החוזה הזה, מה זאת אומרת? אם היה משהו שנסתר אני לא יודע, אני לא הייתי נותן לה. החוזה הזה הגיע אליה, המס רכישה היא הלכה וטיפול בו.
ש: לפי מחיר 2.7, נכון?

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

- 1 ת: נכון.
- 2
- 3 במענה לשאלות ב"כ הנתבע העיד עוה"ד ע' בעמ' 162 שורות 18- הסוף – 165 שורות 1-7 :
- 4 ש: מאחר שההסכם הזה מעיד על איזושהי מידה די גדולה של אמון אתה גם ידעת
- 5 שהיא מתגוררת בדירה. מ' בעצם, אני חושבת שהתייחסת לזה בחקירה שלך, הוא
- 6 סמך על ח.א, נכון? אחרת הוא הסתכן מאוד.
- 7 ת: אני יכול להגיד לך שהאווירה הייתה נעימה ולבבית. למיטב זיכרוני, לא היה
- 8 התלהמות או ויכוחים או משהו כזה. לא זכור לי כזה דבר.
- 9 ש: אתה היית נוכח בעת החתימה של ח.א על הסכם המכר, נכון?
- 10 ת: בוודאי. (לא ברור) גם על המש"ח וגם על ייפוי כוח, כל מה שמתלווה שעסקי מכר.
- 11 ש: תאשר בבקשה שח.ב לא היה במעמד החתימה.
- 12 ת: אני לא זוכר שהוא היה. אני לא חושב שהוא היה.
- 13 ש: ועכשיו אני שואלת אותך שאלה שאני ממש מבקשת שתנסה להיזכר. האם ח.א
- 14 הופתעה בדרך כלשהי ממחיר הדירה שרשום בהסכם?
- 15 ת: לא. לא זכור כזה דבר.
- 16 ש: היו לה שאלות בקשר לזה?
- 17 ת: אמרתי לכם, אני העברתי את החוזה לעורך דין כשהיא ביקשה.
- 18 ש: בחוזה שהעברת כבר היה רשום מחיר הדירה?
- 19 ת: אני לא יודע. לא חושב. לא יודע בעצם. אבל לא היה פה הפתעות לאנשים עם
- 20 המחיר. כי הם חתמו על זה. אנשים חתמו על ההצהרות ואישרו כולל החישוב של
- 21 המס רכישה שהיה מפורט.
- 22 ש: אם אני אומרת לך שהיום בעצם אתה מוזמן, בעצם התיק הזה מתנהל על זה שח.א
- 23 טוענת הובטחה לי דירה במיליון דולר. והדירה הזאת לא נקנתה במיליון דולר. זו
- 24 בעצם מהות העניין. אני רוצה בכל זאת שתבין את השאלה שלי ותנסה לענות לי
- 25 עליה כמיטב יכולתך. ח.א מגיעה אליך כשהיא בעצם אמורה לרכוש דירה במיליון
- 26 דולר. לא ראיתי איזושהי הפתעה, לא מה פתאום 2.7 זה אמור להיות 3.7. שום דבר
- 27 מהסגנון.
- 28 ת: לא.
- 29 ש: המילה 3.7 לא נזכרה. זאת אומרת, ח.א. לא הייתה לה שום בעיה עם ההסכם.
- 30 ת: אני לא זוכר כזה דבר ולא כזה מספר. לחלוטין.
- 31 ש: לא היו לה שאלות למה לא רשום מחיר יותר גבוה.
- 32 ת: לא.
- 33 ש: לאחר מכן, אחרי החתימה, אני מבינה מהעדות שלך שהייתה הרבה מאוד התנהלות
- 34 סביב ההסכם במס שבח. הרבה מאוד באופן יחסי.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 25481-05-13 ח.א נ' ח.ב.

1 ת: אני דיווחתי על סמך דירה יחידה.
 2 ש: אני מבינה. בסופו של דבר אם היא הייתה רשומה כנשואה,
 3 ת: ואז יצא שפקיד השומה יש פה את זה "בתא המשפחתי דירת מגורים נוספת". זה
 4 מה שאמרה הגברת אמ' ממס שבח, ולכן שלחו חיוב של 152 אלף במקום 153 אלף
 5 ומשהו.
 6 ש: לך היה ברור שאתה פונה לח.א בעניין הזה, נכון?
 7 ת: פניתי אליה.
 8 ש: היא לא אמרה לך תדבר עם ח.ב.
 9 ת: לא, היא ביקשה שאני אשלח לעש'.
 10 ש: אבל היא טיפלה בזה בעצמה. היא הלכה למס שבח.
 11 ת: אני חושב שהיא הלכה באופן אישי למס שבח ולגבי עש' לפי הפקס היא ביקשה
 12 ממני.
 13 ש: האם באותה שיחה שהתנהלה יותר מחודש אחרי ההסכם, נכון?
 14 ת: נדמה לי. חודש וחצי אחרי.
 15 כב' השופט יחזקאל: 22 לשמיני.
 16 עו"ד דיין: האם באותה שיחה ח.א אמרה לך תקשיב יש טעות נוראית במחיר הדירה?
 17 הדירה הייתה אמורה לעלות מיליון דולר? לא דובר על זה מילה.
 18 ת: לא קיבלתי כזאת הודעה עד היום.
 19 ש: מי הסביר לח.א כיצד מחושבת השומה?
 20 ת: אני עשיתי קודם כול סימולטור וזה גם מפורט במש"ח. בחלק של החתימה של
 21 הרוכשת מפורט איך זה מחושב ויש פה גם סימולטור שהוצאתי שהוא עושה את
 22 החישוב. רגע, יש לי את זה. הנה. סימולטור מס רכישה שזה עושה את החישוב.
 23 כב' השופט יחזקאל: אתם רוצים להגיש את הסימולטור?
 24 ש: כן. האם את הסימולטור הזה שאתה מגיש עכשיו הצגת בפני ח.א?
 25 ת: אני לא זוכר. אבל כפי שאמרתי במש"ח זה מפורט. שזה בעצם תעתיק של
 26 הסימולטור.
 27

96. בנסיבות אלה נוכח שלל המסמכים עליהם חתומה התובעת והעדויות נראה בברור כי התובעת
 ידעה שהתמורה בהסכם הינה 2,700,000 ש"ח ולא 3,800,000 ש"ח. משהתובעת לא העלתה כל
 טענה בעניין זה בזמן אמת—מעמד החתימה, נוכח העובדה כי הוכח עפ"י מוצגים 6/ו-7 כי
 שולם עבור הפנטהאוז סך של 3,700,000 ש"ח אין אלא להסיק שהתובעת ידעה היטב כי החוזה
 אינו משקף את התמורה ששולמה בפועל וכי הדבר היה נוח לה ושירת את מטרותיה בתשלום
 מס רכישה מופחת. עניין זה מקבל חיזוק מהעובדה כי כעולה ממכתבה של המגשרת אל עוה"ד
 סמוכה מיום 15/3/10 עולה בברור כי הנתבע סרב לדרישת התובעת כי יישא בתשלום מס

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

הרכישה עבורה- ראה סעיף 7 למכתבה של עו"ד ס': "לא מוסכם כי הבעל ישלם לאישה מס רכישה" והיא זו אשר הייתה אמורה לשאת בו.

חיזוק לעובדה כי התמורה ושווי הדירה בפועל עמד על מיליון דולר כ- 3,800,000 ₪ מתקבל מסירובה של התובעת באמצעות ב"כ בזמן אמת להצעת בית המשפט למינוי שמאי ניטראלי אשר יעריך את שווי הדירה בזמן מכירתה נוכח המחלוקת בעניין זה (ראו פרו הדיון מיום 8/3/15 עמ' 517 שורות 11- עמ' 518 כולו).
רק ביום 8/12/15 לאחר שהתובעת והנתבע הגישו סיכומיהם ובטרם הגישה התובעת את סיכומי התשובה ביום 14/12/15 הגישה התובעת בקשה לצירוף מסמכים במסגרתה עתרה לצרף חוות דעת שמאי מטעמה תוך שהיא מצרפת את השמאות לבקשה (בקשה מס' 59).
בהחלטה מנומקת ומפורטת המשתרעת על פני 7 עמודים דחיתי את הבקשה תוך שבסעיף 9 להחלטה קבעתי:

"הנה כי כן הראיה שאותה מבקשת המבקשת לצרף באיחור מופלג הינה חוות דעת פרטית מטעם צד שהגשתה אסורה עפ"י התקנות. המבקשת לא הסתפקה "בדילוג" על הוראות התקנות בדבר מינוי מומחים בבית המשפט אלא שכאמור בתגובת המשיב ובניגוד לפרקטיקה המקובלת הגניבה את הראייה לבקשה והשעינה סיכומיה עליהם- בבחינת הצבת בית המשפט והצד שכנגד בפני עובדה מוגמרת. המבקשת לא מצאה כלל לנכון טרם הגישה סיכומי התשובה מטעמה ביום 14/12/15 להמתין להכרעת בית המשפט בבקשה לצרף מסמכים שהוגשה ביום 8/12/15 וכבר בסיכומיה התבססה על חוות הדעת והתדפיסים. לעניין זה יודגש כי חוות הדעת הינה מיום 7/12/15 והבקשה הוגשה כאמור ביום 8/12/15 כך שברור שהפניה לשמאי מטעמה נעשתה זמן מה קודם לכן. למוותר לציין כי למשיב זכות בסיסית לחקור את המומחה דבר אשר יביא בהכרח לקביעת מועד נוסף לשמיעת הוכחות ואולי אף עתירה למינוי מומחה מטעמו של המשיב ו/או מטעם בית המשפט על מנת לשלול את ההנחה שהמדובר בחוות דעת מטעם צד דבר אותו בקש המחוקק למנוע בהליכים בבית המשפט לענייני משפחה.

למחדלים מהותיים אלה מצטרפת העובדה כי הייתה זו המבקשת אשר בשלב מוקדם הרבה יותר של ההליך דחתה מכל וכל ובביטול את הצעת בית המשפט למינוי מומחה שמאי נטעם בית המשפט לשם בדיקת שווי הדירה (ראה סעיף 8 לבקשה והסבריה של המבקשת לסירובה להצעת בית המשפט). עתירת המבקשת עתה ולאחר שהסתיים שלב שמיעת העדויות ושלב הסיכומים לרבות סיכומי תשובה למינוי מומחה יש בה

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

מידה לא מבוטלת של חוסר תום לב והיא אף עולה כדי זילות בית המשפט
וניסיון פסול למקצה שיפורים".

עוד יודגש כי עפ"י האמור בסעיף 10 להחלטה דחיתי הבקשה בשל טענת התובעת ועמדתה
ולפיה: "גם היום סבורה התובעת כי הסכם שנגוע במרמה ולשיטתו של הנתבע אף עולה כדי
מעשה פלילי לא יכול להירפות בשום תרופה ולרבות בתרופה בדמות שווי הדירה". לפיכך
ולאור הסעדים להם עתרה הרי שלשיטתה המדובר בראיה שאינה רלוונטית כלל לצורך
ההכרעה.

98. מחירו ושווי האמיתי של הפנטהאוז של 3,800,000 ₪ משתלב עם עדותו של אחיו של הנתבע
והבעלים של החברה ולפיה הוא מתחרט על המכירה לתובעת, כי "מקצת המחירים הייתה
מטורפת" בתקופת המכר ועדותו כי ניתן היה אז למכור את הפנטהאוז בכ- 4,900,000 ש"ח
(עדותו בפרוטוקול הדיון מיום 4/3/15 עמ' 368 שורה 13 ועמ' 365 שורה 9). אף הנתבע העיד
כי אחיו דרש תחילה על הפנטהאוז \$ 1,200,000 (עדותו מיום 8/3/15 עמ' 510 שורות 12-13).

99. טענות התובעת בדבר תרגיל "עוקץ" וכי נכפתה לרכוש את הפנטהאוז נסתרו לחלוטין תוך
שמהעדויות שנשמעו לפניי עולה כי התובעת רצתה בפנטהאוז והעניין שגילתה ברכישתו החל
עוד בשלב המו"מ לגיבוש הסכם הגירושין.
בדיון מיום 17/2/14 נשאלה התובעת אם ראתה את הפנטהאוז טרם חתימת הסכם הגירושין
בחודש מרץ 2010 והשיבה: "כן, ברור, הרבה לפני" (פרו' הדיון מיום 17/2/14 עמ' 64 שורות
4-6). כן העידה שידעה כי הנתבע רכש את הפנטהאוז עבורה עוד בתקופת המו"מ: עדותה
בדיון מיום 16/2/14 עמ' 25 שורות 5-6 כן ראה עדותה בפרוטוקול הדיון מיום 17/2/14 שורות
5-21:

ש. ואז כשח.ב גילה שאת בעצם הגשת תביעות מאחורי הגב והוא כבר שילם על חשבון
דירה לפני שיש הסכם הוא דרש שהתשלום יוכר ושלא תוכלי לטעון שלא קיבלת
את הכסף?

ת. את שואלת אותי?
ש. כן.

ת. אני לא ידעתי דבר על הדבר הזה. הוא צרח עליי בצרחות מטורפות: אני כבר קניתי
את הדירה ולא מעניין אותי, זה אח שלי.

ש. אמרת לסמוכה?
ת. כן.

ש. וכשהגעת לעו"ד ס'?
ת. היו לי הרבה דברים אבל לא שאלתי.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 25481-05-13 ח.א נ' ח.ב.

ש. מה שבעצם היה זה ככה וזו האמת – את ידעת טוב מאוד שח.ב שילם על חשבון הפנטהאוז?
ת. איך ידעתי? הוא לא אמר לי. הוא אמר שכבר קנה וכפה עליי.
ש. באיזו דרך כפה עלייך?
ת. הוא החליט.
ש. באיזו דרך?
ת. הוא אמר שקנה. הוא איים עליי.

100. כל שהוכח הוא כי התובעת התלבטה לגבי רכישת הפנטהאוז, אך אין חולק כי אפשרות רכישתו עלתה עוד בשלב המו"מ. האמור לעיל משתלב היטב עם עדותה של התובעת, אשר כאמור לעיל הודיעה על כך לבא כוחה והדבר מקבל חיזוק הן מהתוספת לסעיף 7.ב להסכם אשר הורחב ובנוסחו המתוקן אפשר לתובעת להמשיך ולהתגורר בבית המגורים ב- [REDACTED] במידה והדירה שתירכש עבורה לא תהיה מוכנה ובעיקר עם מכתבו של עו"ד סמוכה אל המגשרת והערותיו אליה ולפיה "עו"ד ס' יכול להיות שהקנייה בת ברוך בוטלה". האמור בהערות אלה לטיוטת הסכם הגירושין מעיד יותר מכול כי עובדת רכישת הפנטהאוז עוד במהלך המו"מ עלתה. למותר לציין כי עפ"י ההערות של עו"ד סמוכה המדובר באפשרות לביטול ולא הודעה מוגמרת של התובעת באמצעות ב"כ כי הקנייה מבוטלת וכי התובעת אינה מעוניינת בדירה כטענתה. עובדה זו אף נתמכת בהעברת הסך של 1,113,000 ₪ לחברה עוד ביום 8/2/10 בשלהי המו"מ בין הצדדים.

הדבר אף משתלב היטב עם עדותה של המגשרת עו"ד ס' בדיון מיום 17/2/14 עמ' 57 שורות 11-32 :

ש. אותו שינוי בהסכם, לבקשתו כך העדת בהתחלה, למרשתי לא היה שום אינטרס שהכסף לא התקבל אצלה, אותו שינוי שאת עשית שאני אומרת שזה המעט שהיתה צריכה לקבל שהוא הסכים לתת לה, גם זאת לא נתן כי את פתחת את הפתח. הכניס אותה לפרויקט ב- [REDACTED] כשהיא מודיעה שהיא לא רוצה, לפרויקט שאחיו שותף, כאשר בסופו של דבר הסתבר שהדירה נקנתה ב- 2.7 ולא יותר. כל זה לא ידוע לך?
ת. אומר לך מה ידוע לי. קודם כל, השינויים בהסכם נעשו לא בגלל פנייה של ח.ב, הוא היה בחו"ל. הפגישות עם הצדדים נעשו בעקבות פנייה של סמוכה והתקיימו פגישות עם הצד הזה והצד הזה, לא משותפות. באמת הייתי צריכה לספר לח.ב שהוגשו תביעות וזה הוסתר ממנו והיה חשש שהוא ירגיש לא נוח מזה. במהלך שלושת הפגישות הללו שהתקיימו ב- 14 וב- 15 שונו דברים.
לגבי מי יזם את זה, אני לא יכולה לענות על זה. האם היה נוח לח.ב להעביר את הכסף או לא, אני לא יכולה להגיד כי אני לא זוכרת.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

מה שאני כן יכולה לומר, ואני כן זוכרת בוודאות, זה שח.א אכן התלבטה על הדירה
ב [REDACTED] וההחלטות שלה היו מכל מיני שיקולים, חלקם שהיא מאוד רצתה שח.ב
יעשה את זה בשבילה וינהל את זה עבודה, אולי משהו עם כוור, היו שם כל מיני
עניינים שהיא רצתה שח.ב הוא יהיה זה שיעזור בשיפוץ או באבזור של הדירה. זה
מה שאני זוכרת, שהיא ביקשה. מעבר לכך היו התלבטויות ושאלתי אותה אם היא
רוצה לאשר את ההסכם כי סמוכה כתב שלא בטוח שהעסקה מתקיימת וח.א אמרה
לי אישית שזה מה שהיא רוצה. זה מה שהיא אמרה לי. שהיא רוצה לאשר את
ההסכם וללכת קדימה. היא אמרה שהדירה פונה לכביש ראשי ואחר כך אמרה
אחרת.

לכן, אלה היו השיחות שסמוכה כתב. שאלתי אותה למה סמוכה רשם שלא בטוח
שהעסקה מתקיימת והיא אמרה שהיא מתלבטת אבל היא החליטה שזה מה שהיא
רוצה".

עוד ראה המשך עדותה בעמ' 61 שורות 20-22 :

ש. סיפור הדירה ב [REDACTED], תאשרי שעמד על הפרק כבר בפגישה הראשונה?
ת. לא זוכרת. רגע, בטוח שכן, כי עו"ד סמוכה כתב שאולי הדירה, אולי העסקה יורדת
וזה היה אחרי הפגישה הראשונה, אז כן, אני מאשרת".

ובהמשך עמ' 61 שורות 25- הסוף ובהמשך עמ' 62 שורות 1-3 :

ש. ח.ב העביר תשלום על חשבון הדירה ב [REDACTED] עוד טרם חתימת ההסכם ואז ביום
האחרון, ב- 15/03 או ב- 14/03, ח.ב היה מופתע מאוד בפגישה האחרונה לשמוע
שהוגשו נגדו תביעות. תאשרי לי שהוא היה המום כיוון שלא ידע ושילם על חשבון
הבית, אז הוא דרש שאם ישלם על חשבון הבית שהיא לא תבוא ותגיד שלא שילם
כי הוא כבר שילם?

ת. אני מאשרת את זה שדובר על זה, שהיו דיבורים. אני אחדד, היו דיבורים על הדירה
ב [REDACTED], אני מאשרת שנאמר כבר אז שדובר שאח שלו היה שם ובמהלך הפגישה
הסתבר שהיה דין ודברים במהלך הגישור.

ש. כשנודע לו על התביעות הוא היה המום ואם יתבקש לשלם על חשבון הוא דרש
שיירשם שהוא יוכל להפחית?
ת. נכון.

האמור לעיל בחקירת המגשרת אשר עדותה הייתה אמינה ומהימנה עליו ואשר הינה נטולת
כל אינטרס אישי משקף את העובדה כי נושא רכישת הפנטהאוז עלה כבר בשלב המו"מ בין
הצדדים, התלבטות התובעת לגבי הרכישה ורצונה בסופו של יום בפנטהאוז. האמור בעדות

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 25481-05-13 ח.א נ' ח.ב.

הנ"ל של המגשרת מסביר היטב את הצורך בהוספת התיקון לסעיף 7.ד(1) ושולל לחלוטין את גרסת התובעת כי הסעיף הוכנס ע"מ לאפשר את אותו תרגיל עוקץ, שכאמור אף הוא נסתר מהעדויות נוכח תשלום סך של 3,700,000 ש"ח, ראה לעניין זה גם עדותו של הנתבע פרו' הדיון מיום 8/3/15 עמ' 471 שורות 13-8 ובעמ' 467 שורות 20-11.

לכל אלה מצטרפת העובדה כי התובעת עברה להתגורר בפנטהאוז (יוני 2010) עוד טרם החתימה על החוזה (3/7/11) שיפצה אותו ומאז ועד היום מתגוררת בו.

101. אדגיש כי כל גרסת התובעת לגבי תרגיל העוקץ על כל מרכיביה קרסה לחלוטין החל מההוכחה כי הועבר סך של 3,700,000 ₪ ולא 2,700,000 ₪, הרקע להוספת ס' 7.ד(1) להסכם הגירושין ובעיקר הטענה כי הכספים שמשו לרכישת הבית בניו-יורק ע"י הנתבע שעה שהתשלומים עבור הפנטהאוז הסתיימו עוד ביום 13/7/10 והבית בניו-יורק נרכש כשנתיים וחצי לפחות לאחר מכן.

102. אף לעניין זה אציין כי התובעת אשר טענה למרמה ולתרמית וביטולו של ההסכם בהיותו נגוע באי חוקיות לא טרחה לבסס טענותיה אלה בפסיקה ובניתוח יסודות עילת המרמה והתקיימותן ו/או פסיקה לעניין ביטול הסכם הנגוע באי חוקיות. בניגוד לתובעת אשר סבורה כי היא פטורה מלעשות כן על בית המשפט מוטלת החובה לעשות כן. לפיכך אעבור לבחינה משפטית של טענות התובעת לאור העדויות שנשמעו לפניי והתוצאה העולה מהן.

103. על פי הפסיקה, לעוולת התרמית חמישה יסודות מצטברים (ע"א 115/62 בנק מרכזי קנדה – ישראל נ' אלון, פ"ד טז 1363 (1962); ע"א 9057/07 דוד אפל נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו, 2/4/12] ו-עדה בר-שירה, "התרמית", בתוך דיני הנזיקין – העוולות השונות בעריכת גד טדסקי 7, 16 (1995), והם:

- (א) היצג כוזב;
- (ב) היעדר אמונה באמיתות ההיצג;
- (ג) כוונה שהניצג יוטעה ויפעל בהסתמך על ההיצג;
- (ד) פעולת הניצג על יסוד ההיצג;
- (ה) נזק ממון שנגרם לניצג עקב ההיצג הכוזב.

כאמור לעיל התובעת מטעמיה אינה מתמודדת כלל עם העובדה כי הסכם המכר הינו בינה לבין החברה והנתבע כלל אינו צד לו אלא אך ביצע את התשלומים על פיו. יתר על כן מהאמור לעיל עולה בצורה ברורה כי התובעת ידעה ו/או היה עליה לדעת כי המחיר הנקוב בחוזה אינו 3,800,000 ₪ אלא 2,700,000 ₪ אך זה אינו משקף את שווי האמיתי של הפנטהאוז והתמורה ששולמה בגינו בפועל ולפיכך לא יכולה היא לטעון למצג שווא.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

טענה זו אף אינה מתיישבת עם השכל הישר שכן דווקא קביעת הסכום של 2,700,000 ₪ בחוזה המכר כשהתובעת יודעת באופן ברור כי עליה לקבל דירה בשווי של 3,800,000 ₪ אינה יכולה לעלות כלל כדי מצג שווה בגינו חתמה התובעת על ההסכם. מבחינה לוגית יכולה הייתה לטעון למצג שווה אם בהסכם הייתה מופיעה תמורה בסך של 3,800,000 ש"ח ובפועל היה מתברר כי שולמה תמורה רק בסך של 2,700,000 ₪.

מבלי לגרוע מהאמור בכל מקרה הוכח כי בגין הפנטהאוז שולם סך של 3,700,000 ₪ וכי רכישת הפנטהאוז הייתה פרי רצון ובחירה של התובעת. בנסיבות אלה לא מתקיימים יסודות העילה, אין המדובר במצג שווה ובכל מקרה לא נגרם לתובעת נזק הממון הנטען על ידה בסך של 1,100,000 ₪ שכן בפועל שולם סך של 3,700,000 ש"ח.

104. התובעת כאמור בסיכומיה חזרה אינספור פעמים כי יש לבטל את הסכם הממון לאור העובדה כי הסכם המכר נגוע באי חוקיות תוך חזרה על הטענה והפסיקה לפיה מעילה בת עוולה לא תצמח תרופה ובל ייצא חוטא נשכר (ס' 72-88 לסיכומיה). התובעת בלהיטותה לביטול הסכם הממון מתעלמת לחלוטין מחלקה ומהיותה שותפה מלאה לאותה עוולה נוכח חתימתה על הסכם המכר והדיווח לשלטונות המס. לעניין זה אף אדגיש כי עתירת התובעת אינה לביטול הסכם המכר מול החברה אלא לביטול הסכם הממון. פרט לכך שהתובעת לא התמודדה כלל עם השאלה כיצד יש לבטל את הסכם הממון נוכח טענתה לאי חוקיות בהסכם המכר, אלא שהיא לא טרחה להביא ו/או להתמודד עם הפסיקה שדנה בשאלת ביטולו של הסכם מכר הנגוע באי חוקיות בשל היותו כולל תמורה שחלקה לא דווח לשלטונות המס ואשר אינה עולה בקנה אחד עם התנהלותה.

105. בית המשפט העליון נדרש לעניין זה בשני פסקי דין מרכזיים: [ע"א 4305/10 אילן נ' לוי](#) [פורסם בנבו, 9/5/12] ו-[ע"א 6667/10 גלית הלוי בר טנדלר נ' דרור קוזניצקי](#) [פורסם בנבו, 12/9/12] (להלן: "פס"ד טנדלר"). בפס"ד טנדלר הנ"ל סעיפים 26 ו-27 לפסה"ד סיכם השופט י. עמית את השיקולים שעל בית המשפט לשקול בבואו להכריע בשאלה אם יש להורות על קיום חוזה בלתי חוקי:

"אכיפת החוזה הלא חוקי: כאמור, אמנה להלן את אמות המידה שנוכרו בפסיקה בבוא בית המשפט לקבוע אם יש להורות על אכיפת החוזה הבלתי חוקי (ראו לדוגמה, [ע"א 335/78 שאלתיאל נ' שני, פ"ד \(לו\) 151](#), 159 (1981) (להלן: עניין שאלתיאל); עניין רוזנבלום, בפסקה 25).

א. התובע את קיום החוזה קיים את חיוביו והטוען לאי חוקיות "מחזיק את מלוא טרפו בידו" – במקרה כאמור אין לשחררו מביצוע החיוב המוטל

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

עליו (עניין שאלתיאל, בעמ' 159). הפסיקה פירשה תנאי זה באופן
מצמצם כך שדי גם בקיום חלקי של חיוביו (ראו אצל שלו, בעמ' 392).

ב. מידת הביצוע של החוזה הבלתי חוקי - ככל שקוימו יותר חיובים בין
הצדדים הנטייה היא להורות על אכיפה (עניין זגורי עמ' 783).

ג. בית המשפט לא יצווה על ביצוע מעשה לא חוקי, ולא יורה על תשלום
עבור מעשה בלתי חוקי. זאת, להבדיל מאי חוקיות שהוסרה או שניתן
להסירה, לדוגמה, קיום עסקת מכר מקרקעין תוך דיווח לרשויות על
אודות העסקה האמיתית.

ד. אי החוקיות איננה חמורה, כשהשיקול המרכזי הוא מידת הפגיעה
בציבור, כפי שמשקף מתכלית החוק ומרמת הפסול הערכי-מוסרי
שדבק באי החוקיות.

ה. אי החוקיות היא אגבית (אינצידנטלית) למהות ההתקשרות, כאשר
המבחן העיקרי לאגביות הוא כפול ומצטבר: כאשר הפעולה הבלתי חוקית
לא מהווה את עיקר ההתקשרות אלא נוגעת לחלק הביצועי שלה; וכאשר
הפעולה הבלתי חוקית אינה חיונית להתקשרות ויכולה להתקיים גם
בלעדיה.

ו. מידת הפסלות איננה חולשת על כל החוזה, וניתן להפריד את החלק
הנוגע מתוך החוזה מבלי לשנות בכך את החוזה שבו התקשרו הצדדים.

ז. אשמו היחסי של הצד המבקש קיום אינו חמור באופן יחסי, ובמיוחד
ייבחן האם הצד המבקש קיום יזם את אי החוקיות או היה הנהנה העיקרי
ממנה. עוד בהקשר זה ניתן לקחת בחשבון אם החוזה היה בתחום עיסוקו
של אחד הצדדים בעוד הצד השני היה בגדר לקוח סתם או צד תמים שאינו
מתמצא בנושא.

ח. התנהגות הצדדים לאחר כריתת החוזה ומידת תום הלב מצדם, לדוגמה
כשהצד השני מנצל את אי החוקיות על מנת לחמוק מחיוביו.

ט. קיום החוזה לא יפגע בצד ג' תם לב, בכפוף לדיני העסקאות הנוגדות.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

י. החוזה עצמו ממלא את כל היסודות הנדרשים לקיומו של חוזה תקף, כמו גמירות דעת ומסוימות, כך שאלמלא הפסול החוזה היה תקף כשלעצמו וניתן לאכיפה.

י"א. במקרה בו אי החוקיות היא של צד אחד בלבד, הצד התמים יהיה זכאי לסעדים הניתנים בגין הפרת חוזה, אף ללא הצורך בשיקול הדעת של בית המשפט כאמור בסעיף 31, ואילו על הצד האשם יחולו הוראות סעיף 31 לחוק, ושיקול דעתו של בית המשפט במתן הסעדים (כגון השבה) יהיה דומיננטי לגביו (דניאל פרידמן "תוצאות אי חוקיות בדין הישראלי לאור הוראות סעיפים 30-31 לחוק החוזים (חלק כללי) – חלק שני" ספר דניאל 401, 417-418 (נילי כהן ועופר גרוסקופף עורכים, 2008) (פורסם לראשונה בעיוני משפט ו 172 (התשל"ח)).

גרוסקופף גורס בחיבורו, כי בתי המשפט עושים שימוש תדיר באכיפה במקרה השכיח של הונאת שלטונות המס:

"למרות שהשימוש בסמכות להורות על קיום החוזה, לפי סעיף 31 לחוק החוזים אמור להיות חריג, הרי שעיון בפסיקה בנוגע להונאת רשויות המס מלמד כי לפחות בהקשר זה נעשה שימוש תדיר בסמכות זו. להוציא מקרים בהם טרם הוחל בביצוע החוזה, או כאשר קיום החוזה עלול היה לפגוע בצד ג' תם לב, מסתבר שכמעט בכל המקרים שבהם נפסל חוזה מחמת ניסיון להונות את רשויות המס, בחר בית המשפט להורות על קיומו. יתר על כן, בפסק הדין הבודד (הכוונה לעניין ברש – י.ע.) בו נמנע בית המשפט העליון ממתן צו קיום בנימוק שאין בנסיבות המקרה הצדקה להפעלת הסמכות ה'חריגה' להורות על קיום החוזה, הגיע בית המשפט, הלכה למעשה, לתוצאה של קיום ההתקשרות, וזאת משהורה, על דעת שני הצדדים, על השבת שווי בלבד " (שם, עמ' 519)".

106. יישומן של אמות המידה שנקבעו בפס"ד טנדלר הנ"ל מביא לטעמי למסקנה כי אין להורות על ביטולו של הסכם הממון ובוודאי שלא הסכם המכר- בהעדר כל עתירה בעניין זה. לעניין

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 25481-05-13 ח.א נ' ח.ב.

1 זה אחזור ואדגיש כי התובעת לא עתרה לביטול הסכם המכר, לא צרפה את המוכרת החברה
2 כצד להליך וטענותיה מועלות כלפי הנתבע והסעד לו היא עותרת הינו ביטול הסכם הממון
3 עמו- סעד לו מתנגד הנתבע ועומד על אכיפתו.

4 מהעדויות עולה בברור כי הנתבע מילא את כל חיוביו עפ"י הסכם הממון ועל פיו שילם את כל
5 התמורה עפ"י הסכם המכר לרבות התמורה העודפת שלא דווחה. התובעת קבלה את החזקה
6 בנכס עוד בחודש יוני 2010 וטרם נחתם הסכם המכר ביום 3/7/11 ומאז מוסיפה להחזיק בו
7 באופן רצוף. מהעדויות כאמור עולה כי התובעת ידעה ו/או היה עליה לדעת כי ההסכם נגוע
8 באי חוקיות: התובעת חתמה על הסכם המכר בהיותה מיוצגת וכן חתמה על כל המסמכים
9 הנלווים לרבות הדיווח לשלטונות המס לפיכך אשמה אינו פחות מאשמתם של הנתבע ו/או
10 החברה. ההסכם כאמור הינו הסכם העונה וממלא את כל היסודות לקיומו של חוזה תקף
11 לרבות גמירות דעת ומסוימות. הצדדים פעלו באופן מלא עפ"י ההסכם, התובעת באמצעות
12 הנתבע ששילם את הכספים עפ"י הסכם הממון בין הצדדים לחברה, התובעת קבלה את
13 החזקה בנכס ומאז חתימתו של ההסכם 3/7/11 ועד להגשת התביעה (13/5/13) לביטול הסכם
14 הממון חלפו למעלה משנתיים- לכל אלה כאמור לעיל מצטרפת העובדה המהותית והעיקרית
15 כי התובעת לא עתרה כלל לביטולו של הסכם המכר אלא לביטולו של הסכם הממון.

16 יתר על כן התובעת מנסה באמצעות טענה לבטלות הסכם המכר בלא שהגישה כל תובענה לכך
17 להביא לביטולו של הסכם הממון תוך שימוש לרעה בטענות אלה ותוך התעלמות מוחלטת
18 מאחריותה ומעורבותה בעניין כמפורט לעיל.

19
20 **107.** למען הסר כל ספק ונוכח טענות התובעת כי בית משפט זה משמש מקלט לעבירות מס מובהר
21 כי אין באמור בפסק הדין ליתן כל לגיטימציה או הכשר להתנהלות מי מהצדדים בעניין זה
22 ובית המשפט מוקיע ומגנה בכל לשון התנהלות זו. פסק דין זה מוגבל לשאלה האם יש להורות
23 על ביטול הסכם הממון בין הצדדים אם לאו ולא בעתירה לביטול הסכם המכר אשר נחתם
24 בין התובעת והחברה ואשר ספק בכלל אם תובענה זו הינה בסמכותו העניינית של בית משפט
25 זה נוכח הצדדים לה - התובעת והחברה ועילת התביעה אשר אינה סכסוך במשפחה אלא
26 סכסוך אזרחי רגיל. לפיכך כל טענותיה של התובעת בעניין זה אין מקומם בפני בית משפט זה
27 ו/או בהליך זה.

28
29 **108.** לאור כל האמור לעיל תביעת התובעת לביטול הסכם הממון בשל טענה לאי חוקיות הסכם
30 המכר נדחית.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

הוצאות משפט

109. משנדחתה התביעה נותר לדון בשאלת הוצאות המשפט. לעניין זה מצאתי לנכון לייחד פרק שלם בפסק הדין נוכח היקפו של ההליך ונוכח עתירת הנתבע לתשלום הוצאות משפט בסך 485,803 ₪ (כולל מע"מ) עפ"י חשבוניות שהוגשו בגין תשלום שכ"ט של הנתבע לבאות כוחו.

110. המקור החקיקתי לפסיקת הוצאות במדינת ישראל הוא תקנות סדר הדין האזרחי, וההלכה הפסוקה כפי שהתגבשה בפסיקת בית המשפט העליון. פרק ל"ד לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 (להלן - "התקנות"), שכותרתו "הוצאות המשפט וערובה לתשלומן", מסדיר את סוגייתנו. וכך פותחת תקנה 511, התקנה הראשונה בפרק לד של התקנות, שכותרתה "הטלת הוצאות", את הפרק:

(א) בתום הדיון בכל הליך, יחליט בית המשפט או הרשם, לענין שלפניו, אם לחייב בעל דין בתשלום שכר טרחת עורך דין והוצאות המשפט (להלן – הוצאות) לטובת בעל דין אחר, אם לאו.

(ב) החליט בית המשפט או הרשם לחייב בעל דין בהוצאות, רשאי הוא לקבוע את סכום ההוצאות לפי שיקול דעתו, בכפוף לאמור בתקנה 512.

(ג) בדיון המתקיים בערכאה ראשונה, תינתן לבעלי הדין הזדמנות להשמיע את טענותיהם בדבר סכום ההוצאות או שיעורן לפני מתן הצו להוצאות.

111. התקנות אינן דנות רק בעצם הסמכות להטיל הוצאות, אלא אף מסדירות את "קביעת סכום ההוצאות", שהיא הכותרת של תקנה 512, אשר זה לשונה:

"(א) קבע בית המשפט או הרשם את סכום ההוצאות, רשאי הוא לפסוק אותו, הן לענין שכר טרחת עורך דין והן לענין הוצאות המשפט, כל אחד מהם בנפרד בסכום כולל, ובלבד שבכפוף לאמור בתקנת משנה (ב), לא יפחת סכום שכר הטרחה מן התעריף המינימלי שנקבע לענין שכר טרחת עורך דין בכללי לשכת עורכי הדין (התעריף המינימלי), תשל"ז-1977 (להלן - התעריף המינימלי), זולת אם הורה בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, על תשלום סכום קטן מהסכום האמור.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481-ח.א נ' ח.ב.

(ב) בתיתו צו להוצאות ובקביעת שיעורן יתחשב בית המשפט
או הרשם, בין השאר, בשווי הסעד השנוי במחלוקת בין
בעלי הדין ובשווי הסעד שנפסק בתום הדיון, ויהא רשאי
להתחשב גם בדרך שבה ניהלו בעלי הדין את הדיון.

(ג) בית המשפט או הרשם יכלול בתוך הסכום האמור בתקנת
משנה (א) לעניין שכר טרחת עורך דין, סכום השווה למס
ערך מוסף מקום שבו הזוכה שילם או מחויב לשלם מס
ערך מוסף לעורך דינו, זולת אם ראה בית המשפט או
הרשם כי הזוכה רשאי לנכות את מס התשומות בשכר
טרחת עורך דינו, ובלבד שלא יפסוק סכום כאמור כרכיב
נפרד".

112. כפי שעולה מנוסח התקנה, התעריף המינימאלי אינו חזות הכל אלא הוא משמש בסיס, שרק
מטעמים מיוחדים אפשר לפסוק סכום קטן ממנו. וכבר העיר הנשיא גרוניס, בהתייחסו
לתעריף המינימאלי של לשכת עורכי הדין, כי "מדובר ברף תחתון ודומה שמזה שנים הוא
חסר משמעות בחיי המעשה", ע"א 9534/04 סיעת "ביאליק 10" נ' סיעת "יש עתיד
לביאליק", פסקה 3; (להלן - "פס"ד ביאליק").

113. בע"א 136/92 ביניש-עדיאל נ' דניה סיבוס חברה לבנין בע"מ, פ"ד מז(5) 114, בעמ' 125-126
נקבע:

"קביעת השכר הראוי בגין טרחת עורך דין צריך שתיעשה בכל מקרה
ומקרה לפי נסיבותיו ... שכר טרחת עורך דין יכול שייקבע על פי שיטות
שונות: שכר לפי אחוז מסוים משווי העסקה נשוא הטרחה; שכר לפי שעות
העבודה שהושקעו בפועל לצורך מתן הטיפול המשפטי; שכר לפי ישיבות
בבית משפט או בבוררות; שכר על בסיס חודשי או שנתי; ועוד. שיעורו של
שכר הטרחה, לפי כל שיטה ושיטה, גם הוא אינו קבוע, אלא תלוי במכלול
של גורמים שיש לשקללם. בין הגורמים המשפיעים על קביעת שיעורו של
השכר, ניתן למנות שיקולים כגון: היקף העסקה בה מדובר, היקף העבודה
המשפטית שבוצעה בפועל, מידת מורכבותה, סוג העבודה - טכנית
ושגרתית או יצירתית ומקורית, טיפול עבור לקוח קבוע או מקרי,
הכישורים הוותק ומעמדו של עורך הדין, וכן המוניטין שיצא לו כמומחה
בנושא".

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

114. מכאן שאופן חישובו של שכר הטרחה הראוי הוא תלוי משתנים רבים, ואינו בגדר רשימה סגורה. בנוסף לשיקולים כאמור לעיל יש אף להתחשב בדרך שבה ניהלו בעלי הדין את הדין. לעניין אחרון זה, יש התייחסות מפורשת בתקנה 514, הנושאת כותרת **"הארכת דין שלא לצורך"**. וכך נאמר באותה תקנה:

"ראה בית המשפט או הרשם כי בעל דין האריך את הדיון בכל הליך שלא לצורך, על ידי טענות סרק או בכל דרך אחרת, רשאי הוא, באותו הליך או בפסק הדין, וללא קשר עם תוצאות המשפט, להטיל עליו את הוצאות ההליך או המשפט בשיעור שימצא לנכון בנסיבות הענין, לטובת בעל הדין שכנגד או לטובת אוצר המדינה, או לטובת שניהם".

115. שיקול נוסף שיש להביאו בחשבון הוא הרצון להעמיד את בעל הדין הזוכה באותו מצב שהיה, לפני המשפט, ולכסות את מלוא הוצאותיו המשפטיות. לשם כך על בית המשפט הפוסק את שכי"ט עו"ד, לדעת מהם הסכומים ששילם בפועל אותו צד לעורך דינו. הודעת הנוהל של נשיא בית המשפט העליון, השופט אהרון ברק, בדבר קביעת שכר טרחת עורך דין (הודעת הנוהל הנ"ל מיום י"ב שבט תשנ"ח (6.2.1998), פורסמה בפ"ד נא(1), עמ' 1), קובעת כי **"בקביעת שיעור שכר טרחת עורך דין רשאי בית משפט להביא בחשבון הסכם שכר טרחה בכתב שנערך בין עורך דין ללקוחו שהוגש על ידי עורך הדין במהלך סיכומיו שבעל פה, או צורך לסיכומיו שבכתב"**. יודגש כי מסירת מידע זה אינה חובה, שכן בסעיף 2 לאותה הודעת נוהל נאמר כי **"אין בהודעת נוהל זו כדי להטיל חובה על עורך הדין להגיש הסכם שכר טרחה כאמור, או לצרפו לסיכומיו"**. עוד יודגש כי שכר הטרחה המוסכם בין עורך הדין לבין הלקוח אינו השיקול היחיד אלא אחד מן השיקולים בקביעת שכר טרחת עורך דין על ידי בית המשפט. גם זאת נאמר בהודעת הנוהל האמורה, בסופא של סעיף 2, שבה נכתב כי **"אין בה כדי לקבוע מה, אם בכלל, המשקל שיש לייחס להסכם בקביעת שיעור שכר הטרחה"** (לעניין אחרון זה ראה גם את התייחסות הנשיא גרוניס בפס"ד ביאליק הנ"ל, פסקה 4). במקרה דנן צרף הנתבע לסיכומיו חשבוניות ע"ס של 485,803 ₪.

116. כב' הרשם יגאל מרזל בבג"צ 891/05 תנובה נ' הרשות המוסמכת; ניתן ביום (30.6.05); פורסם באתר נבו; (להלן - **"פס"ד תנובה"**) לאחר ניתוח של תכלית חיוב בעל דין בהוצאות רעהו, והתייחסות למצב בארצות שונות, מגיע למסקנה כי אמת המידה הנכונה לחיוב שכר טרחת עורך דין הוא כי ההוצאות צריכות להיות סבירות, הכרחיות ומידתיות. במסגרת הקווים המנחים לשימוש באותן אמות מידה, קובע הרשם, כי התעריף המינימאלי אינו משמש כאמת מידה אלא רק רף תחתון; יש להתחשב בהתנהגות הצדדים ובדרך שבה ניהלו את ההליך; שיקול נוסף הוא הסעד המבוקש או הסכום השנוי במחלוקת; כמו כן יש להתחשב

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 13-05-25481 ח.א נ' ח.ב.

- במורכבות התיק והזמן שהושקע בהכנתו ; השיקול האחרון המוזכר הוא חשיבות העניין עבור בעלי הדין.
117. בעניינו וכאמור לעיל, מסקירת ההליכים בין הצדדים עולה כי בין הצדדים התנהלו 8 דיונים : קדם משפט ראשון ביום 11/7/13 ו-7 מועדי הוכחות חלקם על פני ימי דיונים מלאים וזאת לאור החקירות הארוכות ושלל העדים שזימנה התובעת (13 עדים). פרט לדיונים הרבים והארוכים שהצריכו זמן שיפוטי רב נדרש בית המשפט לזמן שיפוטי רב בשלל הבקשות שהגישה התובעת לרבות בקשות רבות לעיון חוזר, משל ישב בית המשפט כערכאת ערעור על החלטותיו. הנתבע ובאות כוחו נדרשו להיקף עבודה חריג ויוצא דופן נוכח שלל הבקשות הרבות והארוכות שהוגשו ונוכח טענות התובעת. די בעיון בתיק הנייר ע"מ לעמוד על ההיקף החריג של הזמן השיפוטי לו נדרש בית המשפט ובאופן ישיר היקף העבודה שנדרש מבאות כוח הנתבע.
- להיקף ניהול התיק יש להוסיף את הסעד הנתבע ביטול הסכם הממון, העובדה כי תביעת התובעת נדחתה על כל רכיביה תוך שגרסתה קרסה לחלוטין. לאלה יש להוסיף את התנהלות התובעת ודי באזכור הסתרת תמלול ההקלטה של השיחה עם ד"ר מ', מרכזיותה וחשיבותה להליך.
118. בנסיבות אלה ולאחר ששקלתי את כל השיקולים הרלוונטיים כמפורט לעיל לרבות התשלומים ששילם הנתבע כשכ"ט והתוצאה אליה הגעתי - נחה דעתי כי הסכום הסביר והמידתי שיש לפסוק בנסיבות העניין כשכ"ט הינו סך של 100,000. ההוצאות ישולמו תוך 30 יום וככל שלא ישולמו במועד הנ"ל יישאו הפרשי ריבית והצמדה כחוק מהמועד שנועד לתשלום ועד לתשלום בפועל.
119. המזכירות תמציא את פסה"ד לב"כ הצדדים ותסגור את התיק.
120. פסה"ד ניתן לפרסום ללא פרטים מזהים של הצדדים, העדים הנכס ו/או כל פרט אחר שיש בו להביא לזיהוי מי מהצדדים ו/או העדים.

ניתן היום, כ"ח אדר א' תשע"ו, 08 מרץ 2016, בהעדר הצדדים.

יחזקאל אליהו

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תה"ס 25481-05-13 ח.א נ' ח.ב.

יחזקאל אליהו, שופט

1
2
3

ד"ר חיים סמיר